

Tajemná Řásnovka

Název: Tajemná Řásnovka

Autor: Jaroslav Foglar

Nakladatelství: Blok, 1970

Stav: naskenováno, Zdeněk

Tato kniha pochází z Knihovny digitálních dokumentů.

Slouží pouze pro potřeby těžce zrakově postižených.

Doplňující informace naleznete v příloženém souboru.

1 ÚTĚK Z DOMOVA

Na rohu Bílkovy ulice zastavila tramvaj a Jindra Sochor se k ní rozběhl. Někam odjede! To bude nejlepší! Pěšky by z domova daleko neutekl, ale tramvaj ho může zavést na kilometry cesty od toho všeho, kvůli čemu z domova utíká. Ztratí se tam někde v tom moři ulic a domů, nikdo ho tam nenajde. Tam někde, daleko od domova, se snad také alespoň trochu uklidní a bude mít čas a klid přemýšlet o svém bědném osudu a uvažovat, co podnikne dále. Ve voze se za jízdy vystříдалo mnoho lidí, ale Jindra stál pořád vytrvale na přední plošině vedle řidiče a vyhlížel kupředu na dozadu ubíhající křižovatky, nástupiště a nároží bloků jako trosečník na blížící se břeh. Uvažoval také, kde asi vystoupit. Trať, kterou jel, vedla do neznámých mu částí města, kde ještě nikdy nebyl, alespoň ne tak daleko, jako jede teď.

Pořád méně a méně poznával ulice, kterými snad někdy ještě občas prošel. Ráz města se zde začínal znenáhla měnit. Čtvrť, kterou právě projížděl, nebyla zrovna nejmodernější, ale také ne na spadnutí. Živé ulice s tramvajemi, nabité proudícím davem lidí, střídaly se s ulicemi a zákoutími tichými a skoro liduprázdnými, kde se mezi kameny dlažby zelenala tráva.

Na jedné z předchozích zastávek přistoupil do tramvaje železničář a držel v ruce nedbale složené noviny Řásnov-skou tribunu. Jindra si uvědomil, že právě projíždí Řás-novkou, jednou z mnoha čtvrtí velkoměsta, ve kterém žije. Řásnovka! Jak podivné, okouzlující jméno!

Teď oknem přední plošiny viděl její rozsáhlé nákladové nádraží, výtopny lokomotiv a brzo potom dojel k rozlehlým železničním dílnám. Několik tratí se proplétalo Řás-novkou po ulicích mezi domy i nad nimi po mostech, vlaky zde duněly a hlomozily na viaduktech, pod nimiž dole bouřily ulice se svými auty a elektrikami.

Celá tato nezbádaná část města měla svůj zvláštní ráz. Bylo v ní něco málem neskutečného.

A Jindra se náhle rozhodl zde vystoupit a pokračovat ve svém útěku bez cíle pěšky.

Byl tichý říjnový den. Slunce jen slabě hřálo. Vše bylo jako ve stříbrném oparu, tak jako vždy v této době babího léta za slunečního svitu.

Jindra šel smutně ulicemi Řásnovky, brodil se závějemi spadlého barevného listí v sadech a zase chvílemi se zastavoval u výkladů nebo ve ztichlých zákoutích, kde pozoroval chlapce a děvčata.

Hráli zde všude jakousi podivnou hru, zřejmě v Řás-novce velmi rozšířenou a oblíbenou. Měli ji nakreslenou na velikém jakoby rýsovacím prkně, ale pod papírem, kterým bylo prkno pokryto, byl snad ještě korek či co, protože hráči bez obtíží píchali do podložky na různých bodech spousty barevných špendlíků. Kolem každé hry – a Jindra jich zde už za tu chvíli viděl několik – byl chumel hochů a děvčat, tak napjatých a vzrušených, že ani nesledovali, co se kolem nich děje.

Tady se Jindra nemusel obávat, že ho někdo pozná a že se ho bude vyptávat, co zde dělá a co má v té napěchované aktovce.

Chodil tak po ulicích, náměstích a zákoutích Řásnovky asi hodinu, když dostal hlad a vzpomněl si, že doma by jej teď čekal hrnek kávy s houskou nebo s namazaným chlebem. To všechno teď nebude!

Tajemná Řásnovka

Jeho touhu po jídle ještě zvýšily vonné výpary restaurační kuchyně. Musí si někde něco koupit. Vedle vchodu do hostince byla otevřena vrata vedoucí průjezdem na dvorek. V okamžiku, kdy Jindra šel podél vrat, zazněl ze dvora traskavý zvuk padajícího nádobí. Jindra ze zvědavosti vběhl dovnitř. Jakási starší paní zde stála u veliké kádě s horkou vodou a po každé straně na stolcích i židlích měla kusy špinavého nádobí. Zřejmě nějaký talíř nebo talíře právě sklouzly na zem a rozbily se.

8

Jindru napadlo cosi spásného. "Já bych vám pomohl - chtěla byste?" zeptal se. Stokrát a tisíckrát už myl doma nádobí! Proč by nepomohl tady? Zadarmo to jistě nebude. Vždyť je v hostinci!

Paní se na Jindru překvapeně podívala a řekla:

"Vážně bys chtěl pomoci? Tak to zkus; potřebuji utřít ty hromady umytého nádobí. Nesmíš ale nic rozbít, už jsem toho dnes sama rozbila dost! Tři talíře!"

Podala Jindrovi čistý utěrák. Položil si aktovku na zem k jedné židli a dal se do práce. Do úhledných sloupků rovnal důkladně utřené talíře, malé i větší, hluboké i mělké, obdélníkové jídelní misky s příhrádkami pro maso, knedlíky a omáčku, do vyrovnaných řad stavěl na stolek hrnečky i sklenice.

Nějakou chvíli pracoval mlčky.

Co. bude dělat? Co bude jíst? Kde bude spát? Jak dlouho může vést takový život? Nebylo by lépe vrátit se domů?

Ale ne - už je příliš pozdě!

Z úvah ho vyrušila paní:

"To ti to jde ale rychle, chlapče! Takhle budu hotova

0 hodinu dřív. Tebe bych tu tak mohla potřebovat každý den!"

Při těch slovech se usmála a vložila do kádě hrnce, pánve a poklice.

"A to máte pořád tolik nádobí?" zeptal se Jindra.

"Někdy ještě víc!" vzdychla paní. "To víš, hostinec! Podáváme asi sto padesát obědů denně - a večer přicházejí lidé znovu."

"Tak já bych sem vždycky chodil!" nabízel se ochotně Jindra.

"Pomáhal bych vám! Myl a utíral bych nádobí!

1 docela sám!"

Paní si jej změřila trochu nedůvěřivě a pak zvolna hovořila:

"No, když bys chtěl a když by ti to rodiče dovolili, proč ne?

Odpoledne bys dostal svačinu a večer večeri. To víš, tady není o kus jídla zle! A ještě bychom ti samozřejmě

9

nějakou tu korunu zaplatili. Víš, že jídla máš doma dost a kvůli němu že bys sem nechodil. A odkud vlastně jsi?"

Jindrovi se skoro až zastavilo srdce. Věděl, že dříve či

později se ho na tohle někdo zeptá, přesto však nebyl

připraven na odpověď.

"Víte - já - -" začal zmateně, "já nejsem odsud z Řásnovky!

Ale to nevadí, vidíte; nemám to k vám daleko

-----a rád si vydělám! A až budu mít jednou peněz už

hodně, koupím si motorku, víte?"

Paní se trochu poděsila a řekla, že motocykl je záhubou

většiny mladých chlapců, kteří si tu hlomozicí nestvůru

opatří. Jen tady v okolí se dva mladíci na motocyklech

zabili! Jeden z nich dokonce hned při první jízdě! Narazil na

koňský potah, který náhle odbočil ze silnice na pole.

Jindra tyto výstrahy přijímal jen jako ve snách. Hlavní bylo,

že právě našel zdroj jakési obživy! O první chvíle má tedy

postaráno! Alespoň pro dnešek!

Když mytí a utírání nádobí bylo skončeno, paní přinesla

Jindrovi hrnek kávy a košík s houskami. Byly už ztvrdlé,

zřejmě ranní, ale Jindra byl tak vyhládlý, že snědl dvě. A v

duchu zajásal, když mu paní vnutila do kapsy i dvě zbývající!

A má prý přijít večer v sedm zase. To už se hosté scházejí a

první hromady špinavého nádobí začínají růst.

Jindra poděkoval a nádavkem k práci vylil ještě kád s vodou,

Tajemná Řásnovka

čistě ji vytřel a postavil ke zdi dvora.
Potom vyběhl ze dvorečku průjezdem na ulici a vmísil se mezi proudící chodce v podvečerním šeru.

2

JINDRA HLEDÁ NOCLEH

Jindra opustil hlavní široké ulice s kolejemi elektrické dráhy a kráčel do méně živých částí Řásnovky. Všude bylo plno hochů a děvčat, větších i menších; seděli

10

na zídkách, na schůdcích u dveří domů i na obrubách chodníků, vybíhali z průjezdů domů a ztráceli se v jiných, plni všelijakých plánů a zájmů.

Ačkoliv bylo už šero, celé skupiny chlapců a dívek pořád ještě byly skloněny nad deskami své podivuhodné hry se spoustami špendlíků.

Jindra se u jedné takové skupiny zastavil a zeptal se jednoho z chlapců: "Co to vlastně hrajete? Jak se to jmenuje?" A kývl přitom na hru, zcela zakrytou hlavami hráčů. Chlapec se na Jindru nepřítomně podíval, ale neodpověděl. Byla na něm právě řada hrát.

"To je přece Fan-Tan," odpověděla místo něj Jindrovi asi dvanáctiletá dívka. "Vždyť to hraje celá Řásnovka!" A v jejím hlasu byl zřetelně slyšet údiv nad tím, že Jindra o hře nic neví.

Chvíli hru pozoroval a snažil se marně vniknout do jejích tajů. Hráči byli do hry tak zabráněni, že se ani neodvážili ptát na to, jak se hraje.

"Obklíčujeme přístav Zlatého písku!" jásala vzrušeně dívka, která předtím Jindrovi odpověděla, a s ní ještě chlapec, o trochu větší než ona.

Jakýsi starší spoluhráč na ně vykřikl: "To se vám, holénkové, asi nepodaří! Máme už na cestě svoje letadla, podívejte se!"

"Jen aby doletěla včas! Nezapomínejte, že hrajeme před vámi a že si přístav obklíčíme dřív, než vy se k němu dostanete!"

"Tři bojovníci do zajetí! To koukáte, co, modráčkové!" volal dychtivě jiný hoch a vyndal z desky tři modré špendlíky.

"Máte co dělat, Pepku, abyste se udrželi!"

Ale chlapec, který byl nazván Pepkem, jen klidně odpověděl:

"No, to je krámů! Tak zrušíme říční přechody - a je to! Máme jich šest! To je dvanáct lidí!"

Jindra si trochu závistivě pomyslel, jak někde jsou kluci a děvčata podnikaví, vynalézaví, například tady v Řás-

11

novce - - a jinde zase bez nápadu, nekamarádští a uzavření. Tam, co Jindra bydlil, nikdy nikdo neviděl hochy, aby seděli někde před domem nad nějakou společnou zábavou! V ulicích bylo pořád тихо a skoro prázdné. A tady - Jako by se mu to všechno jenom zdálo, jako by zde bylo něco neskutečného - - Až jednou bude s Jindrou zase všechno v pořádku, bude sem do Řásnovky jezdit každý den, nezůstane-li zde ovšem dneškem počínaje navždy.

Vrátil se myšlenkami do drsné skutečnosti. Už se stmívá. Hoši a děvčata tady za chvíli ukončí svůj Fan-Tan, či jak se to jmenuje, a půjdou domů. Také dospělí se již vracejí ulicemi z práce. Kam půjde on - Jindra?

Všude bylo plno pouličního ruchu. Každý někam šel, někam spěchal, každý měl svůj cíl - domov! Osvětlenou místnost, stůl s večeří - a svoje lůžko. Jen Jindra to všechno nemá. Kde bude dnes spát? Má o nocleh požádat paní v hostinci, kde bude mýt nádobí? Bylo by to nejrozumnější. Ale není to možné. Paní by hned poznala, že s Jindrou není něco v pořádku, a vyptávala by se-----

Nedá se nic dělat, přespí někde na dvorečku, na nějakých prknech. Snad objeví něco i na přikrytí.

Jindra ví, jaká zima je v noci venku - i v létě, vždyť přece tábořil a nocoval ve stanu - natož pak teď, v říjnu!

Zrychlil chůzi a občas zabrousil otevřeným vchodem domu na dvoreček, aby se porozhlédl po vhodném místě. Nebylo to však

Tajemná Řásnovka

tak snadné, jak si představoval!

Několikrát byl ze dvorečků vyhnán lidmi, kteří do nich viděli z přízemních oken nebo na dvorečcích něco kutili. Ano, i ty dvorky měly v sobě cosi zvláštního, tajemného – – Někde byly dveře na dvůr zamčeny. Jindy se na dvorek dostal nerušený, ale nebylo tam místo, kde by se mohl ukrýt a noc přespát. Jeho úzkost vzrůstala každým dalším marným pokusem.

12

A pak náhle našel něco báječného! Proklouzl širokým průchodem starodávného domu, kde vše vonělo hoblovaným dřevem. Stála zde o zdi opřená prkna, sevřená v truhlářských lisech. V domě byla truhlářská dílna. Na dvoře našel Jindra pod krytou kůlnou, ze zadní strany chráněnou prkennou stěnou, hromady hoblin. Zřejmě někde dole pod hromadami byly bedny, do nichž hoblovačky měly být ukládány. Ale hoblin bylo více, než stačily pojmut – a tak je jejich záplavy úplně zasypaly. Jindra se opatrně rozhlédl. Ne – nikdo zde není ani nehledí z oken! Za kůlnou bylo sice slyšet nějaké chlapecké hlasy, ale těch se Jindra zatím nebál.

Několika tichými skoky přeběhl dvorek a skrčil se u beden s hoblovačkami pod stříškou kůlny. Chvilí zde byl ztichlý a nehybný. Ne – nikdo ho neviděl! Dobře to dopadlo!

Byl to dnes ale den-----

Hrábl do měkkých hoblin rukou. Budou pěkně hrát, zavrtá se hluboko do nich.

Podivný den-----

3

PROČ JINDRA UTEKL Z DOMOVA?

"Nedostatečně! Sednout!" Notýsek chemikáře Pa-culy sklapl a Jindra Sochor se uklonil a kráčel jako v těžkém snu do lavice. Byl červený až po uši, zdrcený – a jeho jediná touha byla zmizet, zmizet odsud, propadnout se někam, ztratit se kamsi daleko, daleko, kde by ho nikdo neznal!

Nebyla to první pětka, kterou Jindra dostal. Mnoho jich strašilo v notýscích profesorů na stránkách nadepsaných jeho jménem.

"Nevím, nevím," říkával mu Holas, jeho třídní. "Ještě tak do poloviny minulého roku to s tebou ušlo – pak už jsi selhával každou chvíli – na konci jsi sotva prošel – ale teď už to prohráváš na celé čáře!"

13

A měl pravdu, ten starý, dobrý profesor! Jindra sice vždy procházel jen jakžtakž obstojně, ale co se s ním dělo v tomto čtvrtletí nového roku, to byla úplná katastrofa!

Jindra nebyl lenoch ani lajdák! Ve škole poslouchal výklady profesorů s úpornou snahou porozumět jim a doma se skutečně poctivě snažil učit – otec ho u stolu jinak než s učebnicí neviděl.

A přece Jindrovi učení teď nešlo do hlavy! Písmenka v učebnicích tančila před jeho široce rozevřenýma očima, Jindra je viděl, ale skoro ani nevnímal smysl slov z nich sestavených. Nemohl se soustředit. Četl jeden odstavec desetkrát a stokrát až do horečnaté únavy – a když pak knihu odložil a měl přečtené opakovat, nezmohl se ani na jeho stručný výklad.

Otec ani profesori mu však nevěřili! "Kdo ví, na co myslíš!" popichoval chemikář Pacula vždycky, když se tatínek přišel do školy ptát na Jindru. "Učit by se mohl na vyznamenání, vlohy k tomu přece má!"

"Seberte mu doma všechny knížky a zakažte mu kopanou a všechno to sportování!" radil potměšile profesor Jilenský, kterému bylo z duše protivné vše to, čím se chlapci zabývali ve svých volných chvílích.

Třídní Holas Jindrovi nepřitěžoval. Jen zamyšleně pokyvoval hlavou.

Otec se teď chodil do školy ptát na Jindru někdy i dvakrát týdně, všechny profesory o přestávkách na chodbách zastavoval – a když potom Jindra přišel domů, bylo vždycky boží

Tajemná Řásnovka

dopuštění.

Začínalo to několika prudkými tátovými poličky - a pak se na jeho hlavu snesl příval hrozeb, výtek a nelichotivých slov. Rány snášel Jindra ještě statečně, ač se v něm při nich celé jeho hrdé chlapecké sebevědomí bouřilo. Ale ty řeči k tomu, ty byly k nevydržení! A nejhorší bylo, že Jindra ani nevěděl, co na ně odpovědět - -

"Sochore!" ozvalo se teď zase od tabule. Jindra v lavici neochotně povstal. Co mu ten Pacula ještě chce?

"Sochore, upozorňuji tě," mluvil profesor rezavě, "že z mého předmětu propadneš!"

Jindra stál v lavici jako na pranýři. Ve třídě bylo ticho, oči všech byly upřeny na něj a Jindra cítil ty zraky jako pálicí uhlíky. Ale víc než to bodalo Jindru to hrůzné slovo:

propadneš - - propadneš!

Jindrův třídní profesor Holas tušil, že to musí být nějaká vážná věc, která dokázala Jindru tak změnit. Pravou příčinu však uhodnout nemohl. A Jindra ji nikomu neprozradil!

Ne - nemůže se svěřit se svým trápením ani Holasovi, tomu dobrému profesorovi, ne! Jsou věci, o kterých se nedá dobře mluvit! Nebo alespoň určitý typ chlapců - těch jemnějších, ostýchavějších - o nich nemůže mluvit. A Jindra Sochor byl takový chlapec!

Nemůže bezostyšně s nikým mluvit o tom, co se děje u nich doma!

Již skoro rok tam není klid. Otec, odjakživa tvrdý a přísný, nepohodl se nějak s maminkou, prudké hádky pro každou maličkost jsou u nich hosty takřka každodenně - a když otec s maminkou nekřičí, je doma napjaté dusné ticho jako před bouří. Otec nepromluví jediné vlídné slůvko. K Jindrovi hovoř! jen ve strohých rozkazech. A každá Jindrova chybička, neuklizená kniha, včas nepřinesené noviny či cokoli jiného, vše je provázáno ranou.

Jindra s lítostí poslouchal ve škole hovory hochů o tom, jak jdou se svými otci na kopanou, jak s nimi jezdí na motorech, jak spolu žertem zápasí.

O patro výše nad Sochorovými bydlí rodina řidiče tramvaje. Paní a pan Závíšovi se svým čtrnáctiletým synem Milanem. Jak ti si krásně a vesele žijí! Mají jen jednu velikou obytnou místnost, ale rozdělili si ji látkovými průsvitnými závěsy na tři a říkají žertem nafoukaně, že mají

14

15

tři pokoje! "Kde mám svetr?" ptá se například Milan a paní Závíšová pohotově a se samozřejmostí v hlase mu odpoví: "No ve třetím pokoji přece!"

Z jejich "třípokojové" místnosti se ozývá na chodbu věčně jen samý smích a zpěv. Nedávno byl Jindra svědkem, jak Milan, dusící se chechtotem, vyběhl z bytu na chodbu, za ním smející se maminka s vařečkou - a pak přimáčkla Milana do kouta, kde ho žertem začala vařečkou vyplácet. Oba se hrozně smáli a najednou vyběhl ještě pan Závís, byl smíchy celý uslzený a volal na ně hlubokým hlasem: "Kde máte úřední povolení, že se smíte prát - co? Kontrola jízdenek, prosím!"

Na Jindru doma vše padalo, napjaté rozkřičené a rozhádané prostředí ho přímo dusilo. Četl z učebnice, ale pozoroval přitom hněvivě se tvářícího otce, maminku s uplakanýma očima, byl rušen hádkami - a chvěl se, pro co bude snad už za chvíli otcem poličkován a kvůli čemu vznikne nová hádka.

Ani ve svém maličkém pokojíčku, ani v parku na lavičce, nikde nenalézal Jindra klid.

A nedostatečné známky ve škole byly jen výsledkem neutěšeného stavu, ve kterém Jindra žil.

Zbytek vyučování strávil Jindra v podivné a jaksi odhodlané náladě. Ale když po jedné hodině vyšel ze školy, dostal nevypověditelný strach.

A tento strach se zvětšoval každým váhavým krokem, kterým se blížil k domovu. Jindra zpozoroval s úžasem, že se dokonce

Tajemná Řásnovka

celý chvěje. To se mu ještě nikdy nestalo! A nemůže chvění zastavit!

Jindra prochází známými ulicemi, kudy snad už tisíckrát prošel při cestách do školy i ze školy, už je i v Myslivecké ulici, ve které bydlí-----a tam vzadu ten zelenavý dům v řadě ostatních, tam je jeho domov. Strach v Jindrově duši se změnil na něco obludného, nepoznaného, na hrůzu nepopsatelnou. Ne - ne, nemůže jít domů!

16

Prudce se obrátil a zabočil do příčné ulice.

Šel rychle - a ačkoliv si uvědomoval, že oddálení návratu domů není žádné východisko - přece se vzdaloval od Myslivecké ulice s jakousi úlevou.

A v mysli mu vířily myšlenky, že přece něco musí podniknout, něco že se musí stát, nějak že se musí zachránit!

Na věži kostela odbíjely dvě hodiny. Už hodinu tak probíhá ulicemi v bezmezném strachu, aniž by objevil jedinou možnost záchrany. A ve tři hodiny přijde otec z práce domů k obědu. Jindra cítí, že se s ním nemůže a nesmí setkat! Otec sice ještě neví, že Jindra propadne. Doví se to snad zítra či pozítří, až se zase půjde ptát do školy. Ale Jindra je si jist, že není možné, aby otec při prvním pohledu na něj nepoznal, co dnes Pacula řekl!

Za hodinu to tedy začne.

"Zmizet! Jen zmizet! Ztratit se někam!" kmitají horečné myšlenky Jindrovou hlavou.

A najednou začíná znovu, horečně, ale soustavněji přemýšlet. S otcem se nesmí setkat! To je jasné! To je základ, ze kterého musí vycházet. Teď půjde rychle domů, na oběd. S jídlem musí být hotov dříve, než otec přijde! Doma si sebere nějaké věci - a potom - pak zmizí - - ať se děje, co se děje! Zmizí! Odejde! Někam pryč, kde by otec na něj již nikdy nemohl!

A na stolku ve svém pokojíku nechá lístek, ve kterém vysvětlí, hlavně mamince, že už nedokáže unést vše to, co na něho doléhá

Jindra Sochor, strachem zbavený jasného úsudku, se odhodlal utéci z domova.

17

4 CHYŤTE VYZVĚDAČE! V Řásnovce Jindrův strach a neklid poněkud povolily. A pro dnešek má o nocleh postaráno! A za chvíli poběží do hostince mýt nádobí - a dostane večeři! Napadlo ho, že má vlastně úžasné štěstí!

Ti chlapci, či kdo to hovoří tam kdesi za kůlnou, snad do večera zmizí - a nebudou Jindru nějak znepokojovat. Ostatně ani nemohou vědět, že zde teď je a že tady chce nocovat.

Ale přesto se Jindra rozhodl, že se na ně podívá, než odejde.

V zadní stěně kůlny (přední stěnu kůlna neměla) nahoře pod střechou chybělo jedno prkno. Takto vzniklým otvorem bylo vidět žluté nebe, když člověk stál na úpatí hromad hoblin a díval se vzhůru. Jindra se vrhl do hob-lovaček a v jejich záplavách nahnátly jeho nohy okraje beden. Stoupl na ně a opatrně vyhlédl otvorem dozadu za kůlnu.

Naskytl se mu rozhled do několika sousedních dvorů, oddělených od sebe nízkými tyčkovými ploty nebo zídkami.

Ve dvoře, který byl hned za kůlnou, seděli na starých bednách čtyři chlapci. Všichni hovořili. Jindra však dobře nerozuměl, o čem. Nejstarší z nich držel na kolenou jako podložku hru Fan-Tan a psal cosi na papír.

Náhle se jeden z chlapců zadíval ke kůlně - a dříve než Jindra mohl sehnout hlavu, rozkřičel se: "Vyzvědač! Podívejte se! V Šeborově kůlně! Viděl jsem jeho hlavu! Rychle za ním!"

Jindra se sice ihned pustil okraje posledního prkna, ale propadl se skoro po pás zpět do hoblovaček a nemohl se hned vyprostit.

A již jsou tady dva z těch hochů.

Jindra se právě vyhrabal z hoblin a snažil se předstírat klid

tím, že si od nich pečlivě čistil oblek.

18

Nejstarší z hochů ho bezohledně uchopil za klop kabátu a zabouril: "Co jsi tady dělal? Řekni! Přiznej se!" Mezitím už také přeskakovali zídku další dva chlapci. A všichni teď Jindru výhruzně obklopili.

Jindra nebyl žádný zvláštní hrdina ani práč. Zde však cítil, že jen klid, sebevědomí a odvaha ho mohou zachránit.

Mocným pohybem srazil ruce chlapce, který jej až dosud držel za klop kabátu jako nějakého zloděje, a vykřikl přitom výhruzně slova, která kdysi četl v jakési dobrodružné knížce:

"Tlapy dolů!" A hned pokračoval co nejlhostejněji:

"Co jsem tady dělal? Jak jste viděli – díval jsem se po dvorcích. Zajímalo mne, jak Řásnovka vypadá uvnitř!"

"Vilda, prohledejme ho!" navrhl jeden z menších hochů.

Nejstarší chlapec, jemuž výzva platila, nadšeně souhlasil.

Jindra už chtěl vybuchnout zlobou, ale zbylí dva se jej trochu zastali.

"To nemá cenu!" pravil odmítavě jeden z nich. Vypadal jaksi umírněně a Jindrovi byl příjemný. A druhý dodal:

"To se ví! Nic u něho stejně nenajdeme, a ještě by si o nás mohl myslet, že jsme zloději a že mu chceme něco vzít!"

"To bych si tedy zrovna nemyslel," zdvořile odmítl Jindra toto podezření, "ale příjemné by mě to nebylo, to víte!"

Zdálo se, že jeho řeč hochy trochu usmířila a Jindra tohoto dojmu honem využil:

"Nejsem žádný vyzvědač! Co a pro koho bych měl vyzvídat?

Vždyť vás ani neznám – a jsem tady poprvé v životě!"

Bylo takřka vidět, jak si chlapci po jeho slovech oddychli. A Vilda, nejstarší z nich, řekl: "To jsme rádi, že jsi nám to řekl. Víš, my si zakládáme klub – a zrovna jsme psali žádost o klubovnu. Míro, máš ji?"

Míra byl druhý z obou hochů, kteří odmítli návrh na prohlížení Jindrových kapes. "Mám!" řekl a vyndal z ná-

19

prsní tašky složený papír. "Otík by ji tam málem nechal na bedně!"

Pak se obrátil k Jindrovi a vysvětloval mu:

"Víš, našli jsme si tady takovou malou komůrku a chceme o ni písemně požádat. Ale jsou tu někteří nepřející kluci, pořád se nám snaží klub všelijak pokazit!"

"Proto jsme si také o tobě mysleli, že jsi snad nějaký vyzvědač!" dodal Otík, který prve na dvorku jako první Jindru spatřil.

Jindra si už dávno přál založit klub. Ale v Myslivecké ulici ani v jejím okolí nenašel pro tuto myšlenku vhodné chlapce.

Tam nebyli žádní podnikavci, kteří by chtěli něco pěkného dělat, podnikat výpravy, nalézt a zařizovat si klubovnu, pořádat různé soutěže a hry.

A teď tady ti čtyři chlapci... Jindra skoro už zapomněl, v jaké bedné situaci právě je. Tady tak mít svůj vysněný klub!

Tady – v Řásnovce, v tom báječném moři domů, kde jsou podnikaví hoši a dívky – a kde by se dalo tolik prožít!

"Hned bych se k vám taky dal!" pravil dychtivě.

Všichni čtyři hoši na něj překvapeně pohlédli a jejich zraky se pak spojily v dorozumivacím pohledu. A Vilda, táhle – jako by uvažoval o každém slovu – odpověděl:

"Dobrá, přijmeme tě na zkoušku! Když budeš chodit na všechny naše schůzky a výpravy a když se nebudeš s nikým v klubu hádat, tak se ode dneška za měsíc staneš naším skutečným členem. Zatím budeš jen členem na zkoušku! A jak se jmenuješ?

A kde bydlíš?

"Jmenuji se Jindra Sochor – a nejsem z Řásnovky. Ale kdybyste mně potřebovali něco nutného sdělit v době, kdy není schůzka, dejte mně zprávu do hostince u výhybky. Já tam pomáhám každý den mýt nádoby!"

"Já vím, kde to je!" řekl Otík. "Je to v Nádražní ulici, viď?"

Jindra přisvědčil, ačkoliv nevěděl určitě, zda se tak ulice

Tajemná Řásnovka

skutečně jmenuje. Sotva si povšiml názvu hostince!

20

"A kdy a kde máte příští schůzku?" ptal se rychle, aby honem zamluvil nepříjemný a nebezpečný hovor o sobě. "Kam mám přijít?"

"My se scházíme každý den ve čtyři hodiny odpoledne u Modrého kamene!" řekl Vilda. Modrý kámen ...

"Odtamtud pak podnikáme své cesty za hledáním klubovny.

Budeme se tam scházet, i když tu klubovnu, kterou máme vyhlédnutou, opravdu dostaneme! Jsme z různých částí Řásnovky, ale všichni musíme kolem Modrého kamene, kdybychom do ní šli! Víš, kde ten kámen je?"

"Jak by to mohl vědět?" vybuchl pochybovačně Míra a pohlédl svýma jasně modrýma očima na Jindra. "Nejlépe bude, když tam teď půjde s námi!"

"Není to moc daleko – viďte?" zeptal se Jindra. Nechtěl zmeškat svou práci v hostinci u výhybky.

"Kdepak! Co tě to napadá! Kousíček je to!" ubezpečovali ho všichni chlápci jeden přes druhého.

Vyšli ze dvorku a venku se dali dokonce do běhu.

Jindra se na chvíli cítil šťasten. Běží s hochy z Řásnovky!

Dříve než by si pomyslel, stává se jedním z nich, patří sem, do tajuplné, tajemné Řásnovky! Ještě před půlhodinou se podívoval hochům, které zde viděl pobíhat za všelijakými záhadnými zájmy. A teď běží s nimi také! Běží se podívat na Modrý kámen!

5

POPRVÉ U MODRÉHO KAMENE

Chvillemi potkávali cestou hochy a děvčata, se kterými se Jindrovi noví přátelé kamarádsky pozdravili. Někteří z těchto potkávaných nesli opatrně desky s Fan-Tanem. Opatrně proto, že v deskách byly dosud zapíchnuty celé lesy špendlíků s barevnými hlavičkami. Partie hry zřejmě nebyly dohrány.

"To mne musíte také naučit!" řekl Jindra k hochům. Začali pak o hře všichni nadšeně hovořit. Míra řekl, že vě-

21

nuje klubu svou tabuli Fan-Tanu, jen co bude mít klubovnu, ve které by hra mohla být uložena.

U jednoho z průjezdů stáli dva chlápci a jedno děvče. Byli to jistě nějací kamarádi hochů, s kterými Jindra šel, protože si vzájemně pokynuli hlavou, když se míjeli. Vilda na jednoho z nich vykřikl cosi neslušného.

Jindrou jako by projel rozžhavený drát studu a zklamání.

Tolik nenáviděl sprostotu, nemravnost, a teď tady sám Vilda, nejstarší z party, tak mluví, a k tomu ještě před děvčetem!

Rozhlédl se po chlapcích, pokud to bylo při chůzi vůbec

možné, a jeho oči se střetly s rozpačitým pohledem čtvrtého

člena klubu, Říši. Bylo zřejmo, že Říša je nerad, že Vilda

před nováčkem Jindrou takhle promluvil. Jindra si umínil, že v klubu takovéto řeči vymýt! za každou cenu – a v Říšovi doufal nalézt pomocníka v tomto úmyslu.

Po dalších několika minutách chůze i klusu dorazili na malé náměstíčko, skoro liduprázdné, ač do něj ústily tři úzké ulice.

"Tak jsme tady!" hlásil Jindrovi Otík. "Tamhle to je, podívej se!" ukázal kamsi skoro do rohu náměstíčka a Jindra tam spatřil pouliční plynovou lampu na stojanu a vedle ní kamenný patník, skoro metr vysoký, nahoře zaoblený.

Když došli až k lampě, uviděl Jindra, že patník je z podivného namodralého kamene – a jeho zaoblený vrchol že je ohlazený jako mramor.

"Tak tohle je ten náš Modrý kámen!" řekl Vilda. "Tady se vždycky sejdem!"

"No, vždycky taky ne," odporoval s významným úsměvem Míra.

"Někdy se také sejdem o několik metrů dále."

"No jó, když jsou tady Arna Bidmann a kluci z trhu, tak to se ví, že ne," připouštěl neochotně Vilda.

"On si Arna Bidmann myslí, že Modrý kámen je jeho!" vykřikl

Tajemná Řásnovka

nakvašeně otík. "A ti jeho rváči z trhu zrovna tak!"

22

Jindra se dověděl, že se na patníku za prvé báječně sedí, a pak také že je u něj shromaždiště hochů ze všech sousedních ulic, protože stojí v pěkném zákoutí, kde není žádný provoz. Patník je ohlazen kalhotami celých generací chlapců. Už otcové vildy a ostatních hochů si na kámen pamatují a i oni na něm sedávali, když byli ještě hochy. Často se

o patník a o právo sedět na něm vedly celé války! Bylo plno příběhů z historie Modrého kamene!

Někdy směl na patník jen nejsilnější chlapec z nejsilnějších, všemi obávaný a uznávaný, který si toto právo hájil svými pěstmi, bylo-li třeba. Kdysi dávno nějaký Pepík Mecera nestrpěl ani, aby na patník usedl kdokoliv

1 v jeho nepřítomnosti. Pokládal patník za svůj trůn!

Jindy se zase celé roky o Modrý kámen nezajímal nikdo a směl na něj usednout kdo chtěl a kdy chtěl, a mohl na něm zůstat, jak dlouho se mu líbilo. Nikoho nenapadlo odhánět ho!

A teď – Jindra se seznamuje s Modrým kamenem v době, kdy kámen okupuje jakýsi Arna Bidmann a dělá si na něj právo.

Nespravedlivé právo!

Jindra bezděky přejel hladký vrchol kamene rukou – a pak se na kámen vyhoupl a rozhlédl se po chlapcích. Po zádech mu přejelo lehké zamrazení.

6 ZRÁDNÝ ROZHLAS Jindra se u Modrého kamene dlouho nezdržel.

Šero zhoustlo do úplné tmy a plynová lampa vedle patníku se sama rozsvítila a vrhla kolem sebe žlutozelena-vou záři.

"Musím už jít," vydechl stísněně. Tmou na něj znovu dolehla starost a strach nad útekem z domova. Také nechtěl zmeškat mytí nádobí v hostinci u výhybky. Byl nejvyšší čas, aby se tam rozběhl.

23

"Tak ve čtyři zítra tady!" zvolal na chlapce skoro už v běhu.

"A hele," zastavil ho ještě vilda. "Tadyhle za tou tabulí máme svou schránku na dopisy! Když někdo nemůže přijít, tak sem dá zprávu pro druhé, aby na něj zbytečně nečekali. Ale musí se dát pozor, aby nikdo nepozoroval, že se sem něco dává." Při těch slovech ukazoval na jakousi starou plechovou tabuli, přibitou na zdi a hlásající, že prášek Peresám je opravdu nejlepší na každé

prádlo. Jindra se tam zběžně podíval a pak už neztrácel ani vteřinku a rozutíkal se směrem, kde tušil hostinec u výhybky. A beztak se musel dvakrát ptát na správnou cestu, než jej našel!

Vběhl do dvora, a když tam byla tma a prázdno, vešel odvážně ze dvora do osvětlených dveří. Tam byla kuchyně hostince.

Paní se na něj usmála a řekla: "Už jsem myslela, že nepřiješ. Práce čeká, podívej se!" A ukázala přitom na kupy nádobí, které stály na velikém umývacím stole.

Natočila do jedné jeho nádrže horkou vodu a dala Jindrovi zástěru, aby si neumácel oblek. Jindra se pustil do mytí, jeho myšlenky však byly daleko odtud.

Viděl v duchu zase celý dnešní hrozný den, od rána – jak celkem ještě klidně doma vstával – až po tu Pacu-

lovu hodinu, ve které se dověděl, že propadne-----a pak už mu v mysli vyvstávala každá podrobnost jeho útěku z

domova až po cestu sem do Řásnovky.

"A to ty jsi nebyl ještě od odpoledne doma?" náhle přerušila paní Jindrovo přemítání a ukázala na aktovku.

Vida, na to nepomyslel! Nenapadlo ho, že se bude zdát podezřelého jeho stále nošení aktovky. Co teď honem říci? Jak to vysvětlit?

Naštěstí do kuchyně vcházeli jídlonoši – přinášeli z jídelny upotřebené talíře a příbory, kladli je Jindrovi na mycí stůl – a paní neměla čas na další hovor.

A přece měla přijít ještě jedna hrozná věc, rána, proti které otázka o aktovce nebyla ničím!

Ve vedlejší jídelně hrálo rádio. Hudba umlkla a hlasatel začal číst zprávy. Předpověď počasí na zítřek. Přehled významných zítřejších pořadů. A pak to přišlo.

"Prosíme pozor!" slyší Jindra silný kovový hlas z přijímače. "Zadržte chlapce Jindřicha Sochora, který odešel dnes po polední z bytu svých rodičů. Je oblečen v tmavomodrých pumpkách, v zelenavém manšestrovém krátkém kabátu s páskem z téže látky, modré rádiovce. Na nohou má hnědé polobotky, šedé punčochy. Má u sebe pravděpodobně tmavohnědou aktovku a..." Jindra nemohl dále poslouchat. V hlavě mu zahučelo a ruce se mu roztráslly tak, že musel položit talíř do vody, aby ho neupustil. Paní naštěstí právě asi před minutou odešla do jídelny s podnosem naplněných talířů. Jistě tam ale slyší také tu zprávu a pochopí, že hledaným chlapcem je on, Jindra! Pryč, pryč odtud! Jak nejrychleji jen je možno! Jediným pohybem strhl ze sebe zástěru, skokem se octl na druhé straně kuchyně, kam si dal na židli při svém příchodu aktovku, uchopil ji křečovitě a vyrazil z kuchyně na tmavý dvorek. Posledním pohledem ještě zahlédl, jak se paní vrací do kuchyně, neměl však čas zkoumat výraz její tváře. Jen rychle, rychle odtud!

Jako vystřelený šíp prolétl průchodem do ulice a ne-zmírnil svůj běh, ani když už byl venku.

"Zadržte Jindřicha Sochora!! Zadržte Jindřicha Sochora!"

Ta hrozná slova mu při běhu pořád horečně kmitala hlavou a stud i strach ho přitom zavalovaly.

Celá republika to slyšela, co udělal! Všichni hoši z klubu to jistě slyšeli! Ta ostuda! A co si o něm pomyslí? Ale

ne-----nezaslechli! Nic nezaslechli! Vždyť ještě nešli domů!

Jsou někde na ulici!

Jak Jindra běžel a chvílemi zase schváceně klopýtal po ulici, připadalo mu, že na něj každý hledí – každý že má v očích otázku: "Nejsi snad TY Jindra Sochor?"

Ale nikdo ho nezastavil, lidé jej nevšímavě míjeli a Jindra se zvolna uklidňoval.

Nejbezpečnějším se však cítil přece jen teprve tehdy, když nepozorovatelně vklouzl do průjezdu domu, kde bylo truhlářství a kde v hoblovačkách na dvoře měl vyhlédnuto místo k noclehu.

Vrhl se tiše do záplav těch krouticích se smotků a zůstal tam nepohnutě ležet. Nikde se nic neozvalo. Nikdo ho neviděl!

7

DOBRODRUŽSTVÍ

Dlouho, dlouho nemohl Jindra usnout.

Bylo velmi chladno a on ležel úplně oblečený. Jen polobotky zul. Doma si vždy večer před spaním oblek vy-kartáčoval a pečlivě pověsíl, aby se mu nepomačkal. Tady byl rád, že jej má na sobě. Ale i tak se chvěl zimou a zavrtával se pořád hlouběji do vlhkých hoblovaček.

Vydychovaly svůj nasládlý nepříjemný pach, který jako by ani ze dřeva nevycházel. To z protějšího sklepa to vonělo již lépe!

Tam byla narovnaná polena dýchající smolou, a když proud vzduchu občas zavál tuto vůni k Jindrovi, vyvstala mu před očima představa toho, co měl tak nesmírně rád:

Horké letní dny – rozpálené paseky, borovice s rozpukanou kůrou, prosycené pryskyřicí, modrá vysoká obloha, chladivé potoky a říčky, louky rozběhlé do daleka a široka. Už aby byl pryč tento nešťastný podzim – a aby už zase začínalo jaro! Do té doby jistě bude s Jindrou všechno vyřešeno! Ale než to bude, o jé!

Když mluvil Jindra s Vildou a s jeho kamarády, skoro

26

na svou bednou situaci zapomněl. I po útěku z hostince se cestou dost uklidnil. Ale tady v té tmě cítí a vidí vše ještě stokrát černější, než když utíkal z domova, z Myslivecké ulice.

Tajemná Řásnovka

Jaký nesmysl to jen provedl! Proč jenom utíkal? Vyržel by přece to setkání s otcem! Zabít by ho – Jindru – přece nemohl! Ale tím útekem Jindra za sebou spálil všechny mosty, teď už se vrátit nemůže, nemůže!

Náhle sebou škubl. Byl rozespalý – snad dokonce trochu i dřímá. Zdálo se mu, že slyší nějaký slabý šramot. Ujistil se tlakem hlavy, že má pod sebou svou aktovku, která mu sloužila jako polštář. Nohy nahmataly vyzuté polobotky. Dobrá, zde je tedy vše v pořádku, nebyl za své dřímoty okraden. Ale jeho sluch vnímal dál podezřelé zvuky. Někdo je kdesi za kůlnou, ve které Jindra leží. A šeptá tam cosi. Není tedy sám! Zvuky tichých plíživých kročejů i šepot přicházejí jakoby ze dvorku, kde Jindra dnes kvečeru spatřil poprvé hochy z klubu. Co se tam děje? Kdo to tam je tak pozdě v noci? A jaké jsou jeho úmysly? Jindra se v hoblinách napolo posadil. Má se podívat tam vedle na dvorek? Opatrnost a bázeň mu velela, aby zůstal raději zde, ukryt v hoblovačkách. Zvědavost a nejistota ho však táhly ven. Opatrně vstal, nahmatl v záplavách hoblin okraj přeplněných beden a stoupl si na něj, aby viděl otvorem z kůlny ven. Tam kdesi ve tmě, ve spleti dvorků a zahrádek, spatřil několikrát záblesk pohybující se kapesní svítilny. Rychle se obul a tiše se dostal z bedny na dlažbu dvorku. Byla taková tma, že bylo vidět sotva na krok před sebe, ale Jindrovi to stačilo. Pružně jako kočka se přehoupł před zídku, kudy na něj dnes v podvečer vtrhli hoši z klubu.

Tlumené světlo pořád ještě tam kdesi vpředu občas zablesklo do tmy a Jindra se k němu takřka neslyšně blížil přes všechny překážky. A bylo jich hodně! Drátěné Ploty, zídky vysoké i nízké, na které se dostat bylo umění

27

i ve dne, natož pak v noci, hromady beden, nádoby na popel, vozíky a staré harampátí. Vše to zdolával Jindra svou mrštností, ohebností a silou.

Také neznámí se světlem nepokračovali nijak pohodlně. Jindra občas zahlédl, jak se světélko souká po nějaké překážce vzhůru a mizí na chvíli, aby se za několik vteřin objevilo opět kdesi dále, roztřesené a komíhající se.

Jindra mu byl blíž a blíž. A když se pak prodral jakýmsi pichlavým hustým křovím, byl světlu už tak blízko, že se až ulekl a zůstal stát jako přimrazen.

Světlo se pohybovalo mezi dvěma postavami. Nebylo možno rozeznat, která z nich baterku drží, ale to viděl Jindra skoro zřetelně, že jedna z nich má v ruce nějaký balík nebo bedničku.

Postavy se zastavily u jakési temné přehrady, a když na ni dopadl záblesk světla, viděl Jindra, že je to změt starého nábytku, nedbale přikrytého starým dehtovým papírem. Postavy si něco šeptaly, pak se ozval tlumený hluk. Jindra se bezradně ohlédl. Poznal, že je na menší zanedbané zahradě uprostřed mezi dvorky a jinými zahrádkami velkého čtyřhranu domů. Ale co tu dělají ti dva neznámí? Kdo to je? Jindra si uvědomil, že se o nich nic nedoví, zůstane-li zde takhle stát!

Začal se tiše blížít k tajemným nočním návštěvníkům, krůček za krůčkem, někdy i po kolenou. Tak nedělal skoro žádný hluk. Někdy zadul větřík a rozšuměl křoviska a poslední listy stromů. V tomto šumění mohl pak Jindra rychleji pokračovat ve svém plížení. Za chvíli ucítil, že má promočena kolena kalhot od mokrého spadlého listí.

Konečně byl tak blízko postavám, že každý další krok by znamenal nejvyšší nebezpečí, že bude spatřen. Ale již ani skoro nepotřeboval jít blíže! Skryt za malým křoviskem v bezpečné tmě viděl a slyšel oba neznámé takřka dokonale.

Byli to dva starší chlapci.

"Raději až tam někam dozadu," šeptal jeden z nich, ten, co svítil. A druhý odpovídal: "Já vím, jen se neboj!" Při těch

Tajemná Řásnovka

sloves zvolna a namáhavě vměšťoval balík čehosi nepoddajného do staré polorozpadlé skřínky se zborcenými dvířky. Jaký obsah balíku asi skrývá, že pro něj oba výrostci připravují takový neobvyklý úkryt, a ještě v tak pozdní noční době?

Dvířka se nedala dobře zavřít a podivní chlapíci se rozhlíželi po něčem, zřejmě po nějakém jiném kusu nábytku, aby jim nedovřená dvířka maskovali! "Třeba tam to prkno!" zašeptal jeden z nich. A pak se stalo něco, co se nemělo přihodit! Minuta, která právě nadešla, stála Jindru mnoho strachu, bolesti a neklidu nejen ve chvíli, kdy probíhala, ale i v pozdějších dnech, týdnech a měsících. Mnoho událostí, jež v pozdější době Jindru potkaly, vyvinulo by se pravděpodobně docela jinak, nebýt té nešťastné chvíle----- Jindra, aby lépe slyšel i viděl, rozhodl se rozšířit trochu otvor v křovisku, za kterým ležel, a posunout se jím alespoň o půl metru kupředu.

Začal svůj úmysl obezřetně provádět, ale křoví praskalo a listí pod Jindrou šustilo jako naschvál. Několikrát svůj pokus o posun přerušil, ale vždy začal znovu, když nabra! novou odvalu.

Oba tajemní výrostci si při své práci pořád cosi šeptali, najednou však zamířili světlem přímo na křoví, ve kterém byl Jindra skryt – a už sem také oba skočili!

Jindra až vyjekl leknutím. Nečekal takový výpad. Neměl ani potuchy o tom, že jeho pohyby v křoví budou tak hlučné, že upoutají pozornost tajuplné dvojice.

Na Jindru začaly dopadat rány.

?Co tady děláš? zasípal jeden z výrostků, aniž by přitom pustil Jindru z ocelového sevření.

?Nikdy jsem ho tady neviděl!" pravil druhý skoro současně.

28

29

"Nejsem z Řásnovky," vydechl uděšeně Jindra. "Jsem tady vlastně na návštěvě! A viděl jsem ve tmě světlo – a – a tak jsem se sem vypravil!"

"A to jsi ještě nespál? vždyť je skoro jedenáct!" řekl podezřívavě opět první z obou neznámých.

"Spal jsem – ale – spal jsem neklidně!" namáhavě vysvětloval Jindra.

"Běda tobě, jestli lžeš, kluku!"

Výrosteček kývl na svého druha a řekl: "Počkej tady! Půjdu s ním tam, kde je na té návštěvě, až ke dveřím a hned uvidíme, jestli je pravda, co říká."

Jindru až píchlo při těch slovech. Kam ho má vést? K bedně s hoblovačkami? Do žádných dveří vejít nemůže! Nezbývá než útek do spleti zahrádek, dvorků a kůlen na nich, v té skoro neproniknutelné tmě!

"Dobrá! Klidně! Klidně! Pojdi" souhlasil však s předstíraným ulehčením nahlas.

Výrosteček stále nepouštěl jeho ruku a Jindra odhadoval, že je asi o rok či o dva starší než on – a rozhodně silnější. Šli zvolna, neznámý zakrýval prsty čochu svítily tak, aby propouštěla jen uzoučký paprsek světla.

Jindra krácel zdánlivě klidně a ani se nepoukousel nějak vymanit ze sevření. Jeho tlak se však beztak zvolna menšil.

Když přelézali nějaký plot, strážce musel Jindrovu ruku dokonce pustit, aby se mohli přes překážku dostat. Na druhé straně Jindra ruku zase ochotně k sevření nastavil. Věznitel se touto předstíranou dobrou vůlí Jindry tak ujistil o jeho poddanosti, že asi po třetím přelézání ho za ruku už ani neuchopil a nechal ho klopýtat volně vedle sebe.

Na to Jindra čekal! Teď nadchází jeho chvíle! Teď – anebo nikdy!

Když přišli ke značně vysoké zídce, nechal Jindra svého strážce lézt o dvě či tři vteřiny napřed a lezl zvolna za ním.

Přitom se opožďoval víc a více. Strážce byl již na

30

hřebenu zídky a posvítit si dolů na druhou stranu. Zjistil, že místo dole pod zídkou je rovné, a tak skočil. A v tom okamžiku se Jindra pustil se zdí zpět a prchal podél zídky, která je nyní oddělovala.

Po několika krocích od zídky odbočil skoro do pravého úhlu, zamotal se do nějakých natažených provazů na prádlo, upadl přes jakýsi schůdek na jedno koleno – ale to mu v té zoufalé chvíli nevadilo – jen pryč, dále do tmy, aby strážce ztratil jeho stopu!

Matně slyšel, jak ho jeho věznitel volá, nejdříve šepem, pak polohlasně – a zahlédl, jak svítí zpět přes zídku.

Jindra skoro nehlučně pokračoval ještě několik minut ve svém útěku, vděčen větru, který rozšuměl znovu křoviska i stromy, a tak milosrdně přehlušil všechen hluk, který snad Jindra dělal.

Pak se skrčil v jakémsi polorozpadlém přístřešku, jenž snad kdysi býval kuželníkem, zalezl hluboko do spleti divoce zkřížených noh a trnožů složených zde stolků i židlí a poslouchal.

Ještě dlouho slyše! strážcovu volání, pak i jeho kroky a nakonec šepot. Oba neznámí výrostci se asi setkali a nyní jej hledají společně.

Jindra byl rozrušen do nejvyšší míry. Napjatě poslouchal a zatajoval dech, aby ani jím se neprozradil – byl už k smrti vyčerpan celým bouřlivým dnem – a teď ještě tato hrozná noc – to vše bylo nad jeho síly. Znenáhla jeho ostražitost povolovala, pak už neslyšel

ani kročeje a šepot obou pronásledovatelů-----snad už zmizeli kamsi domů-----Jindra zavíral oči-----a za několik minut usnul těžkým neklidným spánkem s divokými sny.

31

8 MÍSTO ŠTASTNÉHO ROZHODNUTÍ Jindra se probudil až za mlhavého svítání, prostydlý nočním chladem, zvlhlý rosou, polámaný a rozbolavený nepohodlnou polohou i nočním ležením přes nejroztodivnější překážky. Koleno naražené pádem přes schůdek ho bolelo-----a bylo mu špatně hlady.

Vyhrabal z kapsy zbytek ztvrdlé housky. Snědl jej hltavě a litoval, že nemá víc.

Svítání pokračovalo jen pomalu. Dvě hodiny nepředstavitelné zimy, ve které se Jindra trásl mezi stoly, než nastalo skutečné ráno, byly nejdelšími hodinami jeho života. To ani tenkrát, když tábořil poprvé přes noc ve stanu a měl jen jednu slabou pokrývku, nebyla mu snad tak hrozná zima jako teď!

Do ranního ticha se začalo ozývat zvonění budíků v domech, skřípot otvíraných domovních dveří, kdesi začalo tlumeně hrát rádio. Jindra se opatrně vykroutil z trnožů hromady stolů a zamířil přes plůtky a zídky k dvorku nejbližšího domu.

Dveře z dvorku do domu však byly zamčeny a Jindra musel cestovat asi po třech dalších dvorech, než našel dveře do domu otevřené. Proběhl chodbou domu a ocitl se na ulici, ještě skoro liduprázdné. Připadal si, jako by utekl z vězení!

Oči jej pálily od nevyspání, tělo bolelo a nevolnost z hladu se stupňovala. Za těchto okolností byla Jindrova nálada čím dále tím horší.

Strach z následků jeho nerozvážného útěku z domova sílil každou minutu. Co to jen provedl! Co asi teď doma dělá maminka? Zlobí se na něj? A co otec?

V poloprázdné jídelně na nádraží si Jindra objednal velkou bílou kávu a nějaké rohlíky. Horký nápoj ho poněkud vzpružil. Okolo sedělo a snídalo několik cestujících, lhostejně, nevšímavě – a Jindra se svou napěchovanou aktovkou vypadal jako jeden z nich.

r

Za malý peníz se potom v nádražní umývárně i důkladně umyl.

Tajemná Řásnovka

Odmítl nabídnutý papírový ručník, měl svůj z domova. Byla to první věc, kterou z aktovky vůbec potřeboval za celou tu dobu, co je z domova pryč.

Když se blížila osmá hodina, stávala se jeho úzkost takřka nesnesitelnou.

Byl to hrozný neklid, špatné svědomí. Všichni někam jdou pracovat, jen on se bude po celý den toulat ulicemi. A zítra snad zase a pozítří také –

a pak pořád tak dál, dál-----Co bude vlastně dál?

Jasný rozum mu říkal, že takový život trvale není možný. Snad by tak vydržel žít několik dnů, dokud mu vystačí peníze na jídlo a na noclehy v noclehárnách. Ale pak bude konec! A třeba ho i někdo pozná – a Jindra se s hanbou ocitne doma tváří v tvář rozlícenému otci a k posměchu celé Myslivecké ulice a celé školy!

Ne, to se nesmí stát! Něco tak hrozného nesmí připustit! Musí ho napadnout nějaké řešení! Musí! Ještě dnes! Ještě dnes dopoledne!

Za těchto úvah Jindra rychle kráčel ulicemi, jako by chtěl svým neveselým myšlenkám utéci. Dlouhou dobu stoupal vzhůru do kopcovitých částí Řásnovky a teď se zastavil v malém tichém zákoutí mezi několika starými domy.

Jedna strana zákoutí byla otevřena a chráněna nízkou zídou jako zábradlím. Co je za ní? Jindra k ní přistoupil a podíval se dolů. A tam viděl moře střech a stříšek s kouřícími komíny, dvorky mezi bloky domů, bludiště řásnovských ulic, mezi nimiž se proplétaly koleje železnice s viadukty a podjezdy i závorami. Električky jezdily zdánlivě zcela nehlučně a lidé se hemžili na ulicích jako malí černí panáčkové. Mezi domy ze dvorků a zahrádek i ve stromořadích na ulicích se červenaly a zlatily koruny stromů s vadnoucím listím. Nad celou Řásnovkou tam dole stoupal jemný namodralý závoj lehké mlhy, smíšené s kouřem. Dopolední

32

33

slunce slabě hrálo a prosvětlovalo tento opar. Vzduch voněl podzimem.

Tajemná Řásnovka!

Jindra usedl na zídku a díval se na ten obraz klidu a míru – a cosi z toho stoupalo i do jeho rozbouřené mysli. Očima obíhal všechny ty ulice a uličky i náměstíčka tam dole, střechy, schody, dvorky a koleje.

Tam někde v tu stranu Řásnovky je snad kdesi i Modrý kámen a vílka se svým klubem, který na něj bude dnes čekat. Jak by to bylo krásné, kdyby se Jindra mohl vrhnout do té klubovní činnosti! Vždycky po ní tolik toužil. A k tomu ještě tady! v Řásnovce! v té báječné podivuhodné čtvrti města!

V duchu si představoval, co a jak by v klubu navrhl

k činnosti-----

Dlouho zde Jindra seděl a sprádal své plány. Celé to místo zde i výhled na Řásnovku ho tak nějak podivně uklidňovaly a dodávaly mu víry, že s ním ještě vše nakonec dobře dopadne!

Najednou ho napadla slova, která vždy říkal jeho třídní profesor Holas: "Konec vše napraví!" Zlatý Holas! Jediný on měl s Jindrou slitování a trpělivost. Jediný on ho neurážel, nestrašil, nezesměšňoval. Druzí profesori se mu zdáli být tvrdí, nespravedliví a Pacula dokonce zlomyslný.

A jak tak Jindra zaletěl myšlenkami do školy, kde dnes jeho místo je poprvé v tomto školním roce prázdné, napadlo ho něco velikého, úžasného, spásného!

Třídní profesor Holas! Dobrý, klidný a vlídný. Ten, jedině ten může všemu porozumět! A pochopí Jindru; pomůže. Ještě dnes, ba ještě teď, hned teď se k němu vypraví a všechno mu řekne.

Jindra je najednou tak šťasten, že tímto nápadem udělal alespoň krůček v řešení své zašmodrchané situace, že by zpíval a křičel radostí.

Vrhl ještě jeden rozjásaný pohled dolů přes zídku a sesunul se na chodník. Rozhlédl se také zde po zákoutí, kam

34

ještě před hodinou přišel naprosto zničený a které teď opouští se spásonosným nápadem.

Pojmenoval toto zákoutí Místem šťastného rozhodnutí.

Pak se vydal na cestu do své čtvrti.

9 ROZMLUVA S PROFESOREM HOLASEM Ještě než opustil Řásnovku, našel Jindra po delším hledání ulici s Modrým kamenem. V průjezdu domu vytrhl z notýsku list papíru a napsal na něj: "Vilho a všichni hoši z klubu. Nevím, zda dnes přijdu. Kdybych tu nebyl přesně ve čtyři, tak na mne nečekejte. Ale určitě se mnou počítejte! Zítra nebo později sem přijdu, i kdybych měl lézt po čtyřech. Ahoj a na shledanou. Jindra S." Složil psaníčko na čtvero, a když se přesvědčil, že není nikým pozorován, zasunul je opatrně do smluvené skrýše za reklamní tabuli. Zkusil usednout na Modrý kámen, ale hned zase toto náčelnické místo opustil a vydal se na cestu z Řásnovky. Tentokrát šel pěšky, měl spoustu času. Holas učí až do jedné hodiny, a teď není ani jedenáct. Jindra se zastavoval u každého přejezdu dráhy, kterých zde bylo tolik, a u každé neobvyklosti, již nebylo možno spatřit ve čtvrti, kde bydlí. Asi čtvrt hodiny stál u zábradlí, pod kterým se v hloubce rozprostírala velická plocha s množstvím železničních kolejí. Na nich byly v pohybu desítky vagónů nejrůznějších typů, ujížděly samy, bez lokomotiv, jen jimi roztláčeny, přes spleť výhybek na různé koleje, aby se seřadily do nákladních vlaků. Nad zábradlím, kde Jindra stál, i na druhé straně za kolejištěm se týčily k nebi vysoké zčernalé domy. Jistě v nich zůstávají se svými rodiči také nějakí chlapci a dívky. Celé dny mohou pohodlně z oken přihlížet tomu vagó-

35

novému reji tam dole! Nemusí se ani namáhat k zábradlí na chodníku! Inu – to je zkratka Řásnovka – kouzelná, neobyčejná čtvrt!

Pak se Jindra odtrhl od zábradlí a pokračoval v cestě. Začal potkávat školáky z nižších tříd, vracející se domů na oběd. Přidal do kroku.

A bylo již poledne pryč, když stanul, daleko od Řásnovky, u své školy. Odvaha se v něm skoro ztratila a musel si úporně představovat Řásnovku a hlavně tam to Místo šťastného rozhodnutí, aby získal novou sílu k svému úmyslu. Zašel za dveře kteréhosi domu, odkud měl dobrý výhled na vchod do školy.

Pak s chvějícím se srdcem čekal.

V jednu se ze školních vrat vyřítili nejrychlejší a nejprudší chlapci. Jejich smích a hlučný hovor i křik zaplnily ulici. Někteří se rozběhli, jiní se v žertu strkali a zápasili spolu.

A teď už vychází i Jindrova třída. A profesor Severa je ve dveřích. Toho měla dnes třída poslední hodinu. Kc je je asi Holas? Doma být nemůže, Jindra ví, že učí vždy do jedné hodiny!

Pozor, teď se sem blíží několik hochů z jeho třídy. Jindra v úleku vběhl hlouběji do domu, až ke sklepu. A když se odvážil znovu ke dveřím, uviděl profesora Holase s češtinářkou Matějčíkovou.

Jindrovo vzrušení dostoupilo vrcholu. Teď už jde do tuhého! Teď teprve začne provádět svůj úmysl z Místa šťastného rozhodnutí. Opatrně vykročil ze dveří.

Profesor s profesorkou zašli do jiné ulice. Chlapci ze třídy zde už nebyli. Jindra šel za Holasem a Matějčíkovou v uctivé vzdálenosti. Potom se profesorka od Holase odpojila a šla jiným směrem.

Jindra se dal do klusu. Když byl asi deset kroků za Holasem, tlumeně vykřikl: "Pane profesore! Pane profesore!"

Holas se otočil a v překvapení poněkud roztáhl ruce.

36

"Sochore! Chlapče nešťastný!" zvolal. "Kdepak se touláš? Co tě to napadlo?"

Tajemná Řásnovka

Jindra chtěl něco říci, ale hrdlo se mu zadrhlo a v očích ho zapálilo tak, že musel vynaložit všechnu sílu, aby se v nich neobjevily slzy.

Holas byl zkušený, dobrý profesor. Hned poznal, že je Jindra za chvíli se svými silami u konce. Vzal jej jemně za loket a hovořil přátelsky a konejšivě sám.

"Tvůj tatínek i maminka byli dnes ráno ve škole – – A včera prý tě už dokonce hledali rozhlasem! No – přes noc jsi jistě všechno rozvážil-----a teď se zakousneš pořádně do učení-----jen hlavu vzhůru-----vždyť je teprve čtvrtletí – – chlapec s tvým nadáním nemá zapotřebí utíkat z boje-----"

Šli zvolna tichými ulicemi a profesor Holas nacházel stále nová a nová povzbuzující a utěšlivá slova. A pak se Jindra konečně vzchopil.

Nejdříve nesměle a nesouvisle, potom však stále ohnivěji začal profesorovi líčit každodenní křiky u nich doma, otcovy hádky s maminkou i s ním, věčné hrozby a políčkování a jeho, Jindrův strach a neklid. Vykládal Holasovi, jak drží třeba hodinu učebnici před očima a rádeček že si nemůže zapamatovat, tak je už z otce roztřesený a vylekaný.

A teď – po tom svém včerejším nešťastném nápadu utéci – teď už teprve si netroufne před otce předstoupit! Neví, co se stane, co mu otec udělá – ale bude to asi něco hrozného!

Profesor Holas naslouchal Jindrovu bédování. Teď konečně chápal! Teď tedy má rozluštění té záhady, co se dělo s Jindrou Sochořem!

"A přece musíš jít domů, chlapče!" řekl po chvíli uvažování pevně. "Nesmiš se bát! Půjdu s tebou a promluvím s tvým otcem. Uvidíš, že všechno dobře dopadne! Kde bydlíš?"

"V Myslivecké ulici, prosím," vydechl Jindra stíněně.

37

Ani přitom neuvažil, že otec zatím nemůže být doma, že se vracívá teprve ke třetí hodině. Zabočili k Jindrovu domovu.

°tci

Čím víc se blížili k Myslivecké ulici, tím víc byl Jindra rozrušenější. A dům, v němž bydlel, zdál se mu obludný a hrůzný. Stoupali zvolna po schodech a Jindra měl srdce až v krku. Tak mu to alespoň připadalo.

Na zazvonění maminka přišla otevřít – a když na prahu uviděla Jindru, beze slova jej prudce objala.

"To je náš pan profesor třídní, maminko!" představil Jindra chvějícím se hlasem Holase – a pak ve zmatku odběhl do svého pokojíku.

Nevěděl, co profesor s maminkou hovořili. Nevěděl také, že maminka zatelefonovala od sousedů otci, aby hned přišel, že se Jindra vrátil a že tu čeká pan třídní profesor.

Otcův příchod poznal Jindra po známém dvojím krátkém zazvonění, kterým se otec vždy ohlašoval.

Jindra usedl bez vlády na židli. Řásnovka – Modrý kámen –

Vilda s klubem – Místo šťastného rozhodnutí – to vše teď zmizelo kdesi hluboko ve tmě a Jindru zase opanoval strach! Holas hovořil s rodiči dlouho. Když Jindra sejmul sevřené pěsti s uší a natočil hlavu, slyšel jejich tlumený rozhovor, ze kterého však nebylo možno rozeznat ani slůvko.

Minuty a čtvrt hodiny mýjely. Pak byl hovor hlasitější. To profesor vyšel s rodiči do předsíně a loučil se.

Odchází! Poslední ochrana mizí! Teď to tedy začne, uvědomil si Jindra. Vstal a přešel pokojík. Potom zaslechl v předsíni kroky.

38

A vtom se již otevírají prudce dveře a otec, zachmuřený a přísný, stojí na prahu pokojíku. Jindra je bledý jako křída. A chvěje se teď tak, že je to zcela viditelné.

"Dobrý den, tatínku-----" říká tiše.

Ale otec pořád mlčí. Za ním Jindra vidí usouzenou maminku.

Tajemná Řásnovka

"Pojď sem!" říká konečně otec tvrdě, ale celkem klidně. "Přece tě neukousnu!" Jindra zvolna jde k otci.

Každým krokem jako by se někam propadal. Proč ten pokojík není dvakrát, třikrát, desetkrát tak dlouhý?

Teď, teď to začne. Jedna zprava, jedna zleva. Jako obvykle, pálivé ponižující i bolestivé rány. A pak přijde déšť dalších políčku, hlava nehlava. Ale nic takového se dnes neděje!

"Udělal jsi nám velikou starost!" hovoří otec přísně. "A spousty nepříjemností! Ještě jednou něco takového provedeš – a nesmíš domů!"

Jindrův strach se při těch slovech trochu mírní, ale jeho rozčilení je příliš silné, a tak nemůže chvění zastavit, ať dělá, co dělá.

"Prosím tě, odpusť mně to, tatínku!" vyrazí jen namáhavě ze sebe. Je tak vděčný za to, že nepadla a zřejmě už nepadne, alespoň teď ne, žádná rána.

A otec hovoří dál. Jindra musí hned zanechat studií. Nemá na ně očividně hlavu! Je to jen výmluva, nesmysl, to Jindrovo tvrzení, že se nemůže učit kvůli němu, otci! Byl vždycky a je dodnes lajdák! Nejraději by se jen toulal po lesích a zahálel! Otec mu vyhodí a spálí ten herbář s kytkami a ty jeho čmáranice v deníku a knížky a známky a vůbec všechno! Jindra půjde někam do učení!

Jindra není schopen jediného slova. Příval otcových slov vnímá jen jako v mrákotách. Tak do školy už nemusí – to je tedy úleva – – co asi řekne chemikář Pacula?

-----ale jít někam do dílny za učně-----nikdy na něco takového nepomyslí!

39

Ano, statisíce hochů a dívek šly na řemesla – ale ti všichni hoši a všechny dívky byli na to připraveni – ti s tím počítali – ale on, Jindra, chtěl být vždycky učitelem nebo profesorem – celá léta o tom snil, jak jednou přijde poprvé na stupínek do nějaké třídy, usměje se přátelsky do lavic a řekne: "Tak já jsem vašim novým profesorem, jmenuji se Jindřich Sochor!" A pak začne učit tak, jak snad ještě nikdy žádný učitel neučil! Bude svým žákům přítelem a zpříjemní jim školu spoustou pěkných věcí, které pro ně bude připravovat. A získá si i ty nejhrubší chlapce vlídným slovem a kamarádkým jednáním! Teď je ale po snech, po plánech.

Otec zatím vyšel z pokojíku a zavřel za sebou dveře.

Jindra, vyčerpaný přestálým strachem, těžce dopadl na židli.

Třídní Holas zatím cestou domů přemýšlel, zda pan Sochor splní svůj slib, který na něm vynutil: že už syna ani jednou neuhodí!

11

JINDRA HLEDÁ ZAMĚSTNÁNÍ

Jindra se konečně odvážil vyjít z pokojíku. Otec se uzavřel ve svém pokoji, a to znamenalo, že odtud nevyjde až večer. Jindra vklouzl do kuchyně za maminkou. Zde se teprve náležitě přivítali.

Maminka byla šťastna, že má Jindru doma a vyhubovala mu spíše jen tak na oko za jeho potřeštěný útěk z domova. Jindra jí vyličil, co od včerejška až do dnešního dopoledne prožil – a teď přichází k nejhoršímu! Otec chce, aby si někde našel místo!

"Nedá se nic dělat!" řekla maminka odevzdaně, "tatínek je tatínek, to víš! Proti jeho vůli nic dělat nemůžeš! Buď ještě rád, že ti to tak šťastně prošlo! Půjdeme zítra spolu na úřad a tam už něco pro tebe najdou. Neboj se toho, buď rád, že vyklouzneš ze školy, když ti teď učení tak špatně šlo,"

40

Ale pro Jindru to nebyla právě slova útěchy!

"Půjdu se chvíli podívat ven!" řekl proto mamince smutně.

"Snad si najdu nějaké to místo i bez úřadu."

Jakmile však vyšel z domu, jeho nohy se automaticky obrátily směrem k Řásnovce. Ano – jen tam si opravdu odpočine po

Tajemná Řásnovka

přestálém napětí posledních hodin! U Modrého kamene hochy z klubu už nezastihne, ale to je teď vedlejší. Teď jde jen o to, aby našel nějaké řešení docela nové situace, ve které se ocitl otcovým rozkazem.

Ani sám nevěděl, jak ho tramvaj vyklopila v Řásnovce, na téže stanici jako včera. Soumrak se už ukládal do ulic a uliček této podivuhodné čtvrti.

Jindra minul skupinu chlapců, kteří hráli na malém plácku hlavičky tenisovým míčkem a dvě či tři minuty postál nad chumlem hochů a děvčat zabraných do Fan--Tanu. Ale cosi ho dnes hnalo pořád dál a dál. Nakonec si řekl upřímně sám sobě, že chtěl nechtěl touží přijít tam, kde dnes dopoledne dostal spásný nápad jít za Holasem: na Místo šťastného rozhodnutí. Dalo mu velkou práci, než se tam v podvečerním šeru dostal. Ale když konečně to kouzelné, malebné zákoutí objevil a usedl na zídce, bylo mu tak krásně a mile, jako by byl v nějaké nedobytné útulné tvrzi, kam za ním nemůže žádný nepřítel. Dole v prostoru pod zídkou se rozsvěcovaly stovky a tisíce světel. Ty pravidelné řady, to byly svítily v ulicích, ostatní světélka byla osvětlená okna domů.

Jindra se díval na ten rej světel jako u vytržení. Říkal si, že by sem chodil každý den a každý večer, kdyby tady v Řásnovce bydlel. A vůbec – v celé Řásnovce je vše takové jiné, hezčí, útulnější a přitom je takřka cítit, že se tady pořád něco děje, něco neobvyklého, vzrušujícího, ovzduší že je přímo nabito událostmi. Tady by Jindra mohl a chtěl žít i třeba jako ten nejposlednější učeďník!

Ano – ano, to je nápad! Najde si nějaké místo v Řás-

41

novce! Bude tak alespoň pořád, každý den v samém srdci této báječné čtvrti! A vzdálen všech zvědavých a snad i posměšných pohledů svých bývalých šťastnějších spolužáků!

Nápad Jindru tak rozjařil, že v rozechvění seskočil se zídky a rozčileně začal přecházet sem a tam po úzkém chodníčku. A pak se vzbudil a sbíhal s kopce do hlubin Řásnovky, do změti jejich ulic, náměstíček a zákoutí.

Přízemními osvětlenými okny nahlížel do různých dílen, kde se ještě pracovalo. Viděl zčernalé dílny zámečníků, klempířů, lakýrníků i jiných řemeslníků. Vzhled některých dílen byl tak odpuzující, že se Jindra až otrásl a odvaha v něm poklesla.

Marně také přemýšlel, které řemeslo by si měl zvolit! To, co si jiní chlapci měli rozmyslet během celého posledního roku školy, to si on měl rozhodnout hned, za den či za dva!

Jak krácel v těžkém přemítání ulicemi, zdálo se mu okolí pojednou známější. Tady již přece byl včera! Tady je někde hostinec u výhybky, kde myl nádobí – ano – a za rohem, v té ulici chtěl včera strávit noc na hoblinách! Půjde se tam podívat! Ať si osvěží své vzpomínky na včerejší bouřlivý den! Oč je mu dnes už lépe!

Zabočil v tu stranu a za chvíli stál ve tmavém dvoře u beden s kupami hoblovaček. Veliké přízemní okno vedoucí do dvora bylo osvětleno. V truhlářské dílně se tedy ještě pracovalo.

Jindra do ní nahlédl.

Viděl za oknem staršího muže v modré zástěře. Rozměřoval dlouhé prkno a rýsoval na něm cosi. Jindra si pomyslel, že by z toho prkna byl báječný oznamovatel pro klubovnu. A tam z těch odřezků, jak leží na zemi, by bylo možno vyrobit pěkné podklady pro různé menší vývěsky!

Kdyby to Jindra uměl, udělal by pro klubovnu celé zvláštní nábytkové zařízení, v zálesáckém slohu – opravdu, truhlářina, ta by ho nejvíce bavila! Mohl by toto ře-

42

meslo nejvíce ze všech uplatnit v klubu! Ano, bude dělat pro klubovnu nábytek, udělá zvláštní stůl pro Fan-Tan, a oznamovatel udělá – a všechno možné! A kdyby to tak šlo, aby se mohl učit tady, v téhle dílně, to by bylo něco!

Mistr v dílně právě ukončil měření prkna a posunul si brýle z

Tajemná Řásnovka

unavených očí na čelo. Vypadal mírně, dobrácky. Jindra si dodal odvahy. Vběhl do průjezdu, kde byl vchod do dílny, a zaklepal na otevřené dveře. Mistr se překvapeně otočil. Jindra se zdvořile uklonil:

"Dobrý večer, pane. Pěkně prosím, nepotřebujete učně? Rád bych se u vás učil truhlářině. Jmenuji se Jindřich Sochor. Otec mě vzal ze školy, protože mi je už čtrnáct let – a škola mě poslední dobou moc nešla!"

Mistr Jindru přelétl zkoumavě, poškrabal se na bradě a dlouho uvažoval – Pak konečně promluvil:

"No mohli bychom to s tebou zkusit, chlapče! Místa je tu dost – a práce taky! Smíme mít tři učně, a máme jen dva. Teď se každý hoch hrne jen na černé řemeslo, na mašiny. O dřevo není zájem. A tady by ses hodně naučil. Děláme všechno možné!" To už si mistr sedl na ponk a Jindra se dověděl, že se zde pracuje od sedmi ráno do tří odpoledne.

Potom dal mistr Jindrovi jakousi přihlášku a řekl mu, aby s ní došel na radnici ve své čtvrti. Když mu ji tam potvrdí, může hned tady v dílně nastoupit.

Oběd si může nosit z domova v kastrůlku, tady na kamnech si jej ohřeje. Nebo si může kupovat obědy tady. Je tu paní Valtýnová, ta vaří pro celou dílnu. A vaří dobře a lacino. Jindra vyběhl z dílny do podzimního večera rozradostněly a spokojený s celým světem. A Řásnovkou byl ještě nadšenější-----

43

KLUBOVNA – SEN KAŽDÉHO KLUBU

Do Jindry jako by vjel docela nový život. Ta tam byla jeho rozmrzelost a nechuť. Všechny ty nepříjemné pocity a obavy po těch dvou dnech jeho cest do Řásnovky zmizely. Proto také hned příští den ráno předložil na úřadě přihlášku do učení! – a za chvíli bylo všechno vyřízeno. A Jindra se šťastně rozjel do Řásnovky. Mistr mu půjčil starou truhlářskou zástěru a představil Jindru dělníkům. Přijali jej celkem vlídně. Byli tu pan Josef, pan Zádola a pan Šimon. Učeň se jmenoval Zbyn-da Rybář. Jako dělníci i on mu podal ruku a řekl:

"Tak tu budeme makat dohromady, viď? Já už se tady učím rok. Jsme tu vlastně dva učedníci. Ten druhý, Fintůla Kahoun, je ale od včerejška doma, marodí!"

Dopoledne uběhlo Jindrovi jako ve snu. Zdálo se mu, že hodiny jen letí. Ukazovali mu, jak se drží pila, jak hoblík, poznával různé druhy dřev a potom nosil na dvorek slepené a sešroubované dřevěné desky.

Brzy po obědě jel Jindra s panem Zádolou na pilu pro prkna. Vzali si dvoukolák a Jindra jej táhl. Zpátky táhl vozík Zádola a Jindra pomáhal vzadu tlačit. Byl trochu unavený, když dorazili s nákladem do dílny, ale byl přitom tak nějak spokojený, jak nebyl ještě nikdy.

Ve tři hodiny Zbynda předal Jindrovi se smíchem a slavnostně funkci, která podle nepsaných zákonů patřila nejmladšímu učedníku: zamést dílnu.

"Hobliny napřed vynes do beden na dvorku! Tam už je uvidíš!" řekl mu přitom – a Jindra si pomyslí: "Kdybys věděl, holenku, že jsem ty bedny s hoblovačkami znal dřív než celou vaši dílnu!!" Ale nahlas neřekl nic. Tak skončil první den Jindrova učení truhlářině. Ale dne nebyl ještě konec! Vždyť tlouklo teprve čtvrt na čtyři, když Jindra vyšel z dílny. A jak se těšil na setkání s Vildou a ostatními kamarády!

44

Zákoutí s Modrým kamenem nebylo daleko a klub se tam scházel vždy až ve čtyři hodiny! A tak si Jindra koupil v pekařství housky k svačině a procházel neznámými ulicemi Řásnovky. Všude bylo již zase živo. Spousta hochů a děvčat se rojila po ulicích, všichni nějak zaměstnaní. Zde viděl skupinu hochů chodících na chůdách, tam zase čtyři děvčata dělala nádherné prstýnky z barevných korálků, jinde hráli chlapci

Tajemná Řásnovka

pingpongovými raketami jakýsi tenis gumovým míčkem. Za síť jim sloužil provázek napjatý od stromu k držadlu obecní nádoby na popel. A všude, snad v každé ulici, hráli Fan-Tan. Z pavlače kteréhosi vysokého domu vyhazovali tři hoši nažky čili nosy, plody javoru. Tato okřídlená seménka byla uchopena větrem, prudce se vrtulovitě točila kolem své osy, propadla se o metr či o dva a znovu byla větrem podchycena a nesena do závratných výšin. Většina zmizela kamsi přes protější domy, za kterými ustavičně pískaly a houkaly lokomotivy. Když Jindra zabočil do další ulice, našel tam asi osm chlapců, jak hráli na malém prostranství házenou. Zápas řídil starší železničář.

"Báječná, podivuhodná Řásnovka!" povzdechl si Jindra. A ve čtyři hodiny byl u Modrého kamene. Míra a Říša už tam byli a přátelsky mu vykročili vstříc.

"Tak konečně!" řekl Říša. "Už jsme si mysleli, že tě víckrát neuvidíme!"

"To jste považovali mé nadšení pro klub za tak chvilkové?" usmál se Jindra. "Náhodou toužím po založení klubu už přes rok-----a zvláště tady v Řásnovce si od něj hodně slibuji!"

Rozpovídali se potom, co vše si v klubu zařídí, až jen budou moci pořádně začít. A to bude jistě brzo! Míra sděloval radostně Jindrovi, že jeho teta propůjčí klubu za klubovnu malou světničku – ještě dnes že půjdou místnost uklízet. Míra a Říša byli v radostné náladě nad ne-

45

nadálým štěstím, které tak klub potkává, a tato nálada zachvátila i Jindru.

A v duchu si uvědomil, že Míru a Říšu má nejraději z celého klubu. Snad to bylo tím/že se ho tehdy u bedny s hoblovačkami tak pěkně zastali, zatímco Otík tenkrát trochu urážlivě navrhoval, aby byl Jindra prohledán jako nějaký zloděj. A Vilda se k němu choval úplně nepřátelsky!

Otík se přihnal za chvíli. A div se radostí nezbláznil, když se dověděl o klubovně.

A vzápětí přisupěl Vilda. "Cože, klubovna?" křičel nadšeně.

"Vážně ti teta slíbila klubovnu? To je nádhera! Tak teď to začne. Teď to teprve začne! Uvidíte, co všechno v klubu budeme dělat! Ještě dnes pošleme přihlášku klubu do Hlasatele!"

To byl časopis, který všem chlapeckým a dívčím klubům pomáhal a radil v jejich činnosti.

4A PRVNÍ ROZTRŽKA

| ^J Mírová teta bydlila několik desítek metrů odtud a chlapci tam v hlučném hovoru dorazili za malou chvíli. "Počkejte tady!" řekl Míra v průjezdu domu.

"Přinesu klíč!"

Odkvapil kamsi po schodech do domu nahoru a brzo se vrátil.

"Tak jdeme!" vydechl vzrušeně a v jeho hlase byla cítit hrdost nad službou, kterou prokazuje klubu: obstaral přece klubovnu!

Sestoupili po několika schodech směrem ke sklepu, prošli několika chodbami a stanuli před jednokřídlými dvířky. Byla zde poměrně tma a tak svítili baterkami.

"Na venkov i do města, Těstín - prášek do těsta!" pronesl vzrušeně Otík reklamní průpovědku, kterou bylo možno číst ve všech potravinářských krámech. Chlapci znali

?li

mnoho podobných reklam, jež na sebe žertem často pokřikovali, bezdůvodně – jen z dobré nálady. A hesla o pečivovém prášku Těstínu používali nejčastěji.

Míra odemkl chvějící se rukou zámek, dveře se otevřely a hoši hleděli do malé nízké místnosti, nacpané až skoro ke stropu nejnemožnějším harampátím.

"Ale, ale, jémináčku," uklouzlo Říšovi z úst.

"Tohle

všechno -----"

"To musíme vyklidit, samozřejmě!" řekl Míra. "K tetě do velkého sklepa. Také mám od něj klíč."

"To bude hned!" vykřikl nadšeně Jindra. "Jen když se do toho všichni dáme!"

Vílda brkl na vypínač a místnost se osvětlila. Každý nabral do obou rukou, co unesl, a šel za Mírou. Sklep byl zase ještě o celé oddělení schodů níže. Kousek po kousku byly do něj pak stěhovány staré věšáky, rozbité deštníky, bedničky s roztrhanou obuví, židle se třemi nohami - a jiné starožitnosti, všechny pokryté hojnou vrstvou prachu. Zdálo se, že krámů ve světničce neubývá. Chlapci nosili věci do sklepa snad již hodinu a v nastávající klubovně to nebylo skoro ani znát. Už dávno všichni přestali dbát na to, aby se neumazali. Špinavýma rukama sčesávali si vlasy spadlé do čela i utírali štípající pot a částečky prachu.

Ale dobrá nálada nemizela a chlapci se naopak hlasitě smáli svým umazaným tvářím. Když objevili pod haraburdím i starou pohovku, museli ji nést všichni, tak byla těžká. A cesta s ní po úzkých schodech byla dobrodružství samo pro sebe.

Znenáhla se v místnosti začínala objevovat podlaha a stěny. Byly otlučené a jejich omítka byla na mnoha místech opadala až na cihlu.

"Jo se vybílí!" řekl klidně Vílda. "Zítra začneme." Později se propracovali tak daleko, že odkryli i okno. Bylo v horní polovině stěny a vedlo do dvora.

46

47

Byl už večer, když byla místnost zhruba vyklizena. Hoši v ní nechali jen několik bedniček jako sedátka a na ně si teď unaveně sedli.

Ríša se rozhlédl blaženě po otlučených stěnách a řekl: "To bude krásné! Takhle jsem si to vždycky představoval! Tady se bude klubařit, panečku!"

"A teď honem přihlášku!" pravil Vílda. Vytáhl z náprsní kapsy kabátu podlouhlou obálku a z té vyňal papír. "Mám už ji vlastně napsanou, jen tam schází název klubu a pak tady Jindrovo jméno a datum jeho narození. Vedoucím jsem já, písařem bude, jak už jsme se umluvili, Míra!"

"Ano!" kývl trochu rozpačitě hlavou Míra. "Jako název klubu navrhuji jméno Goliáš!" pravil pak dále Vílda. Poněkud se usmál a dodal: "Každý, kdo jste z Řásnovky, víte, co to jméno znamená!"

Ríša s Mírou na sebe nejistě pohlédli. Goliáš byl slavný sportovní klub Řásnovky. Byl takřka neporazitelný, a to ve všech sportovních odvětvích. A přijímal za členy do mužstva, dorostu i žactva jen ty, kdo byli z Řásnovky. Byla to jakási hrdost klubu, nepsaný zákon nevypomáhat si silami z jiných čtvrtí města. A Řásnovští byli na svůj klub náležitě pyšní. Goliáš si vybíral jen nejlepší z nejlepších. Kdo směl hrát a závodit za Goliáše, ten už něco znamenal - a požíval po celé Řásnovce úcty, ať to byl žák, nebo dospělý hráč.

Vílda zachytil pohled mezi Ríšou a Mírou a pochopil, že se jim jeho návrh zdá být trochu odvážný. Proto výbojně dodal:

"No přece budeme také provozovat sport, atletiku - a hrát kopanou, ne? Tak proč bychom si nemohli dát jméno Goliáš? Tím jenom dokážeme, že chceme být také tak neporazitelní a slavní jako první sportovní klub Řásnovky. Co je na tom špatného?"

"Ale vždyť se to bude plést, Víldo!" odvážil se namítnout

Míra. "Podívej se: Budeme mít třeba někde vývěsní

48

skříňku s nápisem Klub Goliáš a lidé si budou myslet, že je to skříňka toho opravdovského klubu!"

"Anebo třeba vůbec se bude mluvit buď o nás, nebo o skutečném Goliáši a lidé nebudou vědět, o kterém klubu je řeč," řekl Ríša. "A ještě se nám budou smát, že se po Goliáši opičíme a že si přisvojujeme jeho slávu. Já jsem zkrátka pro jiný název-----"

Tajemná Řásnovka

Na Vildovi bylo vidět, jak je mu nesouhlas Říši a Míry nemilý. Mračil se, vypadal rozmrzele a chvílemi mávl rukou, jako by bez zájmu o celý klub.

Jindrovi se název Goliáš také nelíbil, ale nechtěl jej otevřeně odmítnout. Proto začal opatrně:

"Tak když se nemůžete dohodnout, já vám poradím: dejme klubu název podle hlavního účelu, který by náš klub měl mít."

"A jaký účel, myslíš, že to je?" zeptal se Vilda jízlivě.

"Hodně jsem o tom přemýšlel," pokračoval Jindra, "a hlavní účel našeho klubu vidím v tom, že budeme klukům i děvčatům z celé Řásnovky vzorem! A budeme pořádát různé hry a závody pro nečleny klubu! A neuděláme nikdy nic špatného! Naše slovo bude svaté! A tak

-----no-----a název klubu musí odpovídat cílům našeho klubu. Máme a chceme být ochránci všeho správného, dobrého a pěkného. Dejme tedy našemu klubu jméno Stráž Řásnovky!" Jindra skončil. Ještě nikdy v životě nepronесl tak dlouhou a tak plynulou řeč. Podíval se po chlapcích a viděl nadšení v očích Míry a Říši. A Otík se dokonce pokusil nesměle zatleskat.

Ale Vilda nebyl spokojen. Už za Jindrovu řeči se tvářil stále mrzutěji, a pak se dokonce objevil v jeho obličeji hněv. A když Jindra domluvil, skoro až vybuchl:

"Ale nic, nic! Žádná Stráž Řásnovky! To nic není! To vůbec přece nic není! V názvu klubu má být přece vždycky nějaká síla, odvaha, nebo takového něco-----jako třeba v tom slově Goliáš! No, ale když máte strach, že by si

49

nás lidé pletli s Goliášem pravým, tak dáme jméno jiné

-----no - - co mám s vámi dělat! A už ale také vím, jaké: Toreador!"

"Co to je? optal se Otík.

Míra mu to vysvětlil: "Víš, toreador, to je ten, kdo zápasí v aréně s býky."

"Ale my přece nebudeme nikdy zápasit s býky!" opovržlivě se usmál Říša. Bylo zřejmo, že ani jemu, ani Mírovi se název Toreador také vůbec nelíbí.

"Ale ta síla, člověče, ta statečnost a obratnost, která je v tom slově!" křičel Vilda. "To vím, že nebudeme zápasit s býky! Ale symbolicky přejímáme pro klub vlastnosti takového zápasníka, nechápeš?"

Všichni hoši byli zticha. Dobrá nálada byla ta tam.

"Uvidíte, že si na ten název zvyknete a že se vám bude líbit," dodal pak ještě Vilda a vepsal slovo Toreador do přihlášky.

Míra a Říša se bezradně podívali na Jindru a on tiše řekl:

"Snad bychom mohli hlasovat, ne?"

Ale s Vildou už nebyla řeč. "Takhle se nedohodneme nikdy a o ničem!" pravil prudce. "To věčné hlasování o každé maličkosti, to si nezvykejme! Neměli jsme nic takového dříve, nezačneme to tedy ani teď!"

Jindra pochopil, že to padá na něho.

Unavení, špinaví a trochu rozmrzení se všichni zvedli a připravovali k odchodu domů.

Umluvili si ještě, že zítra sem půjdou vybělit stěny a umýt podlahu. Míra s Říšou koupí vápno, Vilda přinese tři štětky, Otík několik plechovek od marmelády. Jindra slíbil obstarat hadry na podlahu, rýžák a pískové mýdlo.

Na rohu ulice Na mělčině se zastavili. Míra a Říša navrhli, aby šli ještě na chvíli na staré nákladové nádraží, kde je možno prolézat mezi zrezivělými vyřazenými lokomotivami – a vůbec tam dělat mnoho zajímavostí.

Ale byla už skoro tma, a tak návrh padl a hoši se roz-

50

hodli rozejít se domů. Jen Otík, vytrvalec a nezmar, odešel ještě "hledat štěstíčko."

To znamenalo, že se bude potloukat osvětlenými oživenými ulicemi a upřeně bude hledět na zem, až něco najde. Už

Tajemná Řásnovka

častokrát tak našel cenné věci, ba i drobné peníze. Jiní hoši nenašli nikdy nic. Ale on, kdykoliv si řekl, že "jde hledat štěstíčko", vždycky něco našel!

Ot JI NEPŘÍJEMNÉ SETKÁNÍ

111 Od toho dne, kdy Jindra vystoupil ze školy a stal se truhlářským učněm, změnil se celý jeho dosavadní život. Už žádné strachy z nedostatečné a z výsměchu chemikáře Paculy! A také žádné strachy z otce! Od návštěvy třídního profesora Holase Jindra nedostal ani jedinou ránu. Otec s ním sice skoro vůbec nemluvil, ale Jindrovi to bylo milejší než ty dřívější věčné křiky, výslechy a bití.

V těch několika dnech nového života se Jindra vzmužil a uklidnil.

A přece se přihodilo něco, co Jindrův klid znovu porušilo! Když příštího jitra po vyklizení místnosti pro klubovnu přišel Jindra do dílny, druhý učeň Zbynda Rybář už tady byl a řekl mu: "Tak dnes tady budeme tři. Marod se vy-marodil!" Jindra o učni Fintulovi slyšel Zbyndu vyprávět pořád, po oba dva dny, co je zde. Tak konečně ho uvidí!

Fintula vynášel nějaké věci na dvůr, aby v dílně nepřekážely. Teď se mihl za oknem. Jindra slyší jeho kroky v průjezdu - a teď vchází nový kamarád do dveří dílny.

Zbynda se k němu obrací:

"Tak, Fintulo, tady je Jindra Sochor, třetí učeňník - mučedník -----to je, Jindro, Fintula Kahounů, víš?"

Jindra, ještě se svléknutým kabátem a čepicí v ruce, se

51

otáčí k Fintulovi a podává mu ruku. Ale jak vzhledá do jeho tváře, cítí, že Fintulu už někde viděl! Ale kde jen - kde-----už vím - a horko z leknutí mu polévá tváře. Fintula - vždyť je to ten, který tehdy v noci něco schovával s nějakým kumpánem tady kdesi v zahradách za dvorky! Ten druhý pak vedl Jindru, aby se přesvědčil o pravdivosti jeho výmluvy - a Jindra mu upláchl při přelézání zdi!

Zdálo se, že Fintula Jindru také poznává, ale ne tak určitě. Podal Jindrovi váhavě ruku a řekl: "Tak se mně zdá, že jsme se už někde viděli, ne?"

Jindra v rozpacích zčervenál.

Zbynda je pozoroval s údivem. Zakroutil nechápavě hlavou a zabručel: "Tak staří známí - a nechtějí se na sebe pamatovat! Jeden ani druhý! Snad jste se někde někdy nepopřáli?"

Pak se rozešli každý za svou prací. Jindra byl na chvíli přidělen dělníkovi Šimonovi, který mu vykládal o truhlářském klišu a ukazoval mu, jak se klíží dřevo. Vkládal také se Šimonem sklízené dřevěné desky do svěráků.

Když to bylo hotovo, měl jet se Zbyndou na pilu pro hranolky - ale místo Zbyndy jel náhle Fintula.

Ne nadarmo se o něčem se Zbyndou domlouval!

Kývl velitelsky na Jindru a poručil:

"Vyjeď zatím ze dvora s dvoukolákem na ulici! Já tu počkám na žádanku a na peníze!"

Co by Jindra za to dal, kdyby s ním jel Zbynda! Fintula z něho bude jistě po cestě vytahovat rozumy!

Ale nedalo se nic dělat!

Za chvíli vyjeli. Jindra táhl vozík a Fintula šel podmra-čeně vedle. Po chvíli chtěl Jindra zabočit do ulice, kterou jeli minule na pilu s dělníkem Zádolou. Ale Fintula uce-dil mezi zuby: "Tudy ne! Jeď rovně, pojedeme jinudy!"

"Ale tady jsme jeli minule s panem Zádolou!"

"To nevádí! Dnes pojedeme jinudy!" odsekl tvrdošíjně Fintula.

52

Jindra pochopí, že tím sleduje nějaký zvláštní cíl.

Brzo dojeli k jakési autodílně. U chodníku stálo několik aut a motocyklů. Některé motocykly byly opřeny o zdi domů.

Fintula řekl Jindrovi, aby tady zastavil. Potom popošel ke dveřím dílny, kývl tam na kohosi a vrátil se zpět k Jindrovi, zapraženému ve vozíku. Vzápětí vyšel z dílny nějaký učeň, snad sedmnáctiletý či osmnáctiletý, v tváři za-černěný od

Tajemná Řásnovka

práce s motory.

Fintůla hodil hlavou dozadu k Jindrovi a zeptal se: "Poznáváš ho, Lipku?"

Učeň nazvaný Lipkem přistoupil k Jindrovi a jeho za-černěná tvář se zlověstně zakabonila.

"Ale, ale, podívejme se!" vyjel na Jindru významně. "Tak už tě tady máme! Ty lotře, nezapírej, ty jsi nás před několika dny v noci tam uvnitř dvorků špehoval! Hele, jestli někde něco cekneš, tak se neptej, co se bude dít! Fintůla tě má tady v dílně pod mocí, jak vidím, a to se tedy povedlo!"

Jindra konečně přemohl leknutí a pokusil se vzdorovat:

"O čem mluvíš? Nepleteš si mne - a tadyhle Fintůla s někým? Vždyť ani nebydlím v Řásnovce. Jsem tady teprve třetí den v učení - co se ti zdá?"

Ale svým zapíráním si jen zbytečně přitěžoval. Kdyby hned a klidně řekl, že se do dvorků tu noc dostal jen čistou náhodou při útěku z domova, bylo by to méně podezřelé než toto viditelné zapírání-----

"My si o tobě všechno ještě stejně zjistíme, to se neboj!"

řekl výhružně Lipek. "A když se něco stane..."

Chtěl ještě něco říci, ale ve dveřích dílny se objevil mistr a šlehl po něm okem. Lipek byl k němu obrácen zády, ale Fintůla ho viděl a varovně zašeptal: "Pozor, hele, starej sem brejlí!"

Lipek se odtrhl od vozíku a šel do dílny.

"Tak jedem!" řekl urputně Fintůla Jindrovi.

Ten se opřel do popruhu vozíku a pokračovali v cestě.

53

Jindra si přitom uvědomil, že neuběhla ještě ani polovina týdne a on že se ocitl ve víru řásnovského dění až po krk - a skoro více, než je mu příjemné!

*???? KAZDV KLUB MA MÍT SVÉ TAJEMSTVÍ

ly v poledne šel Jindra s "basou" k paní Valtýnové celé dílně pro oběd. Věděl, že Fintůla této jeho nepřítomnosti využije a že ho pomluví u Zbyndy. A když přivíral dveře dílny, už také opravdu viděl, jak do něj Fintůla něco hučí.

A zbytek dne pak už Zbynda připadal Jindrovi podivně uzavřený a zasmušilý. Bylo více než zřejmo, že Fintůla dosáhl svého-----

Jindru to velmi mrzelo. Ničeho se tak nebál jako zbytečných sporů! Tak se mu v dílně začalo líbit - a teď by tam měl mít nepřátele? Musí to nějak napravit, vysvětlit!

V těchto myšlenkách skončil Jindra svůj pracovní den. Byly tři hodiny. Rychle zametal a srdce mu poskočilo při pomyslení, že už za hodinu bude u svého klubu.

Vydal se k Modrému kameni trochu jiným směrem než včera, aby poznal další ulice Řásnovky, kterými ještě neprošel.

Byl Řásnovkou stále nadšenější.

K Modrému kameni přišel dříve než včera. Z klubu zde ještě nebyl nikdo, ale kámen byl přesto obsazen. Uprostřed hloučku asi osmi hochů seděl na něm chlapec velitelského vzhledu. Hoši mluvili jeden přes druhého a všichni jakoby k chlapci na kameni. Jeho jméno Arna se zde pořád ozývalo.

"Tak to je ten dnešní vládce Modrého kamene!" pomyslí si Jindra. Napadlo ho, kdo tu asi sedával před pěti a deseti léty-----

Zůstal stát nenápadně opodál a zde ho také postupně objevili hoši z klubu, jak přicházeli na sraz.

54

"Máte všichni?" zeptal se krátce Vilda. Každý z hochů pochopil, že se ptá na věci, potřebné k bílení a drhnutí klubovny, tak jak se včera umluvili.

Otík pyšně zarachotil několika do sebe zasunutými plechovkami od marmelády a zasmál se. Míra řekl:

"Člověče, my jsme nakoupili vápna, že můžeme obílit barák od sklepa až k půdě - nejenom tu klubovnu!"

"A mně div nepraskne aktovka," smál se Jindra. "Mám tři kartáče a kupu hadrů. Taky to pískové mýdlo. Ale víte co? Po

Tajemná Řásnovka

umytí dáme na podlahu papíry, jinak bude zase hned špinavá!" Za nadšeného hovoru došli brzo do klubovny. Vilda rozdělal do dvou kbelíků hlinku a začal natírat. Míra se připojil. Oba měli na sobě staré pracovní pláště, které Vilda přinesl. Brzo byli zastríkáni jako malíři pokojů. "My budeme zatím drhnout zem!" řekl Jindra a kývl na Říšu. "Stejně se musí mýt několikrát, než trochu prokoukne." "A já vám budu pořád nosit vodu!" nabídl se Otík. Byl to dobrý nápad, protože voda ve kbelíku byla po několikerém namočení kartáče vždycky jako inkoust. Chvilí si při práci písкали, ale Jindra ani jednu z písniček neznal. "Jak bys je mohl znát?" řekl mu Říša s úsměvem. "Vždyť to jsou písničky z Řásnovky! Ty skládá Olda Mrázek – a ještě mu není ani čtrnáct let!" Po chvilce se Otík zeptal Vildy; "A už jsi poslal do redakce tu přihlášku?" Vilda přisvědčil: "Ještě včera večer, jak jsme šli domů, jsem ji vhodil do schránky!" Jindra na něj s úžasem pohlédl. Vždyť to není pravda! Zahlédl roh obálky s přihláškou před chvílí ve Vildově náprsní kapse, tak jak ji tam včera zastrčil po hádce o název klubu! Proč lže? A jak jen tak klidně a bez začervenání může lhát? Vilda je někdy divný patron! A víte, že chlapi z Ostrovní ulice mají také klub?" 55 řekl pak Říša. "Jmenuje se .Ostrovád, – a mají v něm prý nějaké tajemství, které se nesmí vyradit!" "To je toho," usmál se Míra. "A pak tam k nim vstoupí schválně nějaký vyzvědač, a když se tajemství doví, zasfe odejde a rozhlásí to po celé Řásnovce!" "Tak to holenku ne!" pravil Říša. "Tajemství znají jen původní členové a novému členovi je řeknou až za čtvrt roku. Až když vidí, že je dobrý a poctivý kamarád." Hovor na chvíli utichl a jen Vilda začal zase nějakou písničku. Až potom Říša zamyšleně řekl: "Já si myslím, že každý klub má mít takové nějaké svoje tajemství! Taková věc drží celý klub pohromadě!" Jindru při těch slovech něco napadlo. "Já vím o jednom tajemství," řekl tajuplně. "Mohlo by to být tajemství našeho klubu! Ale slibte mně, že žádný z vás nebude sám na svou vlastní pěst v tajemství nějak pátrat nebo vůbec něco podnikat!" Otík šel zrovna pro čistou vodu. Ale postavil kbelíky na zem a dychtivě zůstal stát. Podáním ruky slíbili všichni Jindrovi, co chtěl. A on pak – když napřed ještě počkal, až Otík donesl novou vodu – při práci vyprávěl, co zažil onoho pozdního večera ve spleti dvorečků za truhlářskou dílnou. "To už je, panečku, tajemstvíčko!" vydechl s radostným vzrušením Říša, když Jindra dopověděl své noční dobrodružství. A Vilda chtivě dodal: "Půjdeme se tam dnes večer podívat, co tomu říkáte? Rozbalíme tam ten balík a podíváme se do něj!" Všichni nadšeně souhlasili, jen Jindra byl Vildovým nápadem zděšen. "Co když nás tam chytanou?" namítal rozechvěně. "Tak je nás přece pět na dva, člověče!" vykřikl ohnivě Vilda. "Dobrá! Ale já jsem s tím jedním z nich v jedné dílně!" zoufal Jindra. "Dovedeš si představit, jaké peklo mně tam může připravit?" Ale Vilda s hochy se nedali odbýt a Vilda řekl: "Podívej se, přece uvidíme, jestli tam u toho místa někdo je, nebo není! Kdyby tam byl, tak tam samozřejmě nepůjdeme a zmizíme někde ve dvorečcích! A když bude vzduch čistý, tak balík otevřeme, podíváme se do něj – a zase ho uložíme zpátky! Nevezmeme z něj nic, i kdyby v něm bylo já nevím co cenného! Stačí ti to?" Jindra byl tímto ubezpečením trochu uklidněn. A vědomí, že dal klubu "tajemství", ho jaksi těšilo.

Tajemná Řásnovka

Pracovali pak ještě asi hodinu ve své budoucí klubovně. Stěny i strop byly už pěkně obíleny. Až uschnou, budou čisté jako padlý sníh. Také podlaha, snad pětikrát vydrhnutá, prohlédla. Venku už byla úplná tma.

"A teď vzhůru, vzhůru za tajemstvím!" vykřikl dušené Říša, když práci končili.

Za svitu baterky pečlivě zamykali klubovnu a Otík se přitom významně usmíval a kňourově zpíval: "Každý klub má mít své tajemství, a my jedno takové víme! Ať si nám slibuje kdo chce co chce, tajemství své neprozradíme!"

Vilda ho hned usadil: "Hele, hele, nehraj si na Oldu Mrázka! Do toho máš ještě moc daleko!" Olda Mrázek byl proslavený řásnovský chlapec písničkář.

Vyšli do tmavého večera a zamířili směrem k truhlářské dílně, kde se Jindra učí.

Po ulicích proudilo opět mnoho lidí, jak to viděl Jindra jen tady v Řásnovce. Vraceli se z práce, jiní šli na večerní nákupy. Na rohu jedné z ulic plakal malý chlapec. Upustil a rozbil sklenici na pivo.

Jindra vedl hochy opatrně k průjezdu domu s dílnou.

Jen když půjdou do tmavého rozlehlého vnitřku bloku domů tím směrem, jak šel on tehdy za tajemným světlem, naleznou správný směr!

V domě i na dvorku bylo poměrně ticho. Pach z hob-

57

lin zavanul z beden pod stříškou. Jindra se vyšvihl na první zídku a zahleděl se do prostoru přes sebe. Byla tam tma, žádné světélko tam dnes nikde neposkakovalo jako tehdy v té nepříjemné noci. Nikdo tam tedy dnes není, ani Fintula, ani Lipék.

Jindra se spustil na druhou stranu zídky. Hoši jej následovali. Všichni mlčeli. Byli rozrušení, Jindra však ze všech nejvíc.

Trvalo dlouho, než zdolali všechny další překážky. Několikrát bloudili, než Jindra našel správný směr. Ale zde už je křoví, za kterým tehdy ležel-----

"Tady to je!" zašeptal Jindra k chlapcům.

Před nimi nezřetelně proti večernímu nebi vystupovaly obrysy nakupeného starého nábytku a beden.

Vilda vrhl dopředu úzký paprsek ze své svítilny.

V jejím svitu spatřili skříňku, do které Fintula s Lipkem tehdy ukládali tajemný balík.

Její dvířka byla otevřena.

Ale balík v ní nebyl.

Skrýš byla prázdná.

V TĚŽKÉM PODEZŘENÍ

Když je Jindra druhý den za ranního šera nabitou kymácející se elektrikou do dílny v Řásnovce, uvědomil si, jak rychle mu teď čas letí! Den, to je jako dříve hodina! Zdálo se mu to být chvílí, jak tudy jel včera ráno s aktovkou nacpanou hadry a rýžáky pro klubovnu! A on už od té "chvíle" uplynul den! A jak byl ten včerejšek nabit událostmi! Ráno nepříjemné seznámení s Fintulou a později i s druhým z té záhadné dvojice, s Lipkem! Odpolední bílení a drhnutí klubovny – a večer pak cesta za tajemným pokladem, který zatím zmizel, k údivu celého klubu.

Kdo balík asi vzal? Možná, že Fintula s Lipkem. protože už skryši asi nedůvěřovali!

58

Vysvětlení této otázky dostalo se však Jindrovi dřív, než očekával.

Celé dnešní dopoledne vysílal Fintula na Jindru nevraživé pohledy. Také Zbynda se Jindry stranil a nepromluvil s ním ani slova. Fintula šel tak daleko, že na Jindru štal dělníky.

Když pan Zádola hledal pilník, hodil Fintula hlavou po Jindrovi a zahuhlal:

"To ho zase jistě někam zašantročil ten kluk nověj!"

Pan Simon našel svůj skládací metr zlomený a Fintula tvrdil,

Tajemná Řásnovka

že to určitě udělal Jindra, že prý ho viděl, jak měl metr v ruce! Po tomto výpadu se už Jindra ozval.

"To není pravda!" vybuchl. "Ano, měl jsem metr v ruce, ale jen když jsem ho tamhle u ponku zvedl se země! Přitom jsem ho přece nemohl zlomit! Vždyť byl složený!"

Teprve v poledne, když šel Fintula k paní Valtýnové pro obědy, ponížil se Jindra a začal na Zbyndu mluvit.

"Co se vlastně stalo? Díváte se tady na mne oba jako na vraha!" řekl Zbyndovi. Ten se na Jindru ale ani neotočil, vybaloval si z aktovky housky k polévce a jen usýkl:

"Tys nám tady, člověče, scházel! Ty myslíš, že nic nevím, víd? Ale já vím, jak jsi tuhle v noci špehoval Fintulu a Lipka tam při schovávání těch věcí!"

"Ocitl jsem se tam jen čirou náhodou ... a když jsem viděl světlo, šel jsem se jen ze zvědavosti podívat. A co, prosím tě, vůbec bylo v tom balíku, že to tak schovávali?"

Zdalo se, že Zbynda je tou otázkou velmi překvapen ...

"Však ty víš dobře, co tam bylo!" odsekl Jindrovi. "Jen se nedělej! Lipek ty kousky nosil z dílny několik neděl, brzo mohli mít celou mašinu pohromadě! Lipek to ale nesměl mít u sebe doma, v dílně něco začali tušit, všelicos se jim tam ztrácí! Lipek a Fintula se báli domovní prohlídky. Tak to chtěli na čas schovat tam někde na dvorky do zahrádek, kam nikdo nechodí! Bylo to všechno pěkně naolejované a měli toho už dost! Něco taky chtěli prodat! Mašina mohla brzo jezdit! Rám a kola mají. Jen ten motor skládali."

59

Po cejpu dobu Zbyndova vyprávění Jindrovi zvolna svítalo. Konečně pochopil!

A vtom se otevřely dveře a Fintula s obědy byl zde. Jindra věděl, že se dnes už nic více nedoví. A přece se dověděl! Ve tři hodiny Jindra zametl, odnesl hobliny do známých beden na dvorku, umyl se, převlékl a vydal se za klubem k Modrému kameni. Nedošel však daleko.

V sousední ulici, když kráčet podle domů, byl náhle stržen kýmsi zezadu, div že neupadl – a už ho táhly čísi ruce do tmavého průjezdu domu. Jindra se zuřivě vzepřel, ale ruce byly silnější – a tu už Jindra také vyjeveně hledí do tváří Lipka a Fintuly.

Lipek mu vzápětí uštědřil silný políček a tlumeně volal: "Ty zloději zlodějská, kam jsi ty věci dal, co?"

"Jaké věci?" vykřikl Jindra. "A jakým právem si mne dovokuješ tlouci? Ta rána ti přijde draho!" "Dostaneš jich ještě víc!" ušklíbl se Fintula. "Ale vždyť já jsem vám nic nevzal! Co si myslíte? My jsme tam byli včera večer, a to už tam nic nebylo!" Ve svém zděšení nad podezřením z krádeže se Jindra neopatrně dvojnásobně prozradil; za prvé, že o úkrytu věděl, a tedy že to byl skutečně on, koho tam tehdy v noci při ukrývání balíku chytili. A za druhé, že o svém objevu nemlčel, ale zaskvětil do tajemství kamarády.

"Tak ty jsi tam byl tedy znovu – ty – jeden-----" zuřil Fintula, "...a dokonce s někým!"

Lipek dal Jindrovi další ránu do tváře a Jindra mu ji nemohl ani oplatit, protože Fintula ho vzadu uchopil pevně za obě ruce a zkroutil mu je k prasknutí. "Ty prohnanče jeden ..." začal zase zuřit Lipek. "Dávám vám své čestné slovo, že jsem tam ani já sám, ani s kýmkoliv jiným nic nevzal!"

"Kašleme na tvoje slovo!" sípal Lipek a Fintula dodal: "Každé tvé slovo je vyřhané! Nejdřív jsi nám lhal tenkrát

60

v noci, pak jsi lhal včera, když jsi nám zapíral, že jsi tím, koho jsme tam tehdy v noci chytili! Co slovo, to lež! A pamatuj si – kdo lže, ten krade! To je přísloví na tebe jako ušité!"

"Vy budete něco povídat!" odsekl opovržlivě Jindra. "Možná, že vy tedy nelžete, že se nevymlouváte, jako jsem se vymlouval já, abych utajil, proč jsem byl tehdy v noci vlastně venku. Ale kradete určitě! Vy si myslíte, že nevím, co v tom balíku

Tajemná Řásnovka

bylo?"

Lípek se zarazil a jeho vzteklý výraz na chvíli ustoupil zděšení. Ale Fintula vykřikl:

"Tak přece! Přece! Teď ses prozradil! Jak to víš, co v balíku bylo? Nemohl bys to vědět, kdybys balík neotvíral! Ukradl jsi to a bašta! A jak to nevrátíš do večera, tak-----"

"A co Zbynda? Ten mi nemohl prozradit, co v balíku bylo? To tě nenapadlo? Napřed vyzváníte kdekomu, co děláte, co sprostě kradete, a pak se divíte, že půl Řásnovky o tom ví - a já s ní!"

"Žádné půl Řásnovky o tom neví," bouřil Fintula. "Věděl to opravdu jen Zbynda!"

"No - a od toho jsem se to právě dnes dověděl, když jsem se ho ptal, proč tak od dnešního rána na mne zuříš!"

"Ten osel!" vykřikl Fintula. "Tak on ti to všechno vyklopil!" Jindra si uvědomil, že teď dostal do bryndy i Zbynda, ale už bylo pozdě, slova už byla vyřčena.

Byl tím zdrcen. Teď bude zato zkoušet i od něj!

Proč jenom říkal, že mu Zbynda prozradil, co v balíku je! Ale zase - jak by tedy vysvětlil, odkud ví, co v balíku bylo?

«A s kým jsi tam včera byl - a proč?" vztekal se znovu Lípek.

"Mluv, mluv, rychle a plnou pravdu, nebo se vážně něco stane!" Jindra pověděl, jak se náhodou seznámil s hochy hla-

61

satelského klubu a jak se k nim přidal. A včera, když se mluvílo o klubovním tajemství, pod přísahou mlčenlivosti jim řekl, že ví o tajemném uschovaném balíku. Večer se tam celý klub vypravil. Nechtěli balík vzít, chtěli se jen podívat! Ale balík tam už nebyl. Víc o tom nic neví a znovu tedy dává svoje slovo!

Lípek a Fintula vypadali velmi zklamaně. Jejich hněvivé výrazy se změnilly na rozmrzelé. Podezření však v nich bylo i nadále. Fintula pustil Jindrovu ruce a Lípek řekl: "Budeme si tě hlídat - to si nemysli - i s tím tvým povedeným klubem - a běda, když se ukáže, že jsi v tom měl prsty!"

Jindra beze slova zvolna odcházel z průjezdu. Tváře ho pálily po ranách. Jeho sebevědomí bylo zdeptáno jako málokdy. Tloukli ho jako malého chlapce, jako hadrového panáka na pouti!

Snazil se jít co neklidněji a nejdůstojněji. Ale uvnitř byl tak rozbouřen a roztrpčen, že ani nevnímal směr, kterým kráčet.

Nezastavil se ani u jednoho Fan-Tanu, u závor nečekal, až tudy projede dunící vlak, tajemná zákoutí ulic ho nelákala.

Najednou měl Řásnovky až po krk!

OŠA VILDOVA HÁDKA S MÍROVOU TETOU

Íf dlouho chodil Jindra po ulicích, než se uklidnil. A když konečně přišel k Modrému kameni, byl tam jen Říša.

Radostně na Jindru kývl a řekl mu:

"Všichni už odešli do klubovny, já tu čekám na tebe! Míra tu chtěl zůstat se mnou, ale Vilda řekl, že na to čekání stačí jeden!"

Jindra byl rád, že nemusí jít do klubovny sám. Po té události s Fintulou a Lipkem potřeboval s někým přátelsky mluvit, cokoliv, jen aby na ni co nejrychleji zapomněl.

62

Když přišli do klubovny, zastali zde jen Vildu a Otíka. Míra tu nebyl. Vilda s Otíkem se potili s malými železnými kamny, které tahali do kouta. Jindra chtěl pomoci, ale Vilda mu řekl: "Raději dej dohromady tam ty dvě roury! Nějak nám to nejde!"

Jindra s Říšou se do toho radostně dali.

Kamínka! Budou si tu moci v zimě topit! A vařit čaj!

"Budeme sem chodit po každé výpravě vždycky aspoň na hodinu!"

ku! plány Jindra. Už v duchu viděl, jak celá činnost klubu bude vzkvétat a tady v klubovně jak bude útulno a pěkně.

Roury byly jako začarované. Ne a ne je do sebe zasadit!

Jejich okraje byly stlučené a všelijak pokrivené. Vždycky někde nějaký růžek roury překážel! Jindra i Říša byli už celí zpocení a ruce měli jako kominíci. V rohu klubovny vzdychal

Tajemná Řásnovka

Vilda při podkládání kamínek cihlami, protože kamnům chyběly dvě nohy.

Najednou se otevřely dveře a dovnitř vešel Míra. Jindra na něj radostně zavolal, ale hned viděl, že se mu něco stalo. Míra na Jindru jen chabě kývl a řekl neurčitě ke všem:

"Chlapci, prosím vás, nechtě toho! Je to marné, všechno je marné! Všechno je ztraceno!"

"Co je ztraceno?" zvedl se Vilda od kamen.

"No všechno, no!" řekl Míra. "Musíme pryč! Tady z klubovny musíme pryč!"

"Cože?" rozkřičel se Vilda, který, jak se zdálo, první začal chápat, co se děje. "Z klubovny že máme jít? A proč?"

"Teta tu byla včera večer, víte-----" namáhavě a v úzkosti i rozpacích ze sebe soukal Míra. "A moc se zlobila, že prý jsme nacákali hlinku po chodbě - a dveře jsme prý umazali - a že by to prý s námi bylo takhle pořád -kdo že by nás tady hlídal - to že prý není možné -zkrátka, že si to rozmyslela!"

63

"To je ale podvod!" křičel zlobně Vilda. "Napřed nás tu ta tvoje podařená teta nechala dřít, až jsme tu díru dali do pořádku, a teď, kdy je to hotovo, a dokonce i vybíláno, chce nás vykopnout! Ani nápad! Nehnu se odtud, i kdyby se mělo stát nevím co!"

"Ze ne? Že se nehneš? Na to se ještě podíváme, panáčku!" ozval se přísný rezavý hlas od dveří. Jindra se tam ulekaně otočil a spatřil v nich starší paní, tvrdou a nelítostnou.

"Tetičko, my tady, já to hochům právě říkal, víš..." začal k ní zmateně hovořit Míra a byl červený jako rak.

Pan! postoupila do místnosti, zálibně se po ní rozhlédla, ale hned se opět zamračila a chtěla něco říci Vildovi. Ten ji však předešel:

"Tak to jste vy ta paní, viďte, která napřed slíbí klubovnu a pak, když si chlapci místnost vyčistí, zase je vyhodí?"

"Vždyť my bychom tu chodbu a dveře dnes stejně umyli, paní," osmělil se pronést mírně Jindra. "Tak jako jsme vydrhli tady tu zem - a vybílili ty stěny, podívejte se!"

"Nic, nic!" odmítla tvrdě Mírová teta. "Už jsem řekla a dost! To by tak hrálo, tohleto!"

"Paní - -" začal zase Vilda výhružně. "Víte, jak se tomuhle říká? To je chytráctví! Víte, kolik hodin dřiny nás to stálo, než jsme to tady vyklidili? A víte, co jsme utratili za hlinku a za mýdlo?"

Mírová teta začala hrabat v kapse zástěry a vytáhla zmačkanou desetikorunu.

"Víc než deset korun to nemohlo stát... a ty vám tady dávám!" řekla. Ale Vildu tím ještě více rozzuřila.

"A těch osmdesát hodin práce, to bude zadarmo, viďte?"

rozkřičel se jízlivě. "Vy jste nějaká dobrácká! Podívejme se! Deset korun by to všechno mělo spravit! Podívejte se, my vám kašleme na vaši mizernou desetikorunu, vy jedna lakotnice!"

Při těch slovech, zlostí se už neovládaje, uhodil Vilda do napřažené ruky Mírový tety, až jí peníz vypadl a snesl se na podlahu.

64

Nikdo z ostatních hochů neměl odvahu desetikorunu zvednout.

"Ven! Ven!" zvolala paní hněvivě a ukázala Vildovi na dveře, přičemž se rozhlédla i po ostatních. A ke zdrcenému Mírovi jen usykla:

"Pěkně ptáčky jsi mně to tu chtěl nasadit! Jen co je pravda!

Ti se ukázali! Ty sis ale uměl vybrat slušné kamarády!

Počkej, já to řeknu tatínkovi a mamince, až k vám zítra přijdu!"

Vilda šel ke dveřím, ale náhle se obrátil, popadl obě roury, které předtím Jindra s Říšou měli do sebe zasadit a začal jimi mlátit do zdí. Krásný čistý nátěr, ze kterého ještě před chvílí měli takovou radost, začal se černat pod údery rour a někde odpadával.

"Co to děláš, ty ničemo?" vztekle vzkřikla Mírová teta a

Tajemná Řásnovka

popadla Vildu za límec kabátu.

Vilda se jí vytrhl, práskl rourami na druhou stěnu a řekl kupodivu klidně: "Co bych dělal? Sundávám se zdi trochu té naší omítky! I kdybych ji otloukl celou, pořád vám tady zůstane ještě spousta naší práce, kterou jste na nás vylákala. Ty krámy vyklizené do sklepa, ta několikrát vydrhnutá podlaha a umyté okno! To se vám přece zadarmo vyplatilo, ne??" S těmi slovy se otočil, kopl do desetikoruny, až vylétla kousek od podlahy, uplivil si a vyšel ze dveří. Jindra viděl, že se Vilda zachoval hrubě, ale chápal jeho zlost. Otočil se teď sám k Mírově tetě a řekl jí slušně: "Nedivte se mu paní – a nezlobte se na něj, ani na nás ostatní! Dalo nám to tu takovou práci! A takhle to \ dopadlo!"

Ale paní bezeslova vystrčila Jindru ze dveří a on šel za ostatními.

65

RISOVA SESTRA

Nenadálá a nespravedlivá ztráta klubovny měla však ještě svou dohru,

Vilda se venku před domem obořil na Míru a podezříval ho, že věděl o tom, jak se jeho teta nakonec zachová, až bude klubovna vyklizena a vyčištěna.

"Jak jsem to mohl vědět?" naříkal dvojnásobně zdrcený Míra.

"Co si to o mně myslíš? Cožpak bych měl tu odvahu nechat vás tam všechny dřít, kdybych věděl, co teta zamýšlí?"

Ale Vilda trval tvrdošíjně na svém obvinění: "Chtěl ses jí zavděčit – to je to pravé! Jinak si to nedovedu vysvětlit! A i kdybys to nakrásně nevěděl, tak přece tu svou tetu musíš natolik znát, abys tušil, čeho je schopna!"

"Takovou věc nemůže nikdo tušit!" pravil tiše Jindra. Chtěl Mírovi pomoci, a ten se na něj také vděčně podíval.

Ale Vilda zase hned začal: "No, jo! Aby on se Jindřišek někoho vždycky hned nezastával! To by nebylo ani celé!"

Otočil se pak k celému klubu a dodal: "Dnes už nikjám nejdu – mám tak pokazenou náladu, že se mnou není žádná řeč! Jděte si sami, kam chcete, já jdu domů! Zítra je sobota – tak ve tři u Kamene! Ahoj!"

Nepodal nikomu ruku, jak mívával jindy ve zvyku, a hoši za ním hleděli mlčky, až zmizel za prvním rohem domu.

Pak se zvolna ve chmurných myšlenkách vydali na bezútěšnou toulku nazdařbůh ulicemi.

Otík pořád něco nedůležitě povídal, ale ostatním nebylo do řeči. Každý v duchu ještě prožíval celý ten nepříjemný výstup Vildy s Mírovou tetou. Jindra přitom docela zapomněl i na svoji vlastní nepříjemnost dnes odpoledne s Fintulou a Lipkem.

Tak došli až ke spleti ulic, kde bylo věčně cítit ostré polévkové koření, vyráběné zde kdesi v přízemí dílny. Byl to podivný kořený zápach ...

66

Tady Jindru, Míru a Říšu opustil Otík. Objevil nedávno kdesi – dosti daleko odsud – krám, kde prodávají neobvyklé šumící prášky: Voda je po nich smaragdově zelená nebo zase báječně karmínová. Takové prášky ještě nikdy nikde neprodávali. A tak si je tam teď půjde koupit!

Po jeho odchodu se teprve Míra a Říša s Jindrou trochu rozhovořili. Jindrovi připadalo, jako by před Otíkem ani nechtěli moc mluvit.

Míra začal zase naříkat, jak mu Vilda zavařil tou hádkou s tetičkou – a co že teď doma za to zkusí. Snad dokonce bude muset i vystoupit z klubu!

"Škoda, že je Vilda vždycky tak vzteklý," ozval se Říša.

"Já si myslím," řekl pak Míra trochu nesměle po chvílce

mlčení, "že Vilda se vlastně ani mezi nás nehodí! Takový vedoucí má být příkladem celému klubu! Ale Vilda je zlostný, někdy nafoukaný – a někdy i sprostě mluví!"

"Hlasatel radí padesátníkové pokuty za každé hrubé slovo!"

Tajemná Řásnovka

navázal na něho Jindra. "Odhlasujeme si to a vilda si hrubosti odvykne!"

Ale Míra pokračoval: "A mně by se, Jindro, tvůj název Stráž Řásnovky stejně víc líbil než ten nesmyslný Toreador!"

"Skoda, že už vilda poslal přihlášku do redakce!" povzdechl Říša. "Teď už se to nedá měnit!"

"Uvidíme," dodal k tomu Jindra záhadně. věděl totiž, že ani dnes vilda přihlášku neodeslal, třebaže tvrdil, že tak učinil ten večer, kdy ji napsali. Jindra odpoledne opět viděl přihlášku v náprsní kapse Vildova kabátu, pověšeného při práci na okenní klice.

Rychle se stmívalo. Nebylo ještě příliš pozdě, ale podzim už skoro končil, a tak se již brzo šerilo. Hoši potkali několik skupin hráčů Fan-Tanu, jak se vracejí s nedohranými partiemi. Barevné světelné reklamy velkodrogerie už zářily do večerního šera. Celý dům byl jimi ozářen, červeně, fialově a zeleně. Hochy přitahovaly výkladní skříně obchodu.

67

Byly zde vystaveny různé sušené byliny, barevné skalice, zmije v líhu, sbírka obalů holicích čepelek a mnoho jiných zajímavostí.

A tam se také setkali s Říšovou sestrou. Říša jí řekl:

"Podívej se, Blanko, to je Jindra Sochor, víš, jak jsem ti o něm říkal, že vstoupil k nám do klubu!"

Blanka se na Jindru usmála a pokynuli si přátelsky hlavou. Jindra držel křečovitě ruce v kapse převlečníku, aby Blanka neviděla, že je má špinavé. Umazal se tak hrozně tam v bývalé klubovně, když se snažil s Říšou nasadit do sebe kamnové roury.

"Tak už je po klubovně, Blanko!" řekl pak ještě Říša.

Upřela na něj tázavě své velké, mírné oči. A Míra odpověděl za Říšu vše, co se dnes udalo.

Blanka vyslechla Míru s úžasem i lítostí. Bylo vidět, že o klubu všechno ví - a že ji vše o klubu zajímá.

Jindra s obdivem pozoroval, že Říša se chová k Blance docela jinak, než jak mluví většina chlapců, zvláště v přítomnosti kamarádů, se svými sestrami. Byl k ní vlídný, pozorný, uznával ji. Obyčejně chlapci před jinými hochy své sestry všelijak zasměšňují, i když to třeba ve skutečnosti nemyslí vážně. To u Říši nebylo. A v Jindrových očích Říša stoupl v ceně.

"Škoda, že to tak dopadlo!" řekla pak zamyšleně Blanka. Náhle se však její pohled odtrhl od výkladní skříně, zadívala se na hochy a zeptala se: "No - a tak co ten domek v Jasminové ulici? Tam nezkusíte štěstí?"

Obrátila se k Jindrovi a vysvětlovala mu: "Víš, my jsme ten domek objevily, když jsme si s kamarádkami také chtěly založit klub. Je to vlastně takový dřevěný srub v zahradě domu. Srub je po celý čas zavřený, nikdo v něm ani není. Už jsme chtěly pátat, či srub je, a žádat o jeho propůjčení. Ale některá děvčata potom ztratila o založení klubu zájem - a tak byl se vším konec!"

"Povíme to Vildovi a šli bychom tam zítra na výzkumy!" řekl

Jindra vděpně- všichni byli tou novou možností nadšení a nálada hned zase stoupala. Vidina útulné klubovny s praskajícím ohněm v kamnech, se skříňkami a s vývěskami po stěnách se jim znovu vynořila v mysli.

Blanka pak řekla, že už musí jít, a přátelsky se rozloučila.

Míra jí přitom žertem řekl: "Na shledanou, paní učitelko!"

"Ještě nejsem, ale jednou budu!" zasmála se Blanka. "A teprve pak mně budeš moci tak říkat!"

"Co? Ona chce - - ona bude učitelkou?" vydechl zmateně Jindra k Říšovi. "Opravdu chce studovat na učitelku?"

Říša kývl. A v Jindrově nitru na chvíli cosi zabořelo. On nebude učitelem! Jemu se jeho dávné přání už nemůže splnit!

*mf\ ZACHRAŇ SE, KDO MŮŽEŠ!

I y Druhý den byla sobota, a to se klub scházel u Modrého kamene ve tři hodiny.

V truhlářské dílně pracovali do dvanácti a paní valtý-nová v

Tajemná Řásnovka

ten den pro dílnu nevařila. Ale Jindra měl dost času jet domů na oběd a znovu se vrátit elektrikou zpět do Řásnovky tak, aby byl zcela pohodlně a včas na srazu.

Vilda byl zase už v dobré náladě a nadšeně souhlasil s návrhem, aby šli ihned propátrat srub, o kterém včera mluvila Blanka.

"Já se pamatuju!" řekl. "Blanka se o tom domku zmínila už jednou - ale to jsme zrovna krátce nato dostali tady od Míry tu báječnou nabídku, že by byla klubovna u jeho hodné tetičky - - -"

Jindra měl strach, že by mezi Vildou a Mírou mohla vzniknout nějaká nová rozepře, a tak honem začal mluvit: "A není ta Jasmínová ulice odsud moc daleko? Kudy se tam jde? Já se pořád ještě v Řásnovce vůbec nevyznám!"

69

Ríša se smál a žertem Jindru utěšoval: "Neboj se, Jindřišku, neboj! S námi se nemůžeš ztratit!"

"Vezmeme to kolem Strnadovky, to bude nejlepší!" určil Vilda. Brzo k ní došli. Byla to velká obecní zahrada. Podél ní se táhla zídka asi tři čtvrti metru vysoká, nahoře s obrubou z pískovce. Dalo se na ní docela pohodlně sedět, třebaže do obruby byla zasazena vysoká železná mříž.

Kdysi před dávnými lety udělal kterýsi neznámý chlapec do této měkké obruby po celé její délce hřebíkem rýhu. A od té doby každý hoch i děvče, kteří tudy šli, jeli prstem nebo obrácenou tužkou či alespoň kouskem dřívka v této rýze jako v koleji. Generace mládeže za řadu let vyhloubily rýhu poznenáhlu tak, že byla už asi tři centimetry hluboká a jako prst široká. Touto rýhou projely prsty nejen všech dnešních chlapců a děvčat Řásnovky, ale i jejich otců a snad i dědů. Byla to památná rýha.

"Zase jedna zvláštnost Řásnovky," pomyslí si Jindra, když právě tak jako ostatní hoši ukazováčkem projížděl rýhou a poslouchal její historii, jak mu ji úryvkovitě vykládal Ríša. "U nás nic takového není!"

Pak zídka s rýhou zahýbala kamsi do pravého úhlu, ale hoši už ji nemohli sledovat. Cesta do Jasmínové ulice vedla jiným směrem.

Kráčeli ulicemi a náměstíčky, kde Jindra ještě nikdy nebyl. Někde byly mezi domky dolíky a plácky čekající, až na nich jednou začnou stavět dům. Některé plny kamenů a odloženého plechového harampátí, zarostlé býlím a travou. Jiné pěkně uklizeny, vydupány; řásnovští chlapci na nich hráli každodenně kopanou, házenou nebo hlavičky.

Netrvalo dlouho a klub se ocitl v Jasmínové ulici. Byla to tichá nepravidelná ulička, plná zákrutů.

"Tadyhle to je! Podívejte se!" zašeptal vzrušeně Míra. "Určitě je to tady!" Stáli před vysokým plotem ze železných ozdobných tyčí. Za touto hradbou byl trávník s keři a stromy. Mezi nimi vedla cestička k domu. Zahrada se

70

ale rozkládala i dále za domem - a tam mezi vzrostlým křovím prohledal dřevěný přízemní domek.

"Půjdeme do domu a zeptáme se, čím srub je!" navrhl Jindra. Ale Vildovi se to příliš nezamlouvalo.

"Kdepak, člověče! To by nic nebylo! Napřed si ten srub prohlédneme, abychom si zbytečně nepálili pusy, rozumíš?"

"Ale jak se chceš kolem domu nepozorovaně dostat až tam dozadu k srubu? Někdo z domu nás určitě uvidí a strhne zbytečný poplach!" namítl Jindra. Neměl rád takové nepříjemnosti a po včerejším výstupu s Mírovou tetou byl ještě úzkostlivější.

"Ale jdi pořád, ty strašpytle," odbyl ho Vilda. "To se ví, že nepůjdeme kolem domu! Obejdeme plot tamhle za roh - vidíš tam tu malou uličku, viď - no a tam plot přelezeme a budeme v zahradě a nikdo z domu nás neuvidí!"

"To bude dobrodružstvíčko! Pojďte honem!" jásal Otík. Také Ríša se zdál být pro Vildův nápad.

Míra se podíval bezradně na Jindru. Zvykl si za tu dobu, co

Tajemná Řásnovka

byl Jindra v klubu, dívat se na něj jako na rozumného chlapce s dobrými názory.

Vilda postřehl Mírovo váhání a jeho pohled vyslaný k Jindrovi. Popudilo ho to a podrážděně vybafl: "Tak dobrá, dobrá - Míra si půjde hezky s Jindříškem za ručičku po cestičce - ale my - my tadyhle s Říšou a Otíkem přelezeme přes mříž! A jedem!" Říša se trochu poplašeně podíval za Jindrou a Mírou, ale už nebylo vyhnutí. A tak zmizel v úzké uličce s Vildou a Otíkem. Jindra a Míra stáli ještě chvíli před vrátky do zahrady. Pak si Jindra dodal odvahy a zmáčkl kliku.

"Nic se nám nemůže stát," řekl Mírovi, aby upokojil jeho i sebe. "Půjdeme do domu a řekneme poctivě, co tady chceme. Přece nejedeme nic krást! Tak jaképak strachy!"

71

"Jen kdyby Vildu s Otíkem a Říšou nikdo neviděl," dodal stísněně Míra. "Těm by se to těžko vysvětlovalo!"

Přešli při těch slovech cestičku a vešli do domu. Bylo v něm ticho až k zalknutí. V přízemí objevili dveře s nápisem "Správce domu" a Jindra u nich nesměle zazvonil. Nikdo však neotevřel.

"Třeba tady ani nikdo nebydlí," zašeptal Míra. "To není možné! To by tu muselo být všude zamčeno!" namítal Jindra. Chvilí rozpačitě přešlapovali v chodbě a uvažovali, zda nemají jít do prvního patra. Tam by třeba našli někoho, kdo by jim mohl o srubu něco říci.

"Ale nic," rozhodl pak Jindra. "U správce jsme už zvonili a dobrou vůli jsme tedy ukázali. Půjdeme teď klidně tam dozadu k srubu - a uvidíme, co se bude dít!"

Vyšli zase z domu na cestičku. Vedla do hloubi zahrady, kde se ztrácela v trávě.

Najednou Míra uchopil Jindru poplašeně za rukáv a zašeptal: "Slyšíš?"

Uslyšeli jakési neurčité hlasy. Přicházely z vnitřku zahrady. A již také oba chlapci vidí, co se děje. Mezi stromy a keři poblíže srubu stojí statný muž a drží levou rukou za záपěstí Otíka, pravou rukou za límec kabátu Říšu.

A Vilda právě seskakoval z mříže zpátky do ulice. "Rychle, rychle pryč, podívej se!" vyjekl Míra a chtěl se obrátit k domu. Ale Jindra řekl:

"A co Říša s Otíkem? Přece je tu nenecháme! Musíme to tomu muži vysvětlit!"

Statečně vykročil vpřed a Míra za ním. Otík se pořád ještě kroutil a vzpíral celým tělem neznámému muži - asi zahradníkovi - zatímco Říša, bledý a vyděšený, stál celkem klidně a nepokoušel se vytrhnout z mužova sevření. Muž teď zpozoroval Jindru a Míru.

"Kolik vás tady vůbec je - a co tady slídíte?" vykřikl zlobně.

11

"Dobrý den!" pravil klidně Jindra. "Prosím vás, pane, nezlobte se na naše kamarády, že sem lezli přes plot. Chtěli jsme se tu zeptat, zda by nám někdo nepropůjčil tady ten opuštěný srub za klubovnu. A já s Mírou jsme šli dveřmi a zvonili marně u bytu pana správce-----"

Muž Jindru zkoumavě pozoroval a pak váhavě pustil Říšu i Otíka z ocelového sevření.

"No, to byste si takové nápady, jako je lezení přes plot, museli odvyknout, kdybyste ten domek získali. Ale stejně nevěřím, že se vám to podaří. Ostatně, tamhle ta paní vám to může říct hned!"

Jindra se otočil a uviděl, jak brankou z ulice právě přichází jakási paní a míří po cestičce sem k nim.

20

PŘÍBĚH OPUŠTĚNÉHO SRUBU

Jindra paní pozdravil a řekl: "Já jsem, prosím, Jindra Sochor a s kamarády tady hledáme nějakou klubovnu pro svůj klub."

"Mysleli si, že prý tady ten srub by mohli dostat," řekl

Tajemná Řásnovka

zahradník k paní a podivně se usmál. Ale byl natolik k hochům milosrdný, že neprozradil, jak tři lezli přes plot.

Jindra se příliš nevyznal v tvářích dospělých lidí. Ale to přece jen poznal, že paní je nějak smutná.

Dívala se z jednoho chlapce na druhého podivným pohledem, jako by na něco dávno vzpomínala.

Pak tiše řekla: "To je zvláštní! Víte, hoši, že tento domek už kdysi sloužil jako klubovna několika chlapců?"

Jindrovi svítilo v očích. Tak vida! Už tam byla jednou

klubovna! Tím snadněji se jim tedy možná podaří paní přemluvit, aby i jim srub propůjčila!

"Nás je také jen několik, paní!" řekl opatrně. "Snad bychom se tedy mohli i my tady scházet? Chovali bychom se zde opravdu slušně – –"

Paní však zavrtěla mírně hlavou a přerušila Jindru

72

73

slovy: "Není to možné, chlapci! Nezlobte se na mne, ale nemohou vám vyhovět!" Popošla jakoby v těžkém zamyšlení ke

srubu, až stála skoro u něj. Hoši ji uctivě následovali.

Zahradník zmizel se svou nůsí a hráběmi kdesi v zahradě.

Jindra nejasně slyšel šustot shrabovaného listí. Paní se dala opět do řeči. Mluvila tiše, zvolna, tak jak se mluví o něčem,

co už dávno minulo a nikdy se nemůže

vrátit.

"Také jsem měla takového chlapce, jako jste vy! Jmenoval se Jiřík. Měl tady hodně kamarádů, ale se čtyřmi přátelil více než s ostatními. A s těmi si udělal takový spolek. Říkali mu Winoga. Jirka na otci pořád žádonil, abychom jejich spolku propůjčili zde ten domek. Budou tam prý hrát hry, společně se učit – byli totiž všichni z jedné třídy.

Otec dlouho nechtěl dovolit. Měli jsme v domku zahradnické nářadí a nebylo pro ně jinde místo. Také jsme se báli, že hoši budou ve srubu neukázněni, že rozbijí okna, zkrátka, že se spolkem v domku budou jen ustavičné nepříjemnosti.

Ale Jiřík prosil každý den, pak si přivedl na posilu i celý ten svůj spolek – všichni chlapci v něm byli takoví slušní, milí – obměkčili nás nakonec svými prosbami – a srub dostali! To bylo tenkrát radosti! Co ti hoši dělali, to se nedá popsat!

Měli jsme nakonec sami radost z toho, jaké potěšení jsme jim způsobili. To jsme ovšem ještě nemohli vědět, co se stane!"

Paní se odmlčela, sáhla si mimoděk na čelo – a v její tváři bylo lze číst zármutek ještě zřetelněji. Pak pokračovala:

"Hoši se dali hned do práce. Za pomoci otce jednoho z nich postavili tamhle v rohu zahrady přístřešek pro nářadí, které se muselo vystěhovat z domku. Pak si domek pořádně vydrhli a začali se v něm zařizovat.

A nemuseli jsme chlapce nikdy napomínat. Ani jsme o nich nevěděli, že ve srubu jsou. A tak to šlo asi rok,

74

Ale jednou se náš Jirka rozstonal. Bylo to na konci září.

Ležel asi měsíc a velmi zeslábl. Když vstal, byl jako

průsvitný a skoro nemohl chodit. Hoši z "Winogy" ho

přicházeli navštěvovat – a to bylo nějaké slávy, když mohl

poprvé po nemoci na chvíličku sejít zase sem dolů, do jejich klubovny.

Asi za čtrnáct dnů potom jsme museli odejet na venkov k

příbuzným za jakousi důležitou věcí. Odjížděli jsme k večeru

a měli se vrátit až příští den. Jirka s námi odjet nemohl, a

tak jsem mu připravila jídlo k ohřátí – snídani si uměl uvařit

sám – a jeli jsme! A to bylo to největší neštěstí!

Jirka s chlapci udělali něco velmi nemoudrého. Využili naší nepřítomnosti a smluvili se, že prý budou nocovat v klubovně, aby poznali, jak chutná zálesácký život.

Nanosili si tam pokrývky, zatopili v kamínkách, vařili čaj.

Dlouho byli vzhůru. Pak si ustlali na lavice i na stůl a šli

spát. Domek přes noc ale vychladl, náš Jiřík, zesláblý

nemocí, znovu silně nastydl, dostal zápal plic – a do tří týdnů

Tajemná Řásnovka

zemřel!"

V očích paní se objevily slzy. Hoši naslouchali mlčky a cítili se velmi stísněni.

Paní pak vyprávění dokončila:

"Už je tomu několik let – ale v domku zůstalo vše tak, jak hoši tehdy ráno po tom nešťastném noclehu odešli! A ničím se tam nesmí ani hnout. To je naše památka na Jirku!"

Paní vybrala ze svazku klíčů jeden a zvolna odemykala srub. Dveře se za skřípotu pomalu otevřely. Všechny objal zatuchlý pach dřeva.

Jindra spatřil na stěně vybledlou fotografii pěti chlapců, jak sedí vedle stanu na pokraji lesa. Pod jedním z chlapců byl přikreslen křížek. To byl zřejmě Jirka. Na obrázku vypadal zdravě, veselý úsměv mu hrál ve tváři, byl šťastný a spokojený.

Jindra jde zvolna podél stěn. Míra se k němu tiskne,

75

jako by se bál. Prohlíží její tabulky docházky, výkazy ulovených "bobříků", seznam dobrých činů klubu i jeho jednotlivých členů, jejich výkresy na zažloutlých čtvrtkách. Králíčí a zaječí kožky, vypelichané, ještě visí na stěnách.

Na polici je několik knížek. A rozepsaná rozevřená kronika klubu. Její stránky už nikdy nebudou dopsány! Co se asi stalo s ostatními chlapci toho klubu? Měli potom svůj klub ještě dále? Nebo se rozešli?

Tady visí na věšáku nějaká rádiovka. A v koutě je hokejová hůl. Pod stolem leží malá tužka ve žlutém dřevě.

Jindra nejasně chápe, že se paní nechce rozloučit s tím, co měl Jirka rád – a že nechce, aby se tady vůbec něco změnilo. Poděkoval paní jménem všech kamarádů, požádal o prominutí, že obtěžovali – a tiše všichni vyšli ze srubu.

Nemluvili ještě, ani když už byli daleko od Jasmínové ulice. Tak na ně zapůsobila historie klubu winoga.

21

VILDA ODCHÁZÍ

Všechny hochy mrzelo, že jejich naděje na klubovnu – a k tomu na klubovnu tak báječnou – opět zklamaly.

Ale Jindru mrzelo ještě něco jiného. Zbabělé chování vildy tam v zahradě! Místo, aby zahradníkovi klidně a rozumně vysvětlil, co chtějí, práskl do bot a ponechal zajatého Otíka a Říšu jejich osudu. A přece on jako nejstarší a vedoucí klubu měl s nimi zůstat, zvláště když cesta přes plot byl jeho nápad!

Druhý den po této příhodě byla neděle. Klub měl smluveno, že se sejde na konečné stanici električky daleko od Řásnovky, odkud půjde na odpolední výpravu do Skalních roklí.

Byl ještě výjimečně pěkný, slunný den, jaký někdy umí

76

vykouzlit podzim. Zvadlé listí nádherných barev hořelo na stromech i pod nimi.

Jako obvykle v neděli v každém velkém městě brzo po poledni proudy obyčejných chlapců začaly stékat do vnitřních částí města, kde na ně čekaly biografy. A spousty mladých lidí táhly na hřiště Goliáše, kde bude významný fotbalový zápas.

Ale na srazu u konečné stanice električky na okraji města se klub sešel celý. Ani Goliáš, ani biografy nikoho z klubu nezlákaly! Jindra, Míra a Říša měli ještě krátké kalhoty. Bylo dnes tak pěkně!

"Tak co, jak jste se z toho včera vykroutili?" byla první vildova slova k Říšovi a Otíkovi, když jako poslední vystoupil z električky. (Už ani nevěřili, že přijede, tak se opozdil!)

Otík byl zticha, ale Říša řekl zatrpkle: "Tys to udělal chytře, člověče! Napřed nás tam přes ten naláká – a pak sám první upláchně a nás tam nechá na holičkách!"

Vilda se nasupil a v tváři se mu objevil zase ten výraz

Tajemná Řásnovka

nelibosti, který Jindra už tak dobře znal. "A co jsem měl dělat?" utrl se na Říšu. "Měl jsem se dát chytit s vámi? Když taková mela přijde, to se pak, holenku, stará každý jen sám o sebe!"

"To je zvláštní," řekl nato Míra, "tadyhle Jindra se jen sám o sebe nestaral!"

Vilda se podíval na Jindru a řekl podezíravě: "Jak to, že se nestaral? Co tím chceš říct? Co to tak úžasného a báječného zase ten Jindra už provedl?" V jeho slovech bylo slyšet výsměch i obavu.

"No, nic zvláštního," odpověděl Míra. "Jen to, že neutekl, ale tomu člověku tam v zahradě všechno klidně vysvětlil – a tak Otík a Říša šťastně vyvázli, bez facek a bez pohlavků!" A všichni se rozpovídali o včerejší příhodě a o příběhu kjubu winoga. Vilda se po svém neslavném útěku vrátil

77

sice včera zpět a z uctivé dálky nahlížel do zahrady, ale to chlapci byli již uvnitř domku – a Vilda se domníval, že ze zahrady nějakým způsobem zmizeli. A tak je šel marně hledat k Modrému kameni a do jeho okolí.

Za hovoru se zvolna vydali ke Skalním roklím. Ale rozprava se brzo zase zvrhla v pichlavou přenici o tom, jak se včera Vilda zbaběle zachoval.

"No, kapitánem bys být nemohl!" řekl mu kousavě Míra, který, jak se zdálo, byl nejvíce rozhněván Vildovou zbabělostí!

"Takový kapitán, panečku, ten musí zůstat na lodi jako poslední – i když se loď potápí!"

Říša se usmál a dodal: "A Vilda tadyhle zdrhl jako první! Po něm potopa-----"

Vilda rudl v tváři – a místo toho, aby několika slovy uznal svou chybu a hochy si znovu získal, vztekla je odbýval a vytahoval kdejakou starou událost, kdy se prý nezachovali správně zase oni.

Jindra byl zneklidněn tónem hovoru. Takhle se jim dnešní výprava nepovede! A takhle si klub nepředstavoval!

Zrovna chtěl něco říci na usmířenou a zavést hovor na něco jiného, když Vilda náhle prudce vybuchl:

"A všechno je to vlastně jen tady kvůli Jindrovi! Je to už několikrát – já jsem si toho moc dobře všiml – Jindra vždycky něco začne – je tak nenápadný – dělá jakoby nic-----a darmo nás jenom rozeštvává!"

Zastavil se a řekl s podivnou rozhodností: "Vypadá to, jako kdyby ses chtěl stát sám vedoucím klubu! Ale to nepůjde tak snadno! Já už toho mám dost! Buď budeš v klubu ty, nebo já! Dohromady tu být nemůžeme!"

Jindra byl až vyděšen těmito slovy. Nebyl si vědom, že by Vildovu pozici nějak ohrožoval. A měl snad včera také raději ze zahrady utéci a ponechat tam Říšu a Otíka v podivné situaci, jen aby Vilda nebyl zahanben?

"Ale, vildo, že tak můžeš mluvit!" řekl těžce a zaraženě.

78

Nikdy si nepomyslel, že zavdá příčinu k takové roztržce v klubu. A dokonce snad má být z klubu vyloučen!

I Míra a Říša s Otíkem se teď zastavili a seskupili se kolem Vildy a Jindry.

"Myslíš to vážně, vildo?" řekl Říša. "Opravdu tady Jindra nesmí být, když budeš v klubu ty?"

"Ano! Docela vážně! Už jsem řekl!" tvrdě hovořil Vilda.

"Tak to tedy raději půjdu, nebudu překážet!" stísněně pravil Jindra a obrátil se směrem k městu.

Míra ho chytil za rukáv a vykřikl: "Ale nepůjdeš sám! Jdu s tebou!" Obrátil se na Vildu se slovy: "Tak jsem se na ten náš klub těšil, vildo! Ale s tebou nic není! Ta tvoje vzteklost a tvoje panovačnost a nespravedlnost všechno kazí! Už toho mám plné zuby! Odhlašuji se z klubu!"

"A já také!" řekl Říša chvatně a stoupl si k Jindrovi a Mírovi. Otík zůstal stát rozpačitě a zmateně mezi nimi. Vilda byl zlobou v tváři až bílý.

Tajemná Řásnovka

"Nemůžete odejít z klubu!" volal. "Nemůžete se odhlásit! Jak si to představujete? Poslal jsem už přihlášku do redakce Hlasatele! Co si tam o nás pomyslíte?"

"Nic si nepomyslíte," řekl pevně Jindra. "Ani si nemohou nic o našem klubu myslit!"

"Jak to, že ne? Proč?" chrlič ze sebe zmateně Vilda. "Protože jsi přihlášku ještě neodeslal, ačkoli jsi nám už několikrát řekl, že ano!"

Při těch slovech zajel Jindra Vildovi prudce do náprsní kapsy - a než se Vilda mohl vzpamatovat a zabránit tomu, vytáhl mu z kabátu obálku s přihláškou, celou pomačkanou a špinavou. Vilda se na obálku zuřivě sápal, ale Jindra ji zvedl do výše a uhýbal s ní před Vildou. Ten brzo zanechal pokusů obálky se zmocnit a nasadil masku lhostejnosti a klidu. "Jen si ji nech," pravil zdánlivě klidně. "Stejně už není potřeba! Nebudu vám tu vykládat, proč jsem přihlášku neposlal! Ale teď ať se o klub stará hezky Jindra sám,

79

když tak všechno dovede a ve všem si ví lépe rady než já! Já s vámi nemám co mluvit. Buďte zdraví!"

Ledabyly zasalutoval ukazováčkem Mírovi, Říšovi a Otíkovi, na Jindru vrhl zdrcující pohled a rázně odcházel směrem k městu.

"Vildo, Vildo!" zavolal na něj Otík...

Ale Vilda se neotočil a šel pořád dále.

Hleděli mlčky za ním, až zmizel za ohybem cesty.

f\DVANÁCT BOROVÝCH ŠÍŠEK

b ?? P° Vildově odchodu Jindra rozlepil obálku s přihláškou klubu a s úžasem objevil, že v seznamu členů není zapsán. Vilda s ním tedy nepočítal! A zřejmě čekal jen s odesláním přihlášky do redakce Hlasatele, až Jindru z klubu nějak vystrnadí.

V náladě poněkud rozechvěné pokračovali pak v cestě do Skalních roklí. Chvillemi slézali menší skalky, proháněli se mezi stromy a pohazovali si tenisovým míčkem. Přitom pořád hovořili o klubu.

"Teď si můžeme klidně dát název Stráž Řásnovky, když tu Vilda není!" řekl Říša. A Míra dodal:

"Ano - a Jindra bude vedoucím! Stejně je z nás nejstarší!"

"A co klubovna?" vykřikl pak Otík. "Dokud nebude klubovna, nebude klub klubem!"

"Půjdeme dům od domu," radil Říša, "prolezeme kdejaký dvoreček, kůlny, půdy, sklepy - a to bylo, aby se něco nesehnalo!" Kopl při těchto slovech rázně do velké borové šišky, ale Otík se po ní vrhl, zvedl ji se země a docela vážně povídal:

"Podívejte se, tahle šiška bude první ozdobou v naší klubovně, až nějakou budeme mít! Zatím vezmu šišku domů!"

Pak našel Jindra další šišku, ještě krásnější. Otík ji dal

80

rovněž do chlebníku, začal se rozhlížet po okolí a náhle pravil:

"Víte co? Když tady najdeme alespoň dvanáct šíšek, tak to bude znamení, že dostaneme pěknou klubovnu a že nám s klubem nakonec všechno šťastně dopadne!"

Byl to vyloženě otíkovský nápad! Takovéhle všelijaké hříčky a podivnosti, ty vymýšlel jen Otík. Jindra si vzpomněl, jak tehdy šel Otík do ulic "hledat štěstíčko"! Byl ustavičně plný chlapeckých plánů a fantazií.

Teď tady sice nikdo z hochů nevěřil na Otíkovu šiškovou předpověď úspěchu, ale při nadšených hovorech o nastávající činnosti klubu každý rád a ochotně po dalších krásných šíškách pátral. A když jich dvanáct našli, Otík se vítězoslavně smál a volal:

"Uvidíte - uvidíte! Teď uvidíte, jak nám to v klubu všechno půjde!"

*

A našel šišky v chlebníku ztemnělým krajem domů jako nějaký drahocenný poklad.

Tajemná Řásnovka

QQKLUB KONEČNĚ ZAČÍNÁ

Am Aj Památná první výprava, na které Jindra s klubem byl a kde se stal tak neočekávaně jeho vedoucím, byla zároveň i poslední v tomto roce.

Nadešly listopadové plískanice, deště bičovaly ulice města a mlhy zahalovaly kraj. Nebylo ani pomyšlení jít ještě ven za město, do rozblácených polí, luk a do roz-moklých lesů. Slunné dny dobrodružných výprav byly pro tento rok nenávratně ty tam! Hoši a děvčata v Řásnovce se odklidili se svými Fan--Tany, alby známek a jinými zábavami do průjezdů domů, do závětrí na chodby a schodiště, do dřevníků a kůlen ve dvorečcích a zahrádkách uvnitř domovních bloků.

Brzo se stmívalo. Zvadlé listí bylo skoro všechno ze stromů pryč. Ve smutných větrných podvečerech samo pu-

81

tovalo po opuštěných tmavých cestách a sadech a strašidelně harašilo. Jeho nasládlý pach se nesl celou Řásnov-kou.

Mouchy zůstávaly mdle sedět na zdích, ulétaly jen pod dotykem prstů a každou chvíli byla nalezena některá za okenním sklem s nadýchnutým obláčkem zamlžení kolem sebe.

Jindra jezdil do dílny ráno za tmy – večer se za tmy opět z Řásnovky vracel.

Doma byl teď zdánlivý klid. Otec si Jindry vůbec nevšímal a Jindra se tak uklidnil, že učení v pokračovací učňovské škole, kam musel dvakrát týdně docházet, mu šlo, jako kdysi dávno, když doma bylo všechno v pořádku.

A Jindra si myslel, že v tomto klidu – a tak, jak mu jde učení teď – mohl by se skoro vrátit zpátky ke studiu a truhlářiny nechat. Touha být učitelem ho pořád neopustila. Ale netroufal si k otci s takovou myšlenkou přijít.

I v dílně měl Jindra vcelku pokoj, třebaže mu Fintula dělal různé schválnosti a vůbec se k němu choval krajně nepřátelsky a také Zbynda nebyl k němu takový jako v prvních dnech.

Ale Jindrovi to nyní nevadilo! Konal poctivě svou práci, mistr i dělníci s ním byli spokojeni – a to bylo hlavní! A z truhlářiny toho již dost uměl! Tak třeba s obřím hoblíkem "mackem" hobloval dřevo čisté a hladce jako nějaký mistr...

Skoro každý den odpoledne setkával se Jindra s hochy z klubu v zákoutí u Modrého kamene.

Někdy vtrhla do zákoutí parta Arny Bidmanna – a tu musela Stráž Řásnovky vždycky vyklidit pole, protože této početné tlupě by se neubránila. Jindra si raději na Modrý kámen nikdy nesedl. Nemohl vědět, kdy se parta přizene – a soukat se pak rychle a bojácně s kamene bylo by pro něj něčím tak potupným, že už jen při pouhé představě toho výjevu stoupala mu červeň do tváře.

82

U Modrého kamene se klub také nemohl zdržovat, když přšelo.

Ani blízký průjezd domu nebyl lákavým místem pro klubovní schůzku. A tak touha chlapců po klubovně byla stále palčivější.

"Chceme jen střechu nad hlavou, nepotřebujeme žádný pokoj!" říkával Jindra na pátracích výpravách po domech lidem. "Stačí nám docela nějaká kůlna! Třeba i děravá! My už si ji spravíme!"

Ale nenašli nikde nic!

V okolí bylo zakládáno mnoho podobných klubů, jakým byla Stráž Řásnovky, a skoro každý ten klub si někde nějakou klubovnu vydobyl. Tak například Mustangové se scházeli na kryté pavlači. Dívčí klub Amazonky měl dovoleno udělat si klubovnu z pokojíku dívky, která klub vedla. Jiný klub měl klubovnu v obrovské bedně, v níž byl předtím dopraven ze zámoří kompletní přepychový automobil. Bedna stála na dvorku a klub si do ní – se svolením majitele – vyřezal okénka a dveře. Z celé Řásnovky sem přicházely kluby zhlédnout tuto jedinečnou klubovnu.

A jen Jindra s kamarády nemohl o žádnou klubovnu ani zavadit. A podzim tak rychle pokračoval...

KLUBOVNA U PODY

V druhém zákoutí náměstíčka u Modrého kamene byl malý hokynářský krámeček pana Humprejze. Pan Humprejz byl už starý člověk a nemohl se věnovat obchodu tak, jak by se patřilo. Ve výkladní skříni měl jen samé prací prášky a cididla, staré šuměnky, kartáče, prázdné krabice od dávno vyprodaných věcí a vše to bylo pokryto tenkou vrstvou prachu a sazí. Ale v krámku měl pořád dost zboží, a dopoledne tam proto bylo vždy nabito hospodyněmi.

Pan Humprejz byl nadšeným přívržencem Goliáše, dělal si tabulku fotbalové ligy, sázel malé částky na nedělní

83

výsledky, uměl pískat na prsty, v řeči měl pořád plno šprýmových poznámek a průpovědek – a když začínaly jarní dny, byl jeho krámeček první, kde se daly koupit kuličky.

Jaro Jindra ovšem ještě v Řásnovce nezažil! Ale jinak pana Humprejze už znal, kolikrát si zde kupoval housky před schůzkou. A dnes poprosil o něco úžasného, co ho napadlo dopoledne v dílně: zda by si do jeho poloprázdného výkladu klub mohl dát svou vývěsní desku!

"Jen si to přineste, hoši," řekl ochotně, ba skoro nadšeně pan Humprejz. "A třeba každý den si desku můžete měnit! Ať žije Stráž Řásnovky!"

Jindra nadšeně vyběhl z krámku. To bude pro kluky překvapení. Ale mnohem větší překvapení čekalo jeho!

U Modrého kamene mu Otík vyběhl naproti s křikem: "Klubovna!! Jindro, je klubovna! Opatřil jsem klubovnu!"

Jindra se ocitl několika skoky u hochů. Otík se vyšvihl hrdě na Modrý kámen a chrлил ze sebe radostně:

"Lidičky, to je překvapení! Chtěl jsem vás napínat a říci vám to až na konci schůzky – ale já to nevydržím! Tak poslouvejte: můžeme mít něco jako klubovnu. U nás v domě! Na chodbě u půdy! Je to tady za rohem." Nemusel ani říkat, kde to je. Všichni věděli, kde Otík bydlí.

"Jen aby to nebylo zase takové, jako tady u Míry!" řekl napolo radostně i zase s obavami Jindra. Ale hned toho litoval, když viděl, jak se Míra rozpačité zatvářil při vzpomínce na svou tetu.

"Nebojte se!" burácel Otík. "Nic se nemůže stát! Nebude tam také žádné uklízení! Je to takový kout v chodbě, víte-----s oknem, chodí se tam na půdu ..."

Za jeho vysvětlování už běželi do jejich domu.

Jako všechny ostatní v této části Řásnovky byl i tento dům starý, třípatrový. Měl ještě schody z měkkého kamene s ošlapanými hranami. Z ulice vedly ke schodišti dvoje dveře. Ty se nyní na podzim oboje zavíraly, a tak v domě bylo i na chodbách teplo,

84

Otík vedle hochy po schodech stále výš. Běželi rychle, ale tiše. Od druhého patra byly schody dokonce dřevěné a také stěny schodiště byly vykládány dřevem. Zeď tedy vlastně nebylo vidět.

Otík tlumeně hovořil: "Tatínek to vyprosil u pana domácího. Když nebudeme dělat darebáctví, tak tam můžeme být, kolikrát do týdne chceme!"

Konečně nad třetím patrem, kde byly poslední byty nájemníků, po dalších dvanácti schodech přišli k prostoru velkému asi třikrát čtyři metry. Odtud vedly úzké dřevěné schody k železným dveřím, za nimiž už byla půda domu.

I tady byly stěny obkládány světle hnědým dřevem a okno mělo rovněž dvojitou okenici. Bylo zde ještě tepleji než v nižších patrech, protože teplý vzduch, který sem z dolejších pater stoupal, nemohl nikudy unikat.

"Tady si můžeme natlouci hřebíky do dřeva a pověsit na ně klubovní vývěsky!" rozhazoval rukama Otík.

"A co stůl a židle?" řekl Jindra.

"Budou! Budou!" pokračoval sebevědomě Otík. "Tady dole z

Tajemná Řásnovka

hostince! Už jsem se na to ptal!"

Z okna bylo vidět rozsáhlý vnitřek domovního bloku, podobnou změt dvorků, zahrádek, zídek a kůlen, v jakých strávil Jindra noc v Řásnovce po útěku z domova.

Hoši byli čím dále tím více vším nadšeni.

Teď už se nemusí trást, zda bude pršet nebo nevyžene-li je domovník z průjezdu domu. Tady bude jejich království!

Vydali se hned dolů pro stůl. Pan hostinský je zavedl do kuželníku na dvůr a hoši si mohli vybrat, který chtěli.

Dokonce dva. A židle.

Otík přinesl hadr a všechny židle i stoly čistě otřeli. Do večera měli všechno připraveno.

Když zasedli k první klubovní schůzce, která se konala u stolu, byli všichni slavnostně naladěni a slibovali si, že nikdo klub neopustí, děj se co děj!

Žlutá záře přenosné petrolejové lampy, kterou opatřil

85

rovněž Otík, ozařovala tváře hochů a kreslila po zdech strašidelné stíny za jejich zády.

A uprostřed na stole mezi sešity a papíry leželo všech dvanáct šišek ze Skalních roklí.

Af JAK SE HRAJE FAN-TAN

Am AJ V pozdějších dnech si chlapci klubovnu všelijak

zdokonaovali. Tak Míra za Říšovy pomoci sem dopravil veliký dřevěný kufr, který velikými šrouby zvnitřku připevnili jednou stranou ke stěně do kouta.

Do tohoto kufru pak ukládali po každé schůzce všechny klubovní věci, knížky, vývěsky ze stěn i petrolejovou lampu, načež kufr zamkli.

Dospělých obyvatel domu se nemuseli sice obávat, ale v domě bydlel menší neposedný chlapec zvaný Myšátko, a ten byl schopen všeho.

Myšátko dostal jméno podle svého otce, jemuž chlapci z celé ulice říkali Pan Myš, protože měl malá blýskavá očka těsně vedle sebe u kořene nosu, a nadto ještě podivně kupředu protáhlý obličej, jdoucí takřka do špičky jako hlava myši. I Myšátko měl podobný rys v tváři. Zatímco paní Myšová byla docela milá a hodná paní, pan Myš byl postrachem celého domu, s každým měl nějaké sváry.

Zle by se asi dařilo klubovním vývěskám, kdyby se dostaly Myšátkovi do praciček! A klub měl tolik vývěsek! Jindra přinesl spousty malých i větších prkének, odřezků z velkých dlouhých prken. Hrany prkének pěkně ohladil do kulatá a nahoru přibíl provázek na zavěšení.

A potom společnými silami linkovali a psali vývěsky. Do jedné zaznamenávali účast na klubovních podnicích, jiná byla na zapisování ulovených bobříků (třináct těžkých zkoušek, v nichž hoch má dokázat, zda je statečný, dovedný, pracovitý, pružný, čestný atd.). Zvláštní vývěska

86

byla pro záznamy společných dobrých činů, jež klub někomu cizímu prokáže.

Několik prkének stejné velikosti sloužilo k vyvěšování kreseb a článků ze zálesáckého světa. Jindra je psal a kreslil podle roztrhané vzácné příručky. Byly tam zvířecí stopy ve skutečné velikosti, návod k určení světových stran podle slunce a hodinek a mnoho jiných věcí. Na čtvrtky papírů sem také Jindra lepil listy různých stromů a keřů.

Každý z členů klubu měl na starosti vedení několika vývěsek. A vždycky na vývěskách něco přibýlo, takže o ně všichni jevili stálý zájem.

Jak rádi chodili chlapci do své klubovničky u pudy, jak ji pojmenovali! Venku bušily do střech domů podzimní lijavce a víchry cloumaly střešními lávkami a zábradlíčky pro komíníky, ale tady bylo sucho, klidno a teplo. A zvláštní domácí útulnosti dodávala klubovně ještě směs vůní různých vařených a pečených jídel, která sem stoupala ze všech pater domu.

Jen málokdy byli chlapci vyrušeni při svých besedách nějakým

Tajemná Řásnovka

obyvatelem domu, který šel na půdu. Zpravidla to byla některá paní, jež tam nesla košík s prádlem. Hoši se vždy nabídli, že jí košík donesou až na půdu – a třebaže to bylo jen asi patnáct schodů a nebyla to vůbec žádná práce, získali si tak chlapci náklonnost téměř všech obyvatelů domu. Jen pan Myš na ně pořád hartusil.

Tady hráli hoši své klubovní hry, radili se o dalším programu klubu, někdy i tiše zpívali, prohlíželi kroniku, četli knížky, dumali nad vývěskami, připravovali nové věci pro desku ve výkladní skříni pana Humprejze, tady si společně psali a kreslili do svých deníků, opisovali si nové písničky a zasvěcovali jindru do pravidel Fan-Tanu na Říšově opotřebované desce.

Kdo vlastně Fan-Tan vymyslel a v Řásnovce rozšířil, to byla záhada. Míra a Říša řekli o tom Jindrovi toto:

Kdesi ve vnitrozemí Řásnovky bydlel – nebo snad ještě

87

bydlí – jakýsi chlapec Tonda Menčík. Ten kdysi četl nějakou knížku o dobrodružstvích v Číně a v té našel zmínku, že Číňané prý rádi hrají svou starobylou hru Fan-Tan.

V knížce nebylo ani slova o tom, jak se hra hraje a jak vypadá. Ale Tonda Menčík byl pravý podnikavý chlapec, o jaké není v Řásnovce nouze! A tak – protože se mu jméno Fan-Tan líbilo – začal přemýšlet, jak by sám takovou nějakou hru vynalezl, aby ji hráli všichni hoši a děvčata z celé Řásnovky.

Pořád prý kreslil různé plánky hry, přidával a měnil pravidla – a nedohotovenou hru pak jednou ukázal svému kamarádovi Hřivnasovi.

Hřivnas se do hry úplně pobláznil. Začal – napřed s vynálezcem Menčíkem – o hře přemýšlet a poradil prý také Menčíkovi, jak hru udělat ještě zajímavější. Nemlčel však a roztruboval kdekomu, že s Menčíkem připravují hru, jakou ještě nikdo nikdy nehrál – a ukazoval její nákresy každému, kdo byl ochoten se dívat.

Hra ho okouzila tak, že nakonec už žil jen prací pro ni. Stále přinášel nějaké nové nápady k jejímu zlepšení – a když s nimi Tonda Menčík nesouhlasil, byl Hřivnas mrzutý a uražený. Nakonec se prý někde strašně pohádali, ba dokonce snad přitom padly i nějaké rány-----a Hřivnas začal zdokonalovat hru na vlastní pěst, i když hra byla výhradně Menčíkovým vynálezem! Ale Hřivnas neměl příliš mnoho smyslu pro poctivost.

Ale pravidla hry se během doby přesto ustálila tak, že celá Řásnovka hrála Fan-Tan skoro úplně stejně. A nikdo už potom nevěděl, které pravidlo hry vlastně zavedl Tonda Menčík... Většina hochů a děvčat v Řásnovce ostatně ani nevěděla, kdo hru původně vynalezl! Nestarali se o to. Hlavní bylo, že Fan-Tan byl tady – a že to byla hra báječná, o jaké se jim dříve opravdu ani nezdálo!

Obchody s šicími potřebami byly obléhány hochy a děvčaty, kteří nakupovali stovky špendlíků s různobarevnými hlavičkami. Tyto špendlíky byly "bojovníky", figurkami ve Fan-Tanu.

Ve hře byly tři strany vzájemně proti sobě zápasící: piráti, vzbouřenci a vojsko. Každá tato strana měla sto dvanáct bojovníků (špendlíků). Piráti měli zpravidla špendlíky černé, vzbouřenci žluté, vojsko červené. Bojovníci každé z těchto tří skupin byli zase ještě rozdělení na sedm druhů a každý tento druh měl jiné úkoly a jiná pravidla svého pohybu. Aby se od sebe odlišovali, měli pod svou barevnou hlavičkou navléknutá malá kolečka z různobarevných papírů. Co barva, to jiný druh, jiná "zbraň".

Za každou ze tří stran mohl hrát jeden až sedm hráčů. Jeden hráč za jednu stranu však nehrál skoro nikdy, protože samotný by hru zvládl jen s největším vypětím.

Některé partie hry se táhly často několik dnů! Hráči odcházeli a svěřovali skupiny svých "bojovníků" nově přichozím, kteří hru za ně převzali – aby i oni ji předali zase dalším, když

Tajemná Řásnovka

sami museli domů!

Neumět hrát Fan-Tan bylo něco tak nemyslitelného jako třeba neznat kopanou nebo odbíjenou. A znamenalo to být vyřazen z báječné napínavé zábavy.

Nebylo divu, že i Jindru Fan-Tan rázem zaujal. Ochotně jej učili této báječné hře hoši v klubu. Mnohou chvíli za podzimních večerů strávili v klubovně u pudy nad její odřenou deskou a sváděli zde obdivuhodné boje. Někdy ke hře přišla i Říšova sestra Blanka. Ovládala Fan-Tan tak mistrně, že jen málokterý chlapec se jí v tomto umění mohl rovnat!

"Škoda, že nás v klubu není alespoň šest," řekl jednou Míra.

"Lépe by se nám hrálo! Hrály by proti sobě tři dvojice!"

"Ano," přisvědčil zamyšleně Jindra, "Neškodilo by, kdyby nás bylo v klubu víc! Ale museli by to být kluci podle našich představ! Žádní kazimírové!"

"A kdyby takoví byli, tak bychom je museli změnit, to je přece úkol našeho klubu," dodal vážně Říša.

89

Nápad, že by se Fan-Tan hrál lépe, kdyby klub měl šest členů místo čtyř, stal se hybnou pákou, která uvedla do pohybu celou lavinu dalších událostí.

Sesypaly se na klub, bušily do jeho základů a otřásaly jím.

f\p VÝKŘIK O POMOC

?? w všichni hoši v klubu přemýšleli, které kamarády by mohli vyzvat ke vstupu do Stráže Řásnovky. I Jindra, ač nebyl z této podivuhodné čtvrti a neměl zde tedy žádné známé, si s tím lámal hlavu.

Dnes se hoši z klubu sešli zase po delší době v zákoutí u Modrého kamene. Půjdou se podívat na tu klubovnu udělanou z obrovské bedny na auto.

Říkalo se o ní, že tam uspořádali výstavku a že na ni může přijít každý, ať klubař, nebo ne, třeba i dospělí lidé, když budou mít zájem!

"Alespoň se něčemu přiučíme!" pravil Jindra u Modrého kamene Otíkovi a Mírovi, zatímco čekali na Říšu. Stáli opodál, protože na Modrém kameni trůnil Arna Bidmann, obklopen svou rozjařenou partou.

Několik hochů z party je zpozorovalo a začali se po-šklebovat:

"Hele, hele, klubaři! To je Stráž Řásnovky! Tak jen abyste ji dobře ohlíželi!"

Klub už byl dost známý. Způsobila to hlavně vývěsní deska, kterou pan Humprejz dovolil Jindrovi vystavovat ve své výkladní skříni.

Teď se odtrhl jeden hoch od party, shýbl se s papírem v ruce pro koňský trus a hodil jej mezi hochy z klubu.

"Vidíte!" řekl Jindra nahlas Mírovi a Otíkovi. "Kdyby byli v klubu, tak by něco takového nikdy nemohli udělat!"

A zde už přichází Říša. Rychle se vydali na cestu - ale štiplavý posměšný chechtot a výkřiky Arnovy party letěly za nimi.

90

Bednovitá klubovna, do které chtěli jít na návštěvu, byla asi půl hodiny odtud. A kráčeli směrem, kterým Jindra předtím ještě nikdy nešel.

Když šli kolem zdi, pod níž se rozkládala část nákladního seřadovacího nádraží, uviděli hocha, jak si do silného notesu kreslí jednotlivé druhy nákladních vagónů a píše si jejich značky a čísla. "Řásnovka!" pomyslí si Jindra.

Potkávali teď hodně chlapců. Jindra je neznal, ale Míra, Říša a Otík se občas s některým zdravili kývnutím hlavy.

"Tady bydlí sami železničáři," řekl Míra Jindrovi. "Tihle kluci, jak je tady vidíš, jsou víc na nádraží než doma!"

Nebylo to tak doslovně, ale něco pravdy na tom bylo. Hoši

"železničáři" znali od svých otců, zaměstnanců železnice, názvy všech vagónů i lokomotiv, jak se jim říká v železničářské hantyrci. Věděli, že jedné silné lokomotivě, sem přidělené, se říká "bulík", jiné zase "písklák".

Rychlíkové čtyřosé vagóny jmenovali "nudle", nákladní byly

Tajemná Řásnovka

"kastňáky".

Dovedli zabrzdit i rozbrzdit lokomotivu, vagóny, znali dopodrobna změt kolejí i výhybek tady na seřadovacím nádraží. Byli zde každý den, nosili sem otcům v bandas-kách a plecháčích kávu, obědy i večere. Mluvili jen o železnici, o lokomotivách a o vagónech. Již jen podle různých písmen, která má každý vagón před svým číslem, poznávali, jakého druhu vagón je. A když se stala někdy nějaká železniční nehoda, věděli o ní vždycky tito chlapi podrobnosti, jaké ani nebyly v novinách.

Jindra se na chvíli zastavil u zdi a díval se dolů na rej posunovacích lokomotiv a nákladních vagónů. Vůně lokomotivového kouře – jako vždy – ho vzrušila. "Už aby tu bylo jaro," vzdychl k hochům, "a my mohli sednout do vlaku a ujíždět někam do lesů!"

"Podívejte se, podívejte se-----" křičel Otík, "-----támhle – vidíte? Už tam bude!" Rozčileně ukazoval na

91

malý nízký vagón, prudce postrčený lokomotivou, který se rychle blížil k soupravě jiných vagónů. Ale než ostatní hoši mohli postřehnout, kam jeho prst ukazuje, stalo se něco jiného.

Někde za jejich zády se ozval dušený zoufalý výkřik.

Hoši se polekaně otočili.

Výkřik dozněl, ale za rohem ulice – odkud zřejmě vyšel – bylo slyšet zmatené volání o pomoc a opět jakési bedování a podivné neurčité zvuky.

Pohlédli na sebe a dali se do běhu. Cesta na roh jim netrvala snad ani deset vteřin.

Spatřili liduprázdnou ulici, jejíž jednu stranu tvořilo zábradlí.

Jindra zde ještě nikdy nebyl, ale ostatní chlapi věděli, že asi tři metry dole pod zábradlím je říční koryto.

"Někdo spadl do vody, někdo se topí!" vyjekl zděšeně Míra.

U zábradlí zoufale pobíhal jakýsi chlapec, chvílemi se zastavoval, nahnýbal se přes zábradlí a volal cosi dolů.

Z domů na druhé straně ulice sem spěchala nějaká starší žena.

Nesla tyčku s hákem na stahování rolety u obchodu.

Jindra s ostatními běžel k zábradlí.

Chlapec jim vyběhl několik kroků naproti. Byl vyděšený a volal:

"Pomoc! Pomoc! Spadl do vody! Topí se! Prosím vás, rychle!"

A dole v průplavu, asi tři metry pod úrovní chodníku, spatřili hoši hlavu topícího se chlapce. Dělal zuřivě rychlá tempa, ale jakoby pořád na jednom místě. Nekřičel! Ale mlčení, s jakým zápasil o svůj život, působilo hrůzně.

Jindra vytrhl ženě z ruky tyč s hákem, přelezl zábradlí a

nahnul se nebezpečně nad vodou. Levou rukou se přidržoval

zábradlí a pravou podával tyč za její konec tonoucímu

chlapci. Tyč, ačkoli byla dost dlouhá, dosaho-

92

vála jen nad vodu, a to ji ještě musel Jindra držet skoro svisle a sám být skrčený.

"Chyt se toho!" volal Jindra vzrušeně na tonoucího chlapce.

"Připlot aspoň k tomu háku!"

Nemusel však tonoucího příliš pobízet! Ten, jakmile spatřil hák, vrhl se k němu s vypětím posledních sil a za chvíli byl u něj. Chabě zvedl jednu ruku z vody a uchopil hák. Po chvíli teprve hák chytil i druhou rukou a křečovitě, bez pohybu se držel. Ani teď nevolal. Byl se svými silami zřejmě u konce. Zato jeho kamarád nahoře za zábradlím pořád křičel a bedoval:

"On se neudrží! On tam spadne zpátky a utopí se! Prosím vás, pomozte mu nějak!"

U zábradlí se zatím shromáždil hlouček žen a asi dva staří muži. To, že se hoch dole ve vodě držel háku, je trochu uklidňovalo.

"Na háku ho nevytáhnete!" řekl jeden ze starců. "Nemáte ani takovou sílu – a on by se také na něm neudržel. Tamhle proti

Tajemná Řásnovka

proudu jsou přivázané loďky. Snad některá nebude zamčena zámek! Zkuste to – a přijeďte k němu s loďkou!" Ještě ani nedomluvil a Míra, Říša a Otík tam již utíkali. Asi po stu metrech nábřeží klesalo k hladině vody. Po schůdkách se dostali k loďkám. Všechny byly na řetězech – a zamčeny na zámek. Neměly vesla. "Kámen!!" vzkřikl rozčileně Míra. "Kámen potřebuju!" a cloumal přitom řetězem u jedné z loďek. Říša pochopil. Vylétl po schůdkách od vody znovu na nábřeží a za chvíli se vrátil s dlažební kostkou chodníkového kamene. Začali bušit kamenem do zrezivělého zámku na řetězu. Pod údery se zámek brzo rozskočil – a loďka byla uvolněna. Všechni tři do ní skočili. Veslovali rukama a nedbali, že si máčejí rukávy košil i kabátů. Voda zde byla odporně špinavá, pokrytá vrstvou sazí, shnilými jablky a jinými odpady.

93

Jindra ještě držel hák s tonoucím chlapcem. Byli u něj s loďkou asi za tři minuty. Hoch se nemohl ani vyšvihnout do loďky, jak byl zesláblý a rozrušený. A tak si Otík sedl na protější okraj loďky, aby trochu vyrovnal rovnováhu, a Míra s Říšou vtáhli chlapce do loďky. Málem ji přitom převrhli.

DUŠAN NOŽÍŘ

Na nábřeží zatím vzrostl hlouček diváků na početný dav a každý z těch lidí křičel dolů nějakou radu, jak poloutopeného hocha dostat nejlépe do loďky. Protože volali všichni najednou, nebylo jim dole ani slovo rozumět, ale Míra, Říša a Otík si jejich volání beztak nevšímalí.

A teď – po šťastném vytažení hocha do loďky – pluli rychle ke schůdkům dívali se přitom na něho. Seděl sklesle na dně loďky, voda z jeho obleku jen crčela, a plakal.

"Tak už, člověče, nebreč," těšil ho Míra. "Teď se ti přece už nic nemůže stát!"

"Bydlíš odtud daleko?" vyptával se Říša. "Musíš rychle domů, nebo se nastydeš a dostaneš zápal plic!"

A teď konečně chlapec promluvil: "Já vím, ale já se doma takhle mokré nesmím ukázat! Já mám strach, že budu bit! Já domů nepůjdu! Já bych ..." Chtěl ještě něco říci, ale vzlykot mu další slova přerval.

Jeho kamarád zatím stál u schůdků, ale když tam loďka přirazila, jen stále opakoval: "Víte, to je Dušan Nožíř! To je Dušan Nožíř!" A říkal to se zvláštním přízvukem, jako by chtěl říci, že sice každý může spadnout do vody, ale v případě Dušana Nožíře že je to obzvláště nebezpečné! Teprve později však hoši pochopili, co tím myslel.

Teď pomohl Dušanu Nožíři z loďky a řekl mu soustrastně: "To to mohlo zase dopadnout, víd?"

94

"Baldíku," vzlykal zachráněný hoch. "Já domů nepůjdu! Ani k vám ne! Vaši by to řekli!"

"Usušíš se v naší klubovně," řekl Jindra. "Nějak to už provedeme!"

Davem se protlačil šofér nákladního auta a volal: "Tak hajdy domů – tady se nebavte. Kam tě mám dovézt? Bydlíš daleko?"

Jindra mu pohotově řekl adresu domu, v němž měli u pudy svou klubovnu a kde bydlel Otík. Šofér je všechny nacpal do vnitřku krytého dodávkového auta a prudce se rozjel. Při jízdě nebylo skoro možno hovořit. Auto jelo tak rychle, že na častých zatáčkách se hoši uvnitř vozu neudrželi a každou chvíli se váleli na jedné hromadě v tom či onom koutě.

Jindy by se dusili smíchem nad takovou jízdou, ale teď jim do smíchu nebylo.

Náhle auto zastavilo a hoši se naposled skutáleli k přední stěně. Vzadu byla do výšky zvednuta dvířka a dovnitř vniklo denní světlo. Šofér stál u dvířek a volal: "Tak jsme tady! Rychle! Rychle do postele!"

Všichni mu o překot děkovali, ale Jindra už hnál Dušana

Tajemná Řásnovka

Nožíře rychle do domu.

"U nás se převlékneš," řekl mu Otík, "a maminka ti usuší šaty a prádlo!"

Zazvonil u jejich bytu, zatímco Jindra s Mírou, Ríšou a Dušanovým kamarádem stoupali po schodech do pod-střeší ke klubovně.

"Také jsme chtěli s Dušanem vstoupit do nějakého klubu," řekl neznámý chlapec, když Jindra s Mírou a Ríšou začali vyndávat z kufru klubovní vývěsky. "Ale nikdy jsme nemohli sehnat pro klub další členy."

Potom ještě trochu nesouvisle dodal: "Říkejte mně Balda. Já se jmenuju Balda Piskoř."

"Už se znáte s Dušanem dlouho?" zeptal se Míra. A Ríša vzkřikl: "Mohli byste vstoupit do klubu k nám, kdybyste chtěli!"

95

Podíval se přitom trochu nejistě a provinile na Jindru, jako by jej chtěl požádat za prominutí, že zve někoho do klubu bez předchozí porady s ostatními. Ale Jindra se usmál a řekl: "Je to dobrý nápad!"

Získat dva nové členy za okolností tak dobrodružných, to se málokterému klubu přihodí!

"Já bych šel hned!" řekl Balda bez rozmyšlení. "Ještě co řekne Dušan! Já už se s ním znám dlouho! Moc dlouho. Já bych vám o něm, panečku, mohl vypravovat."

Hoši seděli mlčky, tázavě se však na Baldu dívali a on začal o Dušanovi vyprávět.

Dušan byl pronásledován prazvláštní smůlou. Před několika roky byl prejet autem. Utrpěl tehdy těžký úraz a lékaři zpočátku nedávali naději na jeho uzdravení. Dušan dostal několik transfúzí krve, skoro rok ležel v nemocnici v sádrových obvazech, a když se uzdravil, považovalo se to skoro za zázrak!

Ale netrvalo ani půl roku a Dušan se octl v nemocnici zas! Byl se školou na horách a tam se mu udělalo podivně nevolno. Zvracel, byl bledý a měl bolesti v břiše. Učitel si myslel, že Dušan snědl nějaké zkažené maso, nebo že splácal dohromady nějaká k sobě se nehodící jídla. Chlapci to uměli! Jedli na horách ráno na lačný žaludek třeba okurku, pak krátce potom pili k snídani mléko – a zase na to ještě naložili karbanátek a sodovku.

Ale Dušanovi bylo špatně čím dál, tím víc. Z hor už nic neměl, celé poslední dny zájezdu proležel a pronaříkal na kavalci v horečkách, zachumlán v pokrývkách. Domů z nádraží ho Balda musel doprovázet a na schodech už ho podpíral.

Dušanovi rodiče zavolali ihned lékaře a ten zjistil zánět slepého střeva. Tvářil se starostlivě, říkal, že bude na operaci asi pozdě, a Dušanovým rodičům šetrně sdělil, aby byli připraveni na nejhorší. Ale Dušan zvítězil i tentokrát nad smrtí, ač v to lékaři nevěřili.

96

Pak byl nějaký čas pokoj. Dušan se uzdravil, ale rodiče měli o něj takový strach, že se nesměl z domova ani hnout. Zakázali mu jezdit na kole, hrát kopanou, všechno! Dušan byl už dvakrát v nebezpečí života a rodiče si mysleli, že kdyby se mu stalo ještě něco do třetice, nedopadlo by to třeba tak šťastně jako doposud! Když po návratu z nemocnice začal chodit do školy, maminka ho ráno doprovázela až ke škole a po skončení

vyučování si jej zase odváděla domů. Teprve asi za měsíc alespoň tohle bezpečnostní opatření Dušanovi rodiče zrušili. Kteréhosi dne šel Dušan do sklepa pro uhlí. To bylo asi čtvrt roku po operaci slepého střeva a Dušan tedy zase mohl nosit těžší věci. Najednou se domem ozvala strašlivá rána, dům se zatřásl až v základech a sklo se sypalo z oken.

Dole ve sklepech ucházel svítiplyn, a jak Dušan rozškrtl zápalku, aby zapálil svíčku, nastal výbuch. Dušan byl těžce popálen a zraněn vyraženými cihlami. Poležel si v nemocnici

Tajemná Řásnovka

přes měsíc a doma pak ležel ještě další tři týdny. V nemocnici ho prý vítali jako dobrého známého, od vrátného až po šéflékaře ho znali jménem - a když byl propuštěn domů, říkali mu žertem: "Tak na shledanou, Dušane, na shledanou - ale ať je to příště jen něco lehčího!"

"A dnes ta voda-----" končil Balda a ohlédl se trochu nejistě za sebe na schodiště, aby se přesvědčil, zda snad Dušan nepřichází.

"Dušan musí být na sebe moc opatrný," řekl Jindra. "Nechápu například ani trochu, jak dnes mohl spadnout tam z toho zábradlí do vody! Proč si na zábradlí vůbec sedal, když ví, jakou má smůlu?"

"Pozor! Pozor!" vykřikl tlumeně Říša. "Mně se zdá, že už jdou!"

O poschodí níž klaply dveře a ozval se Otíkův hlas. Brzo potom uviděli, jak k nim po schodech kráčí Dušan

97

s Otíkem. Dušan měl na sobe silnou pokrývku a oblečen byl do Otíkových šatů.

Měl napřed alespoň do večera ležet, aby se vypotil. Ale když měl dobrou náladu a do tváře se mu vracela červeň, dovolila mu Otíkova maminka, aby šel po krátkém poležení s Otíkem do klubovny. Napřed ho ovšem pořádně zabalila.

Teď s rozpačitým výrazem ve tváři děkoval Jindrovi, Mírovi a Říšovi za své zachránění. Otíkovi už poděkoval u něj v bytě. Ochotně a nadšeně pak souhlasil s návrhem, aby s Baldou vstoupili do klubu. "Už dávno jsme to chtěli udělat, viď, Baldo? To bude něco!"

Nadšen! se zmocnilo všech šesti chlapců.

"Mám vyndat z kufru Fan-Tan?" nabízel se Otík a už pro desku běžel. Míra ukazoval novým členům klubovní kroniku a Dušan s Baldou nevěděli, co dříve prohlížet.

Míra o tom později do kroniky napsal:

"Nevím, kdo měl z dnešního seznámení větší radost, zda my, nebo Dušan s Baldou. My máme radost, protože je nás teď šest a takový klub už něco znamená! A pak také proto, že oba noví hoši projevili o všechno v klubu takový zájem. Snad to budou dobří kamarádi! A Dušan s Baldou už prý o našem klubu slyšeli! Tak vida, už se o našem klubu ví a mluví. Vynasnažíme se, aby se mohlo povídat jen dobré! Musíme být skutečnou Stráží Řás-novky!"

AADVA ŠTASTNÉ NÁPADY

/L ^3 Jindra zametl v zamyšlení ztichlou dílnu, a když vynášel hromady hoblin, uvědomil si, že už zde začíná třetí měsíc učení truhlářině. V Řásnovce opravdu čas přímo utíkal! Vždyť jen od Dušanova zachránění uběhly téměř čtyři týdny!

Byl pátek - tři hodiny - a Řásnovkou zněly velebně zvony...

Dnes nebyla schůzka klubu a Jindra měl dost času na návrat domů. A tak si udělal pro dnešní odpoledne tento plán: půjde na Místo šťastných rozhodnutí, kde už byl předtím dvakrát. A musí tam jít znovu! Cítí, že jen tam se uklidní a že jen tam dostane nějaký ten spásný nápad k řešení všeho toho, co jej tíží!

Již několik dnů nebyl Jindra ve své kůži. Spokojenost jako by ho v poslední době opouštěla. Stalo se několik věcí, které kalily jeho dobrou náladu.

Jednou z příčin Jindrový nespokojenosti byl Říša.

Jindra ho vidí v duchu před sebou, čiperného, milého, s velkýma šedýma očima, až donedávna pro klub tak zapáleného. A teď Říša kamarádí s nějakým Pepíkem Štajnem a ten ho pořád odtahuje od klubu a slibuje mu, že ho dostane do žactva nebo dokonce do dorostu Goliáše! Každý chlapec tady v Řásnovce by dal kdovíco za čest, aby byl přijat do báječného slavného Goliáše a aby mohl v jeho dresu kopat nebo závodit! Pepíkovi Štajnovi se té cti dostalo, a proto má o slávu mezi hochy a děvčaty postaráno! Hraje za první dorost a častokrát už bylo jeho jméno dokonce i v novinách!

A Říša má tak hbité nohy a tak rád kope! Jindra se doopravdy

Tajemná Řásnovka

bojí, že Pepík Ríšu z klubu odláká. Čí volání bude silnější? Golíáše nebo Stráže Řásnovky?

Jindra s nelibostí pozoroval už po několik schůzek, jak Ríša poslouchá program jen jedním uchem. A na jednu schůzku a na předminulou nedělní výpravu (automobilová výstava) nepřišel Ríša vůbec!

Také Dušan Nožíř nejevil o klub zatím nějaký hlubší zájem. To Balda je jiný chlapík! Zakousl se do všeho v klubu, každý ho má rád! A nevynechal ještě ani jednou!

A co víc:

98

Když Balda vstoupil do klubu, nemluvíval zrovna nejslušněji. Ale stačilo jedno Jindrovo upozornění a Balda si už dával na pusku pozor! Panečku – takovým členem kdyby byl Dušan – a takové nadšení pro klub kdyby měl Ríša!

Jenom ty všelijaké partyky by měl Balda nechat! Pořád si půjčoval od Dušana a někdy i od jiných chlapců v klubu menší částky peněz – a dlouho je nevracel. Také knížka jemu půjčená jako by padla do moře!

A ještě něco trápilo Jindru! Už tehdy, jak se poprvé setkal s Ríšovou sestrou, začal na to myslet: Blanka bude jednou učitelkou! Dobře se učí a dokonce také založila pro mladší děvčata čtenářský klub Hlasatele – jmenuje se Pomněnky. A on, Jindra, se musel svého snu – být učitelem – vzdát... Něco se musí stát! Nějaká náprava musí přijít. Snad ho na jeho šťastném místě něco napadne!

Šel stejnými ulicemi jako tehdy v té hrozně pro něj době na konci září. Poznával i jednotlivé obchody, u kterých tenkrát bloumal, poznával místa, kde se tenkrát poprvé zastavoval u desek Fan-Tanu –

Dnes už se Fan-Tan hrál jen v průjezdech a na chodbách domů.

Ale jedna zábava řásnovských chlapců se pořád ještě udržela venku: jízdy po asfaltových ulicích na nizoučkových vozíčkách s kolečky na kuličkových ložiskách.

Nebylo snad chlapce, alespoň v okolí asfaltových sva-hovitých ulic, který by si takový vozíček nevyrobil! Přední dvě kolečka byla na otáčivé nápravě, která po obou stranách přečnivala zpod sedací desky. Chlapec usedl na desku, skrčil nohy, uchopil vyčnívající části přední nápravy do rukou a rozeje! se po svahu. Nápravou řídil směr vozíčku.

Jindra teď konečně došel na Místo šťastných rozhodnutí. Sedl si na kamennou zídku a pohlížel na moře světýlek dole pod ním. Všechny události mu znovu prolétly

100

hlavou. Od toho posledního vyvolání chemikářem Paculou počínaje až do dnešního dne.

To by Pacula koukal, co všechno tenkrát způsobil svými posměšky a pohružkou, že Jindru nechá propadnout! Zdalipak by to teď s Jindrou dopadlo ve škole tak bídně jako tehdy?

Ne, určitě ne!

A najednou Jindru napadá báječná věc: což aby všem dokázal, jaká změna se s ním stala? Do školy zatím zpátky nemůže – ale co kdyby studoval soukromě a dokončil tak třídu, ze které ho otec na začátku října vzal? Ta nádhra, až by Blance mohl klidně povědět: "Ano – já budu také jednou učitelem..." A co by říkal Pacula? A táta?

Jindra je svým plánem přímo nadšen! Hned zítra si počká na profesora Holase a zeptá se ho, zda je to možné!

A v klubu se musí také všechno změnit! Musí Ríšu a Dušana ke klubovní činnosti nějak připoutat! Něčím nádherným! Nějakou velkou hrou – nebo závody – nebo-----

Ale ano! Závody! Jindra už má nápad! Klub uspořádá obrovské závody těch malinkých vozíčků! Udělá se pořádně klikatá trať a závodník na vozíčku z ní nesmí vyjet!

To bude něco! Celá Řásnovka bude o tom mluvit. A Ríša se potom jistě vzpomene!

Celý rozechvěný dvěma nápady spěchal Jindra na stanici električky a domů. Místo šťastných rozhodnutí ho ani dnes

nezklamalo! Báječná, nádherná Řásnovka!

101

přípravy k závodům

Druhý den byl Jindra v dílně jako vyměněný a nemohl se dočkat poledne. A když v jednu hodinu promluvil s třídním Holasem a ten mu schválil jeho rozhodnutí soukromě studovat, neznalo Jindrovo nadšení mezí.

"Přimluví se u pana ředitele!" slíbil profesor. "A také ti zařídím, aby ses mohl setkat občas se Slezákem, premiantem třídy! Trochu ti při učení pomůže, když bude potřeba!" Radostněji než kdykoli jindy ujížděl Jindra na sobotní schůzku klubu do Řásnovky.

Když přišel do klubovny, byli zde už všichni kromě Říši. Míra pohlédl na prázdné místo, kde Říša obvykle sedával, a řekl:

"Je zase se štajnem! A do Goliáše ho stejně nedostane - -" A pak začal nahlas číst poslední zápis z kroniky.

Jindra jen hořel nedočkavostí, aby mohl chlapcům povědět o svém nápadu uspořádat závody vozíčků ...

Chlapci přijali návrh s jásotem. I Dušan se dostal do varu! Míra navrhoval: "Napišeme o závodech plakátky a rozneseme je po celé Řásnovce! Budeme je rozdávat po ulicích a dáme je do výkladních skříní v krámech."

"A co nějaké ceny?" navrhoval Dušan. "Já bych věnoval několik knížek."

Také Míra byl ochoten přinést dvě knihy. "Musíme vítěze přece nějak odměnit," řekl přitom. "Také bude víc přihlášek!"

Balda se přihlásil s tím, aby závod uspořádali v ulici u starého mlýna. Má pozvolný spád, je asfaltovaná a vozíčky tam pojedou jedna radost!

"Já si to představuju takhle!" rozváděl svůj plán Jindra.

"Trať bude namalována křídou, takové dvě čáry vedle sebe. Z nich závodník nesmí nikde vyjet, vykolejit. Jak z těchto namalovaných kolejí vybočí, i třeba jen jedním kolečkem, má trestný bod. A když bude brzdit nohama, tak to jsou také trestné bodíky!"

"Trať ovšem nebude rovná, co?" usmál se Míra. "Namalujeme ji se všelijakými zatáčkami - vozečky je přece dovedou krásně vytáčet, když je řidič obratný!"

"A víte co? Teď si půjdeme prohlédnout ulici u starého mlýna!" řekl nakonec Jindra. "Co tomu říkáte? Nikdy jsem tam ještě nebyl!"

Souhlasili.

Sotva vyšli z domu, zahlédli v sousední ulici Říšu s Pepíkem Stajněm. A Říša předstíral, že hochy z klubu nevidí. Otík chtěl na něj zavolat, ale potom ho nechali být.

Cestou šli zase podél zdi s rýhou vyrytou prsty generací hochů a děvčat.

Do ulice u starého mlýna došli brzo.

Shledali ji jako stvořenou k závodům. Asfalt byl hladký, nikde porušený, ulice byla mírně skloněná. Vozíčky pojedou rychle, ale přece zase ne takovou rychlostí, aby se nedaly řídit!

Jindra si rozložil na malém výstupku u jednoho domu svůj notýsek a zapisoval rozměry ulice, rýsoval zhruba náčrtek trati, určil přibližná stanoviště soudcovských kontrol a dělal si poznámky.

"Co bych za to dal," řekl snivě Otík, "kdyby už tady byla příští sobota, abych viděl, jak to bude dopadat a kolik tu bude závodníků."

"A jestli tu bude s námi také Říša," doplnil zamyšleně Jindra. Byla už tma, když hoši odcházeli z budoucího závodiště. A dům velkodrogerie zářil zase všemi barvami svých neónových reklam. Náhle u jeho výkladů Jindra zjistil, že v ulici u starého mlýna zapomněl své plnicí pero. Na tom výstupku zdi, kde psal!

102

103

"Počkejte tady, já tam doběhnu!" vykřikl Balda a zmizel ve večerním šeru.

Vrátil se asi po čtvrt hodině. Pero na výstupku již nebylo.

Jindru ztráta velmi mrzela. Bylo to drahé pero.

30

STŘETNUTÍ

S PARTOU ARNY

BIDMANNA

Suchý, pěkný začátek prosince pokračoval. Nadešlo těch několik podivných dnů, které přicházejí skoro každého roku v prosinci: bylo najednou teplo, vlhko a voňavo; skoro jako na jaře. Listopadová sychravost dočasně zmizela. Hoši byli tím převratem počasí překvapeni. Místo očekávaných mrazů a sněhu je náhle docela hezky!

Podivná vlhká vůně, tolik připomínající jaro, znovu probudila touhu celého klubu po jarních výpravách za město, na které se tolik těší a o kterých si každou schůzku vyprávějí.

A v těchto dnech bude také uspořádán ten veliký závod vozíčků, který Jindra jménem klubu vypsál.

Celá Řásnovka byla vzhůru a každý chlapec a děvče o závodech hovořili. Ulice u starého mlýna byla každé odpoledne obležena těmi, kdož se chtěli závodu účastnit a teď zde trénovali.

Vozíčky tam jen svištěly po nakloněné jízdni dráze jeden za druhým, ba i dva, i více vedle sebe. Ještě štěstí, že tu nebyl skoro žádný dopravní ruch. Balda tu ulici opravdu dobře vybral!

Nikdo z trénujících závodníků zatím nevěděl, jaké zatáčky bude trať mít. Ale jeden z nich tam prozatím namaloval trať vlastní, jen pro trénink, a po té všichni chlapci zatím jízdu cvičili.

Jindra umístil na vývěsce ve skříni pana Humprejze podrobná pravidla závodu a hloučky hochů si je po celé dny opisovaly.

Pan Humprejz řekl, že nikdy v životě nebyl

104

před jeho výkladem takový nával jako teď, když tu má Stráž Řásnovky svou vývěsku!

Parta Arny Bidmanna měla zlost a chvílemi se zájemcům o vývěsku klubu posmívala, jindy zase, když byli čtenáři vývěsky menší a bylo jich méně, všelijak je pronásledovala. Jindra se to brzy dověděl a rozhodl se zakročit. Při jedné cestě do klubovny, když partu uviděl zase u Modrého kamene, zamířil přímo k ní.

Hoši z party ho zpozorovali a upozornili na něj Arnu Bidmanna, který seděl na kameni. Všichni přestali mluvit a čekali s napětím, co se bude dít.

"Já jsem Jindra Sochor," řekl Jindra klidně, když přišel k mlčícímu hloučku, a pak se obrátil k Arnovi: "Ty jsi Arna Bidmann, víš?"

"Uhodl jsi!" řekl trochu posměšně Arna, ale bylo vidět, že je trochu v rozpacích.

Jindra se posměchem nedal zmást a klidně pokračoval: "Podívej se, Bidmanne, já vedu klub Stráž Řásnovky a jdu tě poprosit, abyste nám nekazili zábavu! Náš klub neruší vás, nerušte tedy vy nás!"

Po těch slovech, aniž by čekal na nějakou odpověď, se otočil a zvolna odcházel. Jeho jistota, že ho zezadu nikdo z party neuhodí, zapůsobila na celou partu tak, že se skutečně ani jeden z chlapců něčeho podobného neodvážil. A také neletělo za Jindrou jediné posměšné slovo nebo nadávka.

A čtenáři vývěsní desky Stráže Řásnovky pak už skutečně nikdy nebyli partou obtěžováni.

Jindra však šel i jinde za svým cílem sebevědomě a neúnavně! Ani den neztratil ve svém úmyslu pokračovat ve studiích. Hned v sobotu večer doma vytáhl znovu všechny své školní knihy a sešity a učil se teď každou volnou hodinu, nezahálel ani v elektrice při jízdě do dílny a večer při návratu z Řásnovky. Před pololetím se dá vyzkou-

105

šet a nikdo z profesorů nesmí objevit ani trhlinku v jeho vědomostech! Dokáže to-----a dokáže přitom i vést klub tak, aby v něm činnost neochabovala a byla pořád pěkná a

Tajemná Řásnovka

zajímavá!

Jindrův otec byl jistě překvapen, když viděl Jindru znovu u knih a sešitů. Ale byl příliš tvrdý, než aby mu svůj údiv projevil...

Po celý týden, na jehož konci se měly konat závody vozíčků, bylo v klubu obzvláště pilno a živo.

Klub se teď scházel každý den. Měl spoustu práce s roznášením pozvánek k závodům. Oznámení byla přilepena na skle dveří nebo výkladu skoro ve všech obchodech.

A jen jedna věc kalila klubu radost z připravovaného podniku: Říša se po celý ten vzrušený týden příprav v klubovně ani jednou neukázal! To i ten Dušan Nožíř byl teď s klubem každý den, ačkoliv jindy často vynechával!

Trochu ho sice rozmrzelo, že se podivně a záhadně ztratila právě ta nejlepší kniha z pěti, které věnoval jako výtahy pro vítězné závodníky, ale brzo ho rozmrzení přešlo. Dokonce chtěl sám na závodech startovat, ale Jindra mu se smíchem napřed připomněl jeho smůlu a potom vážně vysvětlil, že klub bude potřebovat každého svého člena na kontrolu závodníků!

ZÁVODY ZAČÍNÁJÍ

Sobota, den závodů, konečně nadešla! Jindra dnes v poledne ani nepojede z Řásnovky domů na oběd, nestačil by to. Celé ráno špičkoval Fintula Jindru pro chystané závody. Dílna nebyla tak daleko, aby se o nich nedověděl – a ostatně o nich mluvila celá Řásnovka. Pak učinil Fintula dokonce pokus znemožnit Jindrovi, aby k závodům přišel včas.

106

V půl dvanácté totiž měl jeden ze tří učňů s dělníkem Zádolou vézt na dvoukoláku kamsi daleko hotovou skříň. Zádola po odevzdání skříně půjde pak rovnou domů, ale učedník bude muset odvézt prázdný dvoukolák zpět do dílny a uložit jej na dvorku. Fintula ví, že Jindra chce být v ulici U starého mlýna už v jednu hodinu a že ten, kdo pojede se skříní, se sotva vrátí do dílny před třetí!

A tak Fintula pořád doporučoval Zádolovi, aby si k cestě vybral Jindru. Je prý nejmladší učedník, tak ať se tuží! Ale mistr věděl, že Jindra nemá zkušenosti se stěhováním skříně přepychově lakované do třetího poschodí. A tak určil, že to bude právě Fintula, který se skříní musí jet! Závody začínaly ve tři hodiny, ale už po jedné hodině byl celý klub v ulici U starého mlýna. Jindra s kamarády prohlédl trati, kterou zde kdosi z trénujících závodníků nakreslil už počátkem týdne křídou na asfaltu. Měla hojnost všelijakých zataček a klub se rozhodl, že ji jen trochu opraví a novou že nebude kreslit. Bude se závodit na téhle!

Rozhodnutí bylo přijato všemi závodníky s jásotem. Vždyť celý týden na té trati trénovali a znali každý její zákutí! Jindra rozdál chlapcům křídý a všichni začali čáry trati obnovovat, aby byla pěkně viditelná.

Pomalu začalo přibývat závodníků i diváků. Již během týdne měl klub v rukou osmnáct přihlášek – a zde přicházely další. Závodníci vzájemně prohlíželi své vozíky nejrůznějších typů a přeli se, který je lepší.

K Jindrovi přistupovali neznámí chlapci i dívky a představovali se mu jako členové toho či onoho hlasatelského klubu. Někteří z nich budou závodit. Hovořili jeden přes druhého a měli radost, že se Stráž Řásnovky k takovému závodu odhodlala.

Po trati zatím sjížděl vozík za vozíkem. Závodníci si chtěli ještě v poslední chvíli znovu vštípit do paměti každé

107

úskalí trati. A zatím se žádnému nepoštěstilo projet všechny zatačky bezvadně. Vždy na několika z nich vyjeli odstředivou silou z nakreslených hranic, ať se nahýbali, jak chtěli!

Před třetí hodinou, když ulice již byla plná diváků i závodníků a Jindra právě přijímal třicátou sedmou přihlášku, zatukal mu někdo nesměle na rameno. Jindra se otočil – a před ním stál Říša! Rozpačitě se usmíval a podával Jindrovi

Tajemná Řásnovka

nesměle ruku.

"Hele – Říša!" usmál se Jindra. Měl radost, že Říša přece jen přišel! "To je dost! Prosím tě, běž hned k Bal-dovi – je tamhle v průjezdu a přiděluje diplomy pro další závodníky. Tak mu pomoz!"

Míra s Otíkem zatím rozdělili trať na pásma. Až budou závody zahájeny, každé pásmo bude kontrolovat jeden člen klubu a zapisovat trestné body, které v něm udělá projíždějící závodník.

Dušan přinesl z krámku pana Humprejze prázdnou bednu a postavil ji poblíž startu. Krátce po třetí hodině pak na ni Jindra vyskočil, pískl pronikavě na prsty a chystal se zahájit závody.

Křik, hovory a smích utichly, jen v dolní polovině trati rachotilo ještě několik dojíždějících vozíků.

"Chlapci a děvčata," zavolal potom Jindra chvějícím se hlasem. (Ještě nikdy nemluvil k tak velkému shromáždění!) "Vítám vás všechny na závodech, které pro vás připravil klub Stráž Řásnovky!"

Po těch slovech se ozval potlesk děvčat z Blančina klubu, k němuž se všichni přítomní přidali. Blanka se na Jindru povzbudivě usmála a on pokračoval:

"Přihlášení závodníci budou odstartováni postupně podle čísel, která dostali při podání přihlášky. Prosím, aby všichni ostatní, ať diváci, nebo závodníci, ustoupili až na chodníky a nepřekáželi v dráze. Teprve když jeden závodník dojde k cíli, bude odstartován další. Závodníci, shromážděte se blízko startu a vy s nejnižšími čísly se připra-

108

vujte k jízdě. Jinak nebudeme se závody včas hotovi. Po páté hodině je už tma!"

Pak Jindra seskočil s bedny, Dušan s Otíkem ji odtáhli ke zdi domu a ulicí se rozlehl znovu potlesk.

Členové Stráže Řásnovky se rozestavili na kontrolních pásmech trati. Míra byl přímo u startu, aby viděl, zda závodník nevyjíždí předčasně. Jindra sjel na vozíčku závodníka číslo 32 pekelnou rychlostí dolů k cíli (přímo, ne po zatáčkách trati), odkud bude dávat nahoru znamení k startu mávnutím bílého šátku. Zároveň s mávnutím šátku zmáčkne stopky. Závodníkem číslo 1 byl nejmladší člen klubu Modrá hvězda, Lojzek Hronský. Krčil se u startu na svém vozíčku, jehož sedátko bylo vyrobeno z víka bedničky.

"Lojzku, Lojzino-----drž se! Přidej!" křičeli na něj hoši jeho klubu, když se dole mihl Jindrův šátek. Protože podle pravidel závodu nesměl závodník být na startu nikým postrčen, neměl Lojzek na začátku velkou rychlost.

První kontrolní pásmo projel hladce, ač tam byly dva zákruty. Vozíček hrčel, drnčel, div se kolečka nezavařila. Zvolna však zvyšoval rychlost a asi po patnácti metrech se rozjel naplno. Lojzek měl v tváři výraz napětí. V rukou držel křečovitě provázky vedoucí k přední pohyblivé nápravě. Celým tělem napomáhal vozíku udržet směr tak, jak jej předepisovala klikatá trať.

V druhém úseku Lojzek ve zmatku zapomněl na zákaz brždění a přibrzdil vozík nohou před prudkou zatáčkou. Získal za to první trestný bod. Diváci začali křičet, Lojzek se rozechvěně na ně ohlédl a vykolej přitom asi o patnáct centimetrů z dráhy. A hned zde byly další dva trestné bodíky!

A pak přišly nejrozmanitější nástrahy v podobě dalších zákrutů, nebo takového zúžení tratí, že vozík měl její hranice jen několik centimetrů po každé své straně. Jen závodník ovládající svůj vozík mistrně mohl projet bez vybočení z dráhy.

109

Lojzek projel cílem za padesát šest vteřin a s osmi trestnými body. Za každý trestný bod se přičítalo pět vteřin, výsledek byl tedy devadesát šest vteřin.

A už Jindra zvedá ruku se šátkem na znamení, aby se nahoře

Tajemná Řásnovka

připravil další závodník. Mihnulí šátku, zmáčkne stopek – a dvojka se odlepuje od startu.

Po sjezdu každého závodníka hlásí Jindrovi chlapci z jeho klubu trestné body, jež závodník v jejich pásmech udělal. A Jindra má radost, jak rychle a pěkně závody pokračují.

32

PŘEKÁŽKA NA TRATI

Pak se stala nepředvídaná událost. Když byl odstartován dvacátý druhý závodník, jakýsi Alex Dostál, vznikl mezi diváky asi uprostřed trati neklid – a v zápětí potom se neochotně rozestoupili, aby udělali místo dvoukoláku, který sem vjížděl z boční ulice.

Jindra s ustrnutím poznal, že je to dvoukolák z jejich dílny – a že ho táhne Fintula – a vedle že kráčí Vilda! Vilda, původní vedoucí klubu! Kde se s Fintulou seznámil? A co tady chtějí s dvoukolákem?

Fintula se motá s vozíkem po ulici v závodní dráze. Diváci se hádají s ním i s Vildou a Jindra slyší, jak jim Vilda vztekle říká: "Tady je ulice, rozumíte – jízdní dráha – a žádné závodíště! My tady musíme jet – co si to myslíte?!"

Alex Dostál k dvoukoláku právě přijížděl! Bylo již zřejmé, že jeho jízda je pokažena, dvoukolák se točil právě na nakreslené trati. Dostál chtěl vozík i rušitele závodu objet i za cenu nějakého trestného bodu. Vybočil proto poněkud z dráhy – ale Fintula mu úmyslně vskočil do cesty a Alex na něj narazil.

Fintulovi se nic nestalo. Stál pevně rozkročen a byl na náraz připraven. Alex však spadl na asfalt a vozíček

110

jel sám skoro kolmo přes ulici, až jej zachytili diváci z druhého chodníku.

Alex se zřejmě pořádně uhodil! Jindra vidí, jak těžce vstává, pokulhává a prohlíží si levou ruku. A teď k němu přibíhá několik chlapců a děvčat a snaží se očistit mu oblek.

Jindra se rozběhl nahoru k dvoukoláku. "Co tady děláte?"

vykřikl udýchaně na Fintulu a Vildu. "A co nám tady překážíte?"

"A co nám překážíš tady ty s tímhle nesmyslem?" máchl Fintula opovržlivě rukou na nakreslenou závodní dráhu.

"Kdybys tady musel jet, tak bychom ti jistě udělali místo!"

křičel Jindra. "Ale ty tu nemáš co dělat! Ty jsi sem přijel

jen proto, abys nám rušil závody, když se ti nepodařilo,

abych dnes stěhoval skříň místo tebe!"

"Kašleme na vaše závody! Tady je veřejná ulice, rozumíš – a spíš tady může jet dvoukolák, než abyste tady vy řádili s těmi hrkačkami!" křičel opět Vilda.

"To máte docela pravdu!" ozval se za nimi hluboký hlas. "Ale

oni říkají, že by vašemu dvoukoláku nepřekáželi, kdybyste

tudy opravdu museli projet!"

Všichni se obrátili a spatřili dlouhán v přilbě, který se teď díval přísně, ale jinak vypadal docela přátelsky.

"No jo – dobře –" začal Fintula, "ale když..."

Dlouhán ho přerušil: "Počkejte, počkejte – kam vlastně s tím dvoukolákem jedete?"

Fintula rozpačitě udal adresu dílny a Jindra to doplnil ulicí, kam Fintula vezl skříň a odkud se nyní vrací.

"A to jedete tudy?" žasl dlouhán. "Tímhle směrem? Jak ses sem

dostal? Teď opravdu vidím, že jste sem oba vtrhli jen proto,

abyste rušili závod. Ze se nestydíte! A už ať vás tady

nevidím!"

Bylo vidět, že Vilda chce něco namítat, ale Fintula se raději klidil a obracel dvoukolák.

Jindra poděkoval za pomoc a sháněl se po Alexovi. Ten však měl ruku zabalenou v kapesníku a nechtěl už znovu startovat.

111

33. ŽELEZNICE V BYTĚ

Uw začínalo se zvolna šerit. Jindra, rozladěný výstupem s Fintulou a Vildou, seběhl znovu dolů k cíli.

Tajemná Řásnovka

závody pak probíhaly rychle a klidně, nestala se již žádná rušivá příhoda.

Vítězem se stal jakýsi chlapec z Hrnčířské ulice. Ujel trať za čtyřicet šest vteřin a měl jen jeden trestný bod. A protože pan Humprejš poslal na poslední chvíli závodníkům pět sáčků ovocných bonbónů, mohlo být hmotnými cenami, když připočetli knihy od Dušana a Míry, poděleno jedenáct závodníků. A diplom dostali všichni.

Při rozdávání cen už mnoho diváků odešlo. Čekali jen na jména vítězů. Alex Dostál, zraněný závodník, zde však vydržel až do konce.

"Ukaž tu ruku - jak to vypadá!" řekl mu Míra a Alex přezíravě rozbalil kapesník. Dlaň byla rozedřená povážlivě.

"Takhle to přece nemůžeš nechat," řekl znepokojeně Jindra, který sem vzhledl od rozdílení posledních diplomů. "Musíme ti to ošetřit! Nejlepší by bylo, kdybys šel s námi do naší klubovny. Máme tam lékárníčku a Otík by přinesl umyvadlo s teplou vodou. Bydlí v domě, kde máme klubovnu!"

Rozdávání diplomů skončilo, ulice se vyprázdnila a hoši se vydali ke klubovně. Zatímco ostatní o překot mluvili o závodech, Jindra mlčel. Bylo zřejmé, že o něčem přemýšlí. Pak řekl:

"Víš, Dostále, já mám strach! Máš rozedřenou ruku a stalo se ti to na dlažbě. Byl bych raději, kdybys šel k lékaři, měl by ti dát protitetanovou injekci!"

Alex neměl námitek.

"Tak půjdeme k doktorovi Čížkovi!!" řekl lehce. "Zná mě dobře a celou naši rodinu - a je to blízko nás!"

Změnili směr cesty, a když přišli k domu, kde lékař měl svou ordinaci, řekl Alex hochům, aby počkali venku, že se brzo vrátí.

112

"Je to nějaký dobrý chlapík!" řekl uznale o Alexovi Jindra, když osaměli.

"Tak jen ho získat pro klub!" zasmál se Říša, jehož zájem o klub byl zřejmě znovu probuzen...

Alex se vrátil asi za dvacet minut. Měl celou dlaň obvázanou, ale tvářil se docela vesele, jen se bál, co řeknou jeho obvazu doma, a prosil chlapce, aby šli domů s ním.

Ti vyčkávavě pohlédli na Jindru - a ten rozhodl: "Samozřejmě! Rádi!"

Alexův domov byl ve starém vysokém domě, podle něhož se vinula jedna z mnoha výpadových tratí železnice. Z pavlačí domů obrácených do dvora bylo vidět viadukt se třemi dvojicemi kolejí, které se ztrácely někde ve tmě mezi změtí dalších činžáků. Každou chvíli se tudy hnal osvětlený osobní vlak nebo supěl těžký vlak nákladní.

"V té Řásnovce je to samá kolej a samá lokomotiva," řekl s údivem Jindra. A Alex na jeho slova dodal se záhadným úsměvem:

"U nás jezdí vlaky dokonce i v bytě - uvidíte to za chvíli!"

Vstoupili do předsíně. Alexova maminka se trochu polekala obvazu, ale početnou návštěvou se nezdála být překvapena. Zřejmě byla zvyklá na to, že si Alex vodí domů spousty kamarádů.

Jindra se paní Dostálové představil a vysvětlil, co se stalo. Uklidnila se, když se dověděla, že Alex byl u doktora Čížka, a Jindru za jeho prozíravost pochválila.

"A teď se pojdte podívat na ty vlaky!" řekl Alex vesele chlapcům a vedl je zasklenou pavlačí do jakýchsi dveří. Co vzápětí potom spatřili, všechny ohromilo a nadchlo.

Alex rozsvítil a světlo ozářilo rozlehlou komoru se třemi starými pingpongovými stoly, přiřazenými k sobě.

A na těchto stolech byly malé kolejničky s výhybkami, křižovatkami, tunely a viadukty, vše v jediné ohromné spleti - a na kolejničkách i mimo ně porůznu stály malé

113

elektrické lokomotivky a barevné vagónky osobní i nákladní

nejrůznějších typů.

Alex zasedl k transformátoru s reostatem, zapjal proud a tři lokomotivky s rozžatými žárovčičkami se daly do pohybu, každá jiným směrem. Bylo to něco báječného!

"A kde jsou výhybkáři?" zvolal Alex. Překvapení chlapci zasedli po okrajích stolů a přehazovali výhybky tak, aby se lokomotivy vzájemně nesrazily. Někdy vznikaly vzrušené chvíle, když se dvě k sobě blížily na křižovatce a jedna druhou minula jen o vlásek nebo když se srážkám zabránilo jen přehozením výhybky v poslední vteřině.

"S tímhle bych si vydržel hrát celé dny!" řekl Míra. Nadšení chlapců neznalo mezí.

Bylo pozdě večer, když hru skončili. Ale ještě nebyl konec návštěvy. Alex zavedl hochy zpět na malou zasklenou pavlač a ukázał jim své knížky, kopací míč, švihadlo, boxovací rukavice, šermířskou přilbu a kord. Chlapci nevěděli, na co se mají dívat dřív.

Jindra si nenápadně prohlédl tabulku Modrého života - to byl takový klubovnícký záznam o tom, zda hoch nebo děvče něco dokáže - a zjistil, že Alex nepromluvil ani jedno hrubé a neslušné slovo za celou dobu, co Modrým životem žije, ani že nevynechal každodenní ranní cvičení.

Občas burácel pod pavlačí vlak a vydechoval snopy ohnivých jisker. Hoši neodolali, aby se pokaždé nevrhli k oknu a nepodívali se dolů na to divadlo.

Míra pak ukázał na malý ozdobný budík, který visel nad tabulkou Modrého života, a nesměle řekl:

"Jindro, snad bychom už měli jít? Už je tolik hodin!"

Když se loučili, zeptal se Jindra Alexe, zda by se chtěl stát členem Stráže Řásnovky. Míra, Říša i Otík už na tu otázku čekali dlouho a báli se dokonce, že ji Jindra ani nepronese... Alex se usmál a k nadšení všech řekl:

"Chtěl! Když mne přijmete, rád k vám přistoupím!"

114

ALEX - VZOR CHLAPCE

Dny, stále kratší a kratší, ubíhaly.

Když ráno Jindra nasedal do přečpané električky, aby jel do dílny, byla ještě hluboká tma. Někdy i hustě sněžilo, sníh však zatím ve městě roztával na šedivou kaši.

V električce seděli a stáli ospalí mrzutí lidé a noví se do vozu cpali a cloumali těmi, kdo se dovnitř šťastně dostali.

Ale Jindra si již zvykl na nepříjemné začátky zimních všedních dnů. Nebo je snad ani nevnímál. Vždyť v klubu zase všechno celkem pěkně klapalo! Říša se umoudřil! a také Dušan Nožířů si klubu vážil víc než před závody. Jindra se tomu ani příliš nedivil! O klubu se teď hovořilo po celé čtvrti. Nebylo snad chlapce a děvčete v Řásnovce, kteří by klub neznali alespoň podle jména. A hoši z klubu byli na to oprávněně hrdí ...

V dílně si Jindra schovával se svolením mistra Šebora kdejaký odpadový kousek prkének, špalíček a lišt - a v době oběda nebo odpoledne po práci robil z nich různé věcičky pro klubovnu: vývěsní desky, stojánek na kalendář, úhledné krabičky na připínáčky a na špendlíky pro Fan-Tan a mnoho jiných pěkných věcí.

A byl spokojen sám se sebou, jak se pěkně za ten čtvrtrok naučil zacházet s náradím. Co už všechno uměl ze dřeva vyrobit! A jeho radost ještě vzrostla, když v klubovně otevřel aktovku nebo rozbalil balíček - a za hlasitého obdivu chlapců vyndal na stůl svůj další výrobek.

Hoši věc brali jeden druhému z ruky, prohlíželi ji ze všech stran a neskrbliili pochvalou. Pak zpravidla následovala přátelská tahačka, kdo si vezme Jindrův výrobek domů, aby jej pěkně obarvil a natřel čistým lakem.

Jakkoli truhlářina Jindru bavila, přece nezapomínal na svůj dávný sen - a soukromé studium se mu dařilo! Profesor Holas byl tím stále znovu příjemně překvapován.

115

Tajemná Řásnovka

Jednou z příčin Jindrový dobré nálady byl i Alex Dostál, který se projevil jako dobrý člen klubu.

Byl veselý, přímý a ušlechtilý!

Od jeho vstupu do klubu šli již několikrát k němu pouštět elektrické vláčky a prohlížet si jeho knížky a věci. Jindra objevil v jeho skřini také desky, kde měl Alex všechna školní vysvědčení od první třídy.

"Smím se podívat?" řekl tehdy Jindra a Alex se trochu začervenal a nerozhodně přikývl. Jindra si podle toho myslel, že je to snad s Alexem ve škole nějak špatné - ale mýlil se ... Jedničky, samé jedničky řadily se na vysvědčeních odshora až dolů.

S Alexem bylo teď v klubu celkem už sedm chlapců: Jindra, Míra, Říša, Otík, Dušan, Balda, Alex. Jak se teď báječně hrál Fan-Tan! Jindra se zpravidla spolčil ve dvojici s Mírou, Otík, Říša a Balda tvořili druhou skupinu - a Dušan s Alexem třetí. Partie hry trvala třeba i několik schůzek, a to hráli na každé schůzce nejméně hodinu! Byly to slavné bitvy na té kouzelné pestrobarevné desce!

35

POMLUVA MA KŘÍDLA

Závody vozíčků přinesly klubu tři dobré věci: byl znovu získán pro klub Říša, do klubu vstoupil Alex a klub si vysloužil zasloužený obdiv.

Ale se závody přišlo také něco jiného, velmi nepříjemného: nová vlna zloby od Fintuly, Lipana a Vildy. Porážka, kterou utrpěli při svém útoku na hladký průběh závodů, je citelně ranila. A třebaže vina byla jen a jen na nich, soptili na Jindru tak jako tehdy, když objevili ztrátu balíku ze skřýše. Několik dnů po závodech byl jakýs takýs klid.

Ale pak to začalo v dílně ...

"Jak to držíš tu pilu, hlupáku?" křičel na Jindru Fintula každou chvíli, jen aby to mistr a dělníci slyšeli. "Pozor!"

116

Koukej přece trochu!" - "Jak jsi to zase tady zvorál? To má být šedesát centimetrů?"

"Říkal jsi přece, že mám naměřit padesát!" namítl Jindra.

"Šedesát jsem říkal!" lhal Fintula. "Všechno zvoráš a pak to ještě budeš svádět na mne!"

A tak to šlo po celé dny! Dílna se stala Jindroví utrpením. Jen málokdy se mu podařilo před mistrem a dělníky dokázat, že Fintulovy výtky jsou nespravedlivé. Ještě štěstí, že už dobře znali jak Jindrovu práci, tak i jeho snahu, a nebrali proto Fintulovy řeči skoro vůbec vážně.

Ale pomstychtivý trojlístek zapnul novou páku, aby Jindru nějak skřípl.

Fintula, Vilda a Lipan začali zpracovávat kdekoho proti Jindroví a vůbec proti celému klubu. Na ulicích se zastavovali u skupin hochů a děvčat, dávali se s nimi do řeči - a znenáhla zaváděli rozhovor na kluby a na Stráž Řásnovky.

A začali o klubu povídat ty největší nesmysly a pomluvy, jaké si jen dovedli vymyslet! Že prý se v klubu hádají o nějaké nezapsané příspěvky, každou chvíli se mezi sebou rvou, vzájemně usilují z klubu jeden druhého vyštvt a mluví tam tak sprostě, jako snad žádní jiní. Ta slušnost a dobrý dojem, kterými klub zapůsobil při závodech, to prý bylo jen navenek, pro oklamání diváků! Ale měl by je každý slyšet, jak a co mluví, když je nikdo nevidí a neslyší!

"Musel jsem z klubu odejít!" dokládal vždy Vilda a zatvářil se přitom rozhořčeně. "Nebylo možné tam vydržet! A všechno to tam zatahl jen ten Jindra! Jindra Sochor se jmenuje, pamatujte si to! Ten klub je ostudou Řásnovky!"

Vzpomínka na závody už v mysli účastníků pomalu bledla, a tak se tu a tam našli hoši a děvčata, zejména ve vzdálenějších ulicích, kteří byli ochotni uvěřit všem těm lživým špatnostem, které o klubu Fintula, Lipan a Vilda rozšiřovali.

117

A ošklivé zprávy někteří lidé sdělují ochotně jako velkou

Tajemná Řásnovka

zajímavost - a ani se nepřesvědčí, jsou-li pravdivé! A tak tomu bylo i s řečmi Fintulova trojlístku. Skoro každou schůzku přicházeli teď hoši do klubovny se zprávou, že ten či onen chlapec o klubu hanlivě mluví. Jak je to všechno mrzelo! Byli ovšem také zastánci klubu! Tak třeba Blanka s děvčaty z klubu Pomněnky vždycky dovedla každého po-mlouvače zakřiknout! Také chování všech členů Stráže Řásnovky ve škole i venku bylo dobrou zbraní.

(%f\ NAPOSLEDY U ALEXE

^j ^j Nadešel druhý prosincový pátek.

Bylo mokro, sychravo a zamračeno. Po sněhu,, který by se udržel, nebylo pořád ještě ani památky.

Jindra v dílně od rána kytoval dřevo. Byla to práce, na které se vcelku nedalo nic zkazit, a tak byl v myšlenkách pořád tam ve vyhřáté chodbě pudy, kde byla jejich klubovna. Takové přemýšlení o klubu, to byly jeho nejmilejší chvíle.

Když se odpoledne přihnál na náměstíčko k Modrému kameni, chlapci už tvořili hlouček u krámu pana Hum-prejze. Na Modrém kameni totiž dnes trůnil pod rozžatou lampou uprostřed svých kamarádů Arna Bidmann.

Dali se rychle na cestu k Alexovi, jako každý pátek, aniž věděli, co je v nejbližších dvou hodinách čeká.

Projeli svými ukazováčky rýhu na zídce u Strnadovy zahrady.

Alex je s úsměvem přivítal na své zasklené verandě. Jindra pohlédl na malý ozdobný budík nad tabulkou Alexova Modrého života. Bylo přesně čtvrt na pět.

Alex jim zase ukázal mnoho svých věcí, které ještě neviděli.

Fotografie z dětských let. Sbírku nálepek.

Výstřižky

118

z loňských novin, v nichž bylo psáno, že vyhrál plavecké přebory. Malou plaketu za vítězství.

Vybalil dvě nové knížky. Už je četl - půjčí je někomu! Míra a Ríša po nich dychtivě sáhli.

Tady je Alexův náčrtník z prázdnin. Vida, jak umí Alex pěkně kreslit! To bude muset malovat do klubovní kroniky!

Zdalo se, že truhlíky a skříň v Alexově verandě jsou nevyčerpatelné!

A pak hurá do komory - - lokomotivy čekají! Každý den by sem mohli chodit a neomrzely by je! Ani nemohou uvěřit Alexovi, když tvrdí, že pouští vláčky jen v pátek, když oni přijdou!

Když je sám, hra prý ho nezajímá!

Jezdili s vláčky asi čtvrt hodiny, když sem vkročila Alexova maminka. Naklonila se k Alexovi, který stál v jednom rohu komory, kde obsluhoval čtvrtou kombinovanou výhybku, a něco mu tlumeně řekla.

Jindra neslyšel, o čem spolu hovořili, vláčky dělaly hluk.

Alex se po maminciných slovech na ni velmi udiveně podíval - a Jindrovi připadalo, že se v jeho tváři mihlo jakési znepokojení.

A to byl začátek toho všeho strašného, co mělo za chvíli nastat.

Alexova maminka vyšla opět z komory, ale výraz neklidu v Alexových očích zůstal. Byl náhle nemluvný a zaražený. Jindra ještě nikdy Alexe takto neviděl.

Co se stalo? Co mu to řekla maminka? Jindra se dohadoval, že Alexově mamince je - možná - nepříjemná jejich početná návštěva. Nebo že třeba chce s Alexem někam jít a že zde tedy překážejí, nejsou tu dnes vítáni!

Jindrovi bylo náhle velmi nepříjemně. Už aby byli odtud! Už aby byl konec té dnešní návštěvy! A půjde-li je Alex zase vyprovodit ven jako obvykle, Jindra se ho opatrně zeptá, co se stalo!

Ostatní chlapci, zřejmě nic nepozorovali a byli velmi

119

překvapeni když po chvíli prohlásil: "Nechme toho dnes dřív!

Byl bych dnes rád brzo doma!"

Alex byl zticha, nezdržoval-----a tak chlapcům nezbylo,

Tajemná Řásnovka

než se zvednout. Vzmohli se jen na slabé udivené protesty. Jediný Balda ochotně souhlasil, aby šli domů. Kupodivu – i on se teď zdál být nějak podivně rozechvělý ... Když procházeli verandou, řekl najednou Alex tiše: "Chlapci, prosím vás, neudělal jste si někdo žert? Neschoval jste někdo někde můj budík?"

Všichni – a Jindra nejdřív – automaticky pohlédli na stěnu, kde budík vždycky byl. Visel tam i dnes, když sem přišli. A teď tam není! Co to má znamenat?

Chlapci hledí udiveně jeden na druhého.

A najednou bledý a rozechvělý Balda rudne v tváři, nuceně se usmívá, rychle otvírá aktovku a budík z ní vytahuje.

"To já - víš-----já - já chtěl vědět, jestli si toho někdo všimnete - já jenom-----já bych tam ten budík zase dal zpátky-----to si nemysli!"

A postavil budík na stolek tak rozčileně, že by jej málem dal vedle, a se zmateným pozdravem vyběhl ze zaskleného pokojíku do předsíně, na chodbu a ven z bytu.

Míra chtěl za ním ještě zavolat, aby přece počkal, ale Balda už byl pryč.

Hoši na sebe hleděli rozpačitě a plni údivu, ale Jindra byl úplně zdrcen. Ne, to nebyl žert, co tady Balda provedl!

Jindra to ví! To bylo něco podlého. To byla jedna z těch Baldových partyk. Ta největší a nejšpatnější, které se kdy dopustil! Kdoví, co a kde měl Balda za ten budík slíbeno! Ano, Balda se snížil na obyčejného zlodějíka! A ještě k tomu chtěl obrát kamaráda!

Jindra si uvědomoval, že Stráž Řásnovky ztratila člena – a že její čest je potupena.

120

DNY PŘED VÁNOCEMI

Nadešla doba, kdy se Jindrovi nechtělo do Řás-novky! Poprvé od té doby, kdy sem tehdy utekl!

Baldův ošklivý čin strhl s sebou lavinu dalších neštěstí.

Ano, klub ztratil člena, Baldu. Horší však bylo, že na schůzku která se konala hned v sobotu, nepřišel ani Alex! Byla to první schůzka, kterou vynechal!

Míra právě četl nahlas nový zápis z kroniky, když po schodech přicapal malý chlapec, Myšátko, z domu. Nesl obálku a řekl:

"Tohle vám posílá Alex Dostál. Mám vám to prý říci, že je to psaní od Alexe Dostála!"

Jindra vzal dopis do rukou a pohlédli na všechny chlapce, jako by u nich chtěl načerpat sílu k otevření dopisu. Ale neotevřel jej dříve, dokud Myšátko neodběhl zase pryč. Teprve pak obálku rozlepil a za napjatého ticha četl:

"Nazdar chlapci; nezlobte se, prosím vás, na mě, že už do klubu nebudu chodit. Naši mně to po včerejší příhodě s budíkem zakázali. Víte, nemohu je přesvědčit, že to měl být jen žert!

Zakázali mně dokonce s vámi i mluvit, ačkoli jsem se snažil vysvětlit jim, že jste dobří kamarádi a že za nic nemůžete!

Ani nevíte, jak je mně líto, že musím z klubu odejít! Váš věrný kamarád Alex."

Pod podpisem byl ještě jeden připsaný řádek: "Odpustte mně-----a nehněvejte se!"

Jindra dočetl a byl rád, že je už dopisu konec. Nevy-držeí by snad dále číst!

"A on se ještě omlouvá nám!" řekl Říša. "My se prý nemáme hněvat!"

Míra jen vzdychl: "Je to ale škoda! Takového člena, jako byl Alex, nedostaneme už do klubu nikdy!"

Toho večera nejel Jindra po schůzce hned domů jako jindy, ale odešel sám ještě na svoje Místo šťastných rozhodnutí, aby se uklidnil. Usedl na nízkou zídku a pohlížel na moře světélek tam dole v ulicích. Nechtěl dnes

121

od svého oblíbeného místa žádný nápad! Nic! Jen se tu trochu vzpamatovat.

Zídka studila a Jindra tedy přecházel po chodníku sem a tam. A

Tajemná Řásnovka

přece ho něco napadlo! Že klub musí být připraven na všelijaké nesnáze a nesmí upadat, přijde-li nějaká nehoda ... uklidnil se trochu touto myšlenkou a odejel pak domů.

Balda nepřišel ani v neděli na klubovní podnik. Ale poslal Jindrovi plnicí pero, které Jindra zapomněl na zídce domu v ulici u starého mlýna, když tam plánovali závody. Balda se tenkrát nabídl, že pro pero dojde - a pak se vrátil se zprávou, že tam už není. Ve skutečnosti tam však bylo a Balda si je nechal. Také ty dvě ztracené knížky Balda vrátil. A prosí všechny, aby mu odpustili! Do klubu se však vrátit nechce, nemůže!

Dušan předal užaslému Jindrovi jeho pero a dodal, že Balda už měl takových hříchů hodně! Doma prý před ním zamykají i peníze! Ale Dušan by si nikdy nepomyslel, že Balda bude krást i v klubu!

Míra měl těžký úkol napsat o posledních událostech do kroniky. A Jindra mu řekl, aby tam napsal vše otevřeně a bez zastírání-----

A protože snad něco vyslechl Myšátko z druhého patra, když v klubovně u pudy případ přetrásali, nebo o všem možná něco řekla sousedkám Alexova maminka, dostala se zpráva o Baldově činu na veřejnost a znamenala pro Stráž Řásnovky velikou pohromu.

"To je pěkný klub!" říkali si jízlivě mezi sebou někteří chlapci. "Ještě štěstí, že v něm nejsme!"

"Kdo by to byl řekl! A každý si myslel, že je to nejlepší klub! Jak asi potom vypadají ty ostatní kluby, když i v tom nejlepším jsou zloději?"

Upovídané ženy v krámech a na rozích ulic si říkaly. "Paní, já bych mého chlapce do takového klubu nepustila za žádnou cenu!"

122

Ano, pověst klubu byla znovu poskvrněna, znovu uvedena v posměch a opovržení, krutě a nespravedlivě.

Několik žen vybídlo pana Humprejze, aby Stráži Řásnovky vyhodil z výkladní skříně klubovní vývěsku. Pan Humprejz se však zachoval statečně - a vývěsku tam ponechal.

Vilda, původní vedoucí klubu, projevil škodolibou radost nad neštěstím, které klub postihlo, a rozhlašoval nepěknou událost všude, kde to jen bylo možné.

A Fintůla v dílně - ten panečku Jindrovi zatopil u mistra a u dělníků!

Vilda totiž vyprávěl Fintulovi s mnohými přídávky, které si sám vymyslel, jak šli tehdy s klubem hledat na dvorky Fintulovu skrýš a potměšile dodal, že skrýš asi Jindra napřed vybral - a teprve k prázdné že ostatní hochy přivedl!

A pak prý od koho Balda tu nenechavost má!

Fintulova zloba k Jindrovi znovu vzplála. Před časem už s Vildou a Lipanem přestal se svými pomlouvačnými výpravami za neznámými hochy a děvčaty. Omrzelo je to, když viděli, že výsledek se často rovnal nule, a Jindrův klub že vzdor těm klepům pokračuje i nadále ve své činnosti. Ale událost s Baldou se výborně hodila k tomu, aby se půda pro pomluvy, které začal opět rozsévat, stala úrodnější.

Jak se hochům zdála být vzdálená a krásná ta doba, kdy se na jejich klub všude nešklebil jen posměch a opovržení -

Ještě že se blížily vánoce!

Napadl sníh, zůstal ležet a Řásnovka dostala docela jiný vzhled. A když se do večerního šera rozžehly plynové lampy v ulicích a začala se osvětlovat okna domů, vypadalo to zde kouzelně a pohádkově.

Ulicemi provívala vůně vánočních stromků.

V jednom z výkladů byl obrovský betlem se spoustami pohyblivých figurek.

123

V zákoutích ulic a na náměstíčkách stály boudy, kde se ve žlutém svitu lihových a karbidových lamp třpytily okrasy na vánoční stromky, barevné hvězdice, lamety, koule z tenoučkého skla, košíčky a řetězy.

Tajemná Řásnovka

Dům, v němž měla Stráž Řásnovky na chodbě u půdy svoji otevřenou klubovnu, byl provoněn vůní z pečeného vánočního cukroví. A Myšátko pálil na okně u schodů barevné svíčky jednu od druhé.

Všichni hoši v klubu si už delší dobu vzájemně připravovali dárky k vánoční nadílce. Přistrojí si i vlastní vánoční stromek.

A proto bylo dnes u půdy mimořádně útulno!

Jindra koupil balicí papíry a za pomoci chlapců zahradil jimi chybějící stěnu, kudy vedly schody k půdě. Ač byla stěna jen z papíru, hned si chlapci připadali jako ve skutečné uzavřené místnosti, odříznutí od světa.

Petrolejový vařič vydával příjemné teplo a v hrnku na něm se začínala vařit voda na čaj.

Rozzářené oči chlapců tékaly od rozbalených knížek, notýsků, barevných tužek a jiných dárek na stole k rozsvícenému stromku. Otík na něj zavěsil dvanáct šišek ze skalních roklí.

A pak se rozhovořili o minulosti i budoucnosti klubu. Už aby tady bylo jaro! Jaro s modrým nebem a s výpravami za město!

"Já snad opatřím stan!" řekl Míra.

"A budeme si dělat klubovní herbář. Já mám na něj takovou knihu s pijavým papírem. Dám ji klubu!" nabízel se Ríša.

"A na každé výpravě budeme vařit!"

"Já vím, kde prodávají hliníkové šálky!"

"Uvidíte, že přijdu první v krátkých kalhotách!"

"Koupíme si všichni stejné ahojky!"

Po chvíli začali zpívat. Zpívali písničky táborových ohňů, námořnické i koledy.

Dlouho, dlouho toho večera zářilo světýlko z okna

124

u půdy do tmy dvorků, kůlen a zahrádek. Chlapcům se ani nechtělo domů.

AA BOUŘE V DOMĚ

ly^J Leden začal oblevou. Zbytky sněhu tály na střeších domů a v ulicích bylo mokro. Nastalo přechodné, zdánlivě skoro jarní počasí.

Jindra věděl, že není možné, aby teplo vydrželo a aby nepřišly nové sněhy a další mrazy. A přece se v něm i ve všech ostatních chlapcích klubu v těch několika podivných vlažných dnech znovu ozvala touha po výpravách za město.

Už aby přišly ty kouzelné dny!

Už aby jejich oči spatřily růst trávy a zelenat se křoví a stromy! Už aby jejich čich zachytil vůni čerstvé hlíny a jarního vzduchu a prvních fialek!

Kéž by už zaslechli vzrušený cvrlikot vrbců, zpěv kosů a hučení jarních vod! Až bude nebe vysoké a modré a slunce bude hřát a všude budou záplavy světla.

V podvečer jednoho z těch šalebných marnivých dnů ledna stál Jindra u výkladní skříně železářského obchodu. Prohlížel různé potřeby a náradí, které by se mohly hodit k výpravám. Kotlíky, jídelní šálky, naběračky, malé petrolejové lampičky do stanu – a mnoho jiných věcí...

Někde za domy ze seřadovacího nádraží tesklivě houkaly lokomotivy a dodávaly dnu ještě více touhy po útěku z města.

Náhle vzal Jindru kdosi jemně za loket: "Jindra! Podívejme se! Co budeš kupovat?"

Byla to Blanka.

Jindra byl trochu rozpačitý tímto setkáním. Věděl dobře, jak Blančin klub Pomněnky se stále rozrůstá a vzkvétá, zatímco Stráž Řásnovky vlastně upadala. A přece se Blanka se svým klubem učila od Jindry! Založila Pomněnky,

125

až když Ríša doma nadšeně vyprávěl, co všechno ve Stráži Řásnovky dělají, a pěl chvalo zpěvy na Jindrovu moudrost, s jakou klub vede.

Horko mu vstoupilo do tváře.

"Prohlížím tady ty věci," řekl a mávl neurčitě rukou k výkladní skříně.

Tajemná Řásnovka

"Budete chodit tábořit, viď?" usmála se Blanka. "My se také těšíme! A Jindra – poslechni – prosím tě o něco!" Jindra se na Blanku překvapeně a tázavě podíval. "Mohly bychom si s Pomněnkami někdy prohlédnout vaši klubovnu? Říša nám tolik už pověděl, co všechno tam máte! Přišly bychom až po skončení schůzky, abyste nebyli rušeni!" Teď se usmíval i Jindra. Jeho sebevědomí po případu s Baldou tak pokleslo! A teď z Blančiných vět vidí, že Pomněnky mají pořád dobré mínění o Stráži Řásnovky. "Ale jen přijďte!" řekl radostně a ochotně. "Přijďte, kdykoliv chcete!"

Blanka poděkovala a po chvilce rozhovoru se rozešli. Jindra pln nadšení spěchal do klubovny. Před domem spatřil Otíka. Vesele mu zamával rukou, ale Otík se ani neusmál!

Jindra hned poznal, že se něco stalo. Znal Otíka příliš dobře. To jistě byla v domě zase nějaká mrzutost kvůli klubovně! Začalo to už před vánoční nadílkou. Každou chvíli vběhla do domu skupina cizích malých chlapců, povykovala tam a dupala po schodech. Když je obyvatelé domu napomenuli, říkali jim, že jdou do klubovny Stráže Řásnovky, chtějí se prý něco zeptat, o něčem se poradit, zkrátka vždy měli nějakou výmluvu. Přitom ale do klubovny ani nešli, klub v tu dobu u pudy ani nebyl! A tak znenáhla víc a víc všichni nájemníci hartusili na klubovnu, kvůli které se klidný čistý dům stává rejdištěm různých darebáků z celého okolí. Tuto nelibost nejvíce živili a jitřili pan a paní Myšovi.

126

Jejich Myšátko každou chvíli přišlo domů s pokryteckým nářkem, že se mu hoši z klubu posmívají, že mu nadávají nebo dokonce že mu i nabíli!

A tak si pan a paní Myšovi předsevzali úkol vyhnat Stráž Řásnovky z její klubovny z pudy za každou cenu. Popichovali všechny sousedy, každou špínu a každý neklid v domě sváděli na klub – a když teď začaly po domě pobíhat ještě celé zástupy cizích kluků a děvčat, byla to pro ně jen další záminka. "Něco se na nás chystá," povídal smutně Otík Jindrovi na přivítanou. "Paní Barábková mne nahoru k pūdě ani nechtěla pustit, že prý už do klubovny nesmíme!"

Paní Barábková měla v domě domovníctví a nebylo možno nedbat jejího hlasu. Jindrovi zamrzl radostný úsměv na rtech, ale přece řekl vzmužile: "Co se to zase už stalo? Dokud nám to nezakáže pan domácí, tak se z klubovny nehme! Nemůžeme přece za cizí darebáky!"

Vklouzli do dveří a kráčeli rychle kolem dveří paní Bd-rábkové. Ale i když šli skoro neslyšně, přece se pohnulo ve dveřích kukátko a vzápětí se dveře prudce otevřely a paní Barábková vykročila do chodby:

"Tak chlapci, dneska jste tu naposledy, rozumíte! Seberte si svoje saky paky, uklidte dolů ty stoly – a sbohem!"

"Ale paní Barábková," vydechl zdrceně Jindra, "vždyť my jsme přece nedělali nic zlého – a –"

"Dělali, nedělali," přerušila ho tvrdě správcová, "courá sem za vámi celá Řásnovka! Kdo to má poslouchat – a kdo má uklízet to bláto, co sem vy a všechna ta banda nanesete? Jen za dnešek jsem vyhnala už asi deset kluků, co tady křičeli a zvonili na dveře!"

"A co říká pan domácí?" osmělil se zeptat Jindra.

"To, co já a co všichni nájemníci! To, co jsem vám teď řekla, je vlastně od něho vzkaz. Bez jeho souhlasu bych vás přece vyhánět nemohla."

127

Jindra s Otíkem se vlekli sklesle po schodech, kudy tolikrát chodívali v tak skvělé náladě. Nahore u pudy naposledy vyndali z kufru své vývěsky a rozvěsili je po stěnách. Otík rozsvítil petrolejovou lampu.

Brzo po nich přišli i Míra a Říša. Dušan Nožíř nepřišel. Ještě žádná schůzka nebyla tak smutná, jako tato poslední.

Tajemná Řásnovka

Ani ta, na které oznámil svůj odchod z klubu Alex Dostál. Míra řekl, že na klubovnu nezapomene, i kdyby byl živ ještě sto let! Říša začal do kroniky kreslit její jednotlivé stěny s vývěskami. "Musíme mít nějak zaznamenáno, jak jsme to tu měli zařízeno!" řekl přitom. Dnes nebyly na pořadu žádné hry. Místo nich snášeli hoši do přízemku, do skladiště hostinského, stoly a židle. Hostinský řekl vlídně: "To je škoda, že musíte pryč, vidíte? Ale když oni vám někteří lidé v domě nepřáli!" Myšátko stál na schodech, a když viděl, jak se hoši z klubu stěhují, smál se a knourově si prozpěvoval: "Už se stěhují – už tu nebudou –"

Míra pak doma napsal do kroniky:

"Je nám teď všelijak, ale my vydržíme! Víme, že jednou si zase vydobudem v klubu dobré časy. Víme to tak určitě, jako že máme v kufriu uloženo těch dvanáct šišek ze Skalních roklí!"

f\(\ DŮM U BÍLÝCH KONÍČKŮ

Uw Několik dnů zdánlivého jarního počasí uplynulo a zima pokračovala. Mrazy přišly znovu, šedivé a bezútěšné.

Na klub dolehly zlé časy. Klubovna tolik chyběla!

Hoši se scházeli v bytech, střídavě u Míry a Říši. Nebyly to však ty pravé radostné klubovní schůzky! V pokojích s ubrusy na stolech se klubovní činnosti tak nedařilo. Bylo nutné zachovávat krajní opatrnost při každém pohybu.

128

Aby se nevylihl inkoust na stůl, aby se nepodřely parkety, aby se neotloukly lakované skříně!

Někdy musela být schůzka předčasně přerušena! To když přišla nějaká nenadálá návštěva rodičům Říši nebo Míry.

Klubovnu! Pro všechno na světě – mít svou vlastní klubovnu!

Hovoru o ní všichni věnovali každou volnou chvíli.

Jen Dušan Nožír přestal za nimi docházet. Neprojevili trvalý a hluboký zájem o klub ani tehdy, když byl v klubu s Baldou a když bylo všechno v pořádku. Jak by mohl projevit nějaký zájem teď, když tu svého bývalého kamaráda nemá a když klub pracuje v takovém nepohodlí?

Hoši ho několikrát potkali, když se vydali do té části Řásnovky, kde bydlel. Vždycky předstíral, že je nevidí.

Zaběhl do nějakého domu nebo se alespoň otočil tváří k výkladní skříně některého obchodu.

Klubovní věci, prkénka s vývěskami, kronika a jiné písemnosti, to vše leželo v kufříku u Otíka a putovalo v něm vždy na každou schůzku. Otík si vymohl, že bude kufřík s věcmi doma opatrovat a na schůzky nosit.

Někteří menší chlápci z Řásnovky začali pak všelijaké řeči, významně se ušklíbovali a naznačovali, že vědí mnohé, co Stráž Řásnovky neví! Myšátko se podřekl Otíkovi, že prý Vilda a Fintůla naváděli menší děti, aby běhaly do domu s klubovnou, křičely tam a tak obyvatele domu proti klubu popudily.

Některým hochům prý za to i platili nebo jim kupovali letadélka na gumičku, fialové šumící prášky a jiné drobnosti. A z různých posměšků a narážek, jež Fintůla v dílně utrušoval, se dalo tušit, že na těchto pověstech je něco pravdy.

Vilda s Fintulou a Lipanem také znovu rozšiřovali zprávy, že Stráž Řásnovky se rozpadla, nebo že se už brzo rozpadne, že se její členové mezi sebou pořád perou a hádají.

Byla to úporná snaha rozbít soudržnost hochů v klubu, poškodit pověst klubu za každou cenu a zničit jej. Ale čím

129

více na klub těžkosti doléhaly, tím pevněji byli chlápci v něm semknuti.

"A dnes musíme nalézt klubovnu, i kdyby se měl zbořit svět!" odhodlaně řekl kteréhosi dne Jindra chlapcům, když se sešli u Modrého kamene. Mrazy zase pominuly, sníh nebyl a něco z předjarních nálad chvílemi zaválo vzduchem. Bylo 20. ledna. Ještě před půlhodinou byl Jindra na svém Místě šťastných rozhodnutí a tam ho napadlo, že dnes místo schůzky půjdou po dvorečcích domů v Řásnovce a budou pátrat po jakémkoli

Tajemná Řásnovka

přístřešku v nějaké kůlně nebo v zahradním aítánu.
"To se ví!" bouril Otík. "Pojďte, půjdeme do Staré Řás-novky.
Tam se přece něco musí najít!"
Jindrovo i Otíkovo nadšení nakazilo všechny ostatní. Otík
uháněl domů uložit kufřík s klubovními věcmi a za chvíli se
vydali na cestu.
K Modrému kameni se zrovna hnala parta Arny Bid-manna a
zahrnula odcházející Stráž Řásnovky záplavou posměšků a
urážek. Ale hochy to dnes nemohlo rozladit.
Přešli několik ulic svažujících se s kopce a ocitli se ve
Staré Řásnovce. Zdálo se, jako by se zde zastavilo století.
Ulice byly užší a mnohem tišší než v jiných částech této
čtvrti města. Domy byly starobylé a na některých skutečně také
byly velmi dávné letopočty.
"Tak co říkáte?" zeptal se trochu nejistě Jindra. "Kde máme
začít?"
"Od kraje! Tady od kraje!" radil nadšeně Říša. "Jaképak
rozmyšlení!" Přece však nechal jít Jindru jako prvního do
úzké domovní chodby starého domu. Prošli jí až na dvorek. Byla
zde spousta harampádí a v pozadí stál po celé délce zdi
plaňkový dřevník.
"To není nic pro nás!" usmál se Jindra. "Tam bychom zmrzli za
čtvrt hodiny! Musíme objevit nějaký přístavek s celými
stěnami!"
Tiše opět vyšli ven na ulici.

130

V dalším domě je zastavila v průchodu jakási vlídná stařenka.
"To je k nám návštěva!" zasmála se. "A koho hledáte, chlapci?"
"My hledáme nějakou kůlnu pro klubovnu," odpověděl Jindra a
hned vysvětloval: "Víte, paní, potřebujeme ji pro své schůzky,
na kterých zpíváme a všelicos robíme!"
"Tak to tady, hoši, nic nenajdete!" řekla stařenka. "Tady jsou
na dvoře jen káry a staré košíky!"
Otík mezitím doběhl ke dveřím do dvora a potvrdil to, co právě
slyšeli. Poděkovali stařence a vyšli z domu.
"Nic si z toho nedělejte!" řekl pevně Otík. "Při těch dvanácti
šíškách, co máme v kufriu – něco mně říká, že dnes klubovnu
najdeme!"
"Jen aby se tvé proroctví vyplnilo!" povzdechl Jindra.
A každým dalším marným pokusem zmocňovala se hochů stále
větší a větší beznaděje.
Jindra pak navrhl, aby v některém domě vystoupili na pavlač a
rozhlédlí se po všech dvorečcích celého domovního bloku.
Uspoří si tak zbytečné a zdlouhavé prohlížení každého dvorku
zvlášť.
To byl celkem dobrý nápad. Vyšli do prvního patra nejbližšího
domu a dostali se na jeho otevřenou pavlač.
Odtud uviděli změt dvorků a zahrádek s altánky a s mnoha
stříškami nejroztodivnějších přístavků, kůlen, králíkáren, s
kopci starých beden a sudů i nádob na popel. A celé toto
bludiště rozdělovaly nízké zídky a ploty, dřevěné, zděné i
drátěné.
Jindra si vzpomněl na svou noc v Řásnovce, když přes podobné
překážky utíkal před Fintulou a Lipanem.
Vše zde bylo cítit koňským pachem. Někde zde byly stáje. Hoši
občas zaslechli údery kopyt tlukoucích do dřeva a zařhtání.
"Tamhle v tom třetím dvoře odtud – vidíte?" ukazoval Říša.
"Tam ta dehtová stříška na té boudě – pojďte – tam začneme!
Tam by něco mohlo být"

131

Otík začal radostně pokřikovat reklamní průpovědku o Těstínu,
prášku do pečiva, ale Míra se náhle zaposlouchal, pak Otíka
okřikl a zašeptal: "Slyšíte? Slyšíte to? Jako by tu někdo
někde nařikal!"
"Já nic neslyším!" řekl Říša. "Co se ti zdá?"
Všichni však ztichli a poslouchali. Chvíli bylo ticho, jen z
domů se tlumeně ozývaly hlasy nájemníků. Pak se ale zase

Tajemná Řásnovka

ozvalo zaržánf koně a do něj se jasně vmísil plác.
"Přichází to tam odtud!" ukázal Jindra na nízké stavení s plochou střechou, pokrytou mechem. "Dostaneme se tam sousedním domem."

Obrátili se ke schodům a šbíhali tiše domem dolů, do ulice. Sousední dům měl široký vjezd pro povozy. Nad vchodem byla umístěna kamenná hlava koně a pod ní byl nápis U bílých koníčků.

flfl PODIVNÝ CHLAPEC

^1 ^J Proběhli průjezdem a octli se na rozlehlém dvoře, zčásti pokrytém střechami postavenými na pouhých kůlech, bez stěn. Pod nimi byly různé koňské povozy, některé zřejmě v opravě.

V pozadí za nekrytou částí dvora bylo stavení, odkud i teď vycházel tlumený pláč. Vrátka, otevírající se dovnitř, byla pootevřena. Jindra tam nahlédl první a pohybem ruky přivolal ostatní.

Pootevřenými vrátky spatřili chlapci potmělou stáj. Jen kdesi vzadu svítily dvě petrolejové lampy s drátěnou spirálou kolem cylindru, jaké se dávají pod koňský povoz.

Hoši vklouzli dovnitř. Teplo stáje a koňský pach je ovanuly. Slyšeli oddychování koní. A pak se z jednoho tmavého kouta ozval šepot, ztrácející se chvílemi ve vzlykotu. A to již také vidí drobného chlapce v placaté čepici

132

a v gumových holinkách, jak objímá šíji jednoho z koní a cosi šeptá.

Hoši byli úplně zticha. Ale koně ucítili příchod cizích osob a zneklidněli. Chlapec u koně to ihned postřehl a prudce se otočil.

Bezděčným pohybem si otřel slzy a vykřikl: "Co tady děláte? Co tu chcete? Jděte hned odtud! Tady nemáte co dělat, rozumíte?"

"My jsme sem přišli pomoci tomu, kdo nařiká!" řekl trochu slavnostně Jindra.

"Mně nemůžete pomoci!" zvolal podivný chlapec a otočil svou tvář znovu k šíji koně, aby hoši neviděli nový proud jeho slz.

"Ale snad přece?-" namítl nesměle Jindra. "Co se ti stalo? Třeba ti nějak poradíme!"

"My jsme klub Stráž Řásnovky!" dodal Říša. "Snad jsi o nás už někdy slyšel."

"Hledali jsme tady někde klubovnu a uslyšeli jsme tvůj pláč.

Tak jsme došli až sem," řekl Míra.

Chlapec si potají utřel kapesníkem slzy a potom se obrátil znovu k hochům. Nyní jeho tvář měla už vlídnější a jasnější výraz.

"To se ví, že jsem o vás už slyšel!" pravil. "A klubovnu že hledáte?"

"Ano!" přisvědčil Jindra. "Ale to je teď vedlejší. Napřed nám řekni, co se ti stalo."

"Chtějí mně prodat koně, tady toho -" máchl chlapec rukou a dotkl se jemně koně, u kterého stál.

"Prodat koně?" opáčil nechápavě Míra. "A proč? A čím je to kůň?"

"Všichni tito koně patří panu Hlavsovi. A já mu tady ve stáji pomáhám, protože mám koně rád. Jsem už tady od malička. Já jsem se tady v tom domě narodil. Hřebel-cuju koně, leštím jim kopyta, nosím jim seno a vodu. -

Vy se budete možná smát, ale já to řeknu - - - Ti koně jsou moji kamarádi! Nejvěrnější a nejlepši. Zná

133

každého z nich a oni znají mě. Každý je trochu jiný. Každý má nějaké své nápady - a nálady. Tadyhle ten hnědý, Ferdík, ten má rád, když mu pletu ze hřívy copánky. Je pyšný a hrdý. Ale urazí se, kdybych šel plést copánky některému jinému.

Tomu černému lesklému tam vedle, tomu musím vždycky večer před spaním říkat celou takovou říkačku o koních. Když jsem nedávno byl trochu nemocný a nemohl jsem dva dny do stáje, volal mne večer a celé ty dvě noci byl neklidný!"

Tajemná Řásnovka

Jak hoch hovořil, kráčel zvolna ke každému z koní a ti jej u sebe vítali rehtáním, otáčeli k němu hlavy a zřetelně dávali najevo svou přichylnost k němu.

Jindra s kamarády chlapce udiveně následovali. Dověděli se, že se jmenuje Venda Dvořák, ale tady všude že mu říkají jen koníčkář.

Když je některý kuň nemocen, trápí se i on, dokud zvířeti není zase dobře.

Časně ráno zapřahají vozkové koně do povozů a jedou ven na různé práce. To už je Venda při tom a pomáhá při zapřahování. Pak jde do školy a odpoledne čeká netrpělivě na své čtvernohé kamarády, až se mu vrátí ze svých cest.

"A teď tady toho chce pan Hlavsa prodat!" končil Venda svou řeč.

"Třeba k tomu nadojde," těšil ho Jindra. "Třeba si to ten pan Hlavsa ještě rozmyslí... nebo koně třeba nebude chtít nikdo koupit!"

Všichni začali vendu koníčkáře horlivě utěšovat. Zapomněli úplně na svůj cíl – nalézt klubovnu. Jejich jedinou starostí teď bylo nějak toho chlapce utěšit, rozveselit!

Zdálo se, že se jim jejich snaha daří. Venda se znovu rozpovídal a uklidnil. Bylo vidět, že ho zájem chlapců potěšil.

"Tak, když hledáte klubovnu," pravil pak náhle upro-

134

střed hovoru o koních, "já bych vám poradil! A já vám snad mohu dokonce pomoci! Pojďte se mnou!"

Vyšli za ním ven do dvora a Venda otevřel jiná vrátka.

Vstoupili do malé, skoro čtvercové místnosti, která sousedila přímo se stájí. Nebyla zde kamna, a přece tu bylo příjemně. Celé zdi byly prohrátý živočišným teplem stáje.

Venda rozsvítil velkou petrolejovou lampu, protože v místnosti nebyla okna. V jejím žlutém světle viděli chlapci stůl, podél stěn byly lavice, u stolu několik starších židlí. Prkenná podlaha nebyla čistá, ale bylo zde zameteno.

"Jejda - klubovna - podívejte se!" vydechl nadšeně Otík. "Jako pro nás připravená! Škoda, že jsem dal domů kufr s věcmi!

Mohli jsme hned začít!"

Jindra se obrátil k vendovi a ptal se nejistě: "A opravdu bychom tady směli být?"

"Ano!" řekl Venda klidně. "Ale vždycky teprve tak asi od čtyř hodin odpoledne! Ráno a po obědě se tu scházejí kočí, aby s panem Hlavsou rokovali, kam mají jet, kde byli, kolik peněz s koňmi vydělali a tak-----Ale po čtvrté tu není nikdo! A v neděli je tu vůbec prázdné. A já bych to s panem Hlavsou vyjednal, kdybyste tady chtěli klubovnu mít."

"Jestli bychom chtěli!" zvolal Říša netrpělivě. "To víš, že chceme!"

Otík se pustil z nadšení žertem v zápas s Jindrou, přičemž zase vykřikoval reklamní průpovědku o Těstínu, prášku do pečiva. Míra si stoupl na židli a legračně slavnostním hlasem začal řečnit:

"Milá malá světničko, povyšujeme tě s okamžitou platností na klubovnu slavného báječného klubu Stráž Rás-novky. Nevím samou radostí, co bych dále řekl, nikdy jsem řečníkem nebyl - a tak už radši budu mlčet!"

I Venda se teď smál a Otík k tomu dodal: "Vidíte - to kouzlo dvanácti šišek!"

135

V NOVÉ KLUBOVNĚ

Spokojenost a nadšení se opět vrátily do klubu. vždyť měl klubovnu, základ veškeré činnosti, útočiště před špatným počasím, ostrov klidu a světla uprostřed hlučícího města, zimy a tmy.

Pravda - ani tato druhá klubovna ve stájích u bílých koníčků nebyla ideální, protože - právě tak jako v té první u půdy - si zde nemohli hoši ponechávat své věci. Ale na to byli již

Tajemná Řásnovka

zvyklí z první klubovny. Otík přinesl vždycky kufřík – a když byly rozsvíceny dvě petrolejové lampy, rozvěsili si chlapci po stěnách všechny klubovní vývěsky a na ty dvě hodiny byla tato místnost jejich druhým domovem.

Venda koničkář, jak ani snad jinak nebylo možné, vstoupil do klubu. Napřed se účastnil několika schůzek jen jako host, hrál na nich s chlapci všechny hry, o všechno se zajímal a nakonec sám řekl, že by chtěl být členem klubu.

Ve škole se učil prostředně. Jeho třídní učitel mu vždycky říkal: "Ty ses měl narodit někde na venkově, v hospodářství! Mohl bys jezdit s koňmi od rána do večera!" Učitelka kreslení mu nosila každou chvíli nějaký obrázek koně a koničkář si kresby lepil do velikého sešitu. Udělal si ho sám ze starých balících papírů. Na stolku doma měl bronzovou sošku vzpínajícího se koně.

Jindra vypověděl vendovi celou historii klubu. Jak se s klubem setkal, když chtěl přespat v hoblinách na dvorku Šeborova truhlářství, o Vildovi, o několikadenní klubovně u Říšovy tety, o klubu Winoga, o Alexu Dostálovi a proč odešel z klubu, o závodech čtyřkoláčků, o tom, jak zachránili tonoucího Dušana Nožíře, o ztrátě klubovny u pudy... I ostatní chlapci se pak rozvzpomínali na další události. A bylo jich tolik! Uvažovali i o tom, co by dnes udělali jinak, jak by se teď třeba lépe dovedli postavit proti Fintulově a Lipkové krádeži... nezapomněli snad na nic.

136

"To se musí všechno jednou ještě pořádně sepsat!" řekl nadšeně Míra. "Uvidíte, že o našem klubu jednou někdo napíše velkou doopravdickou knihu! A když ne, tak ji napíšu sám! Jen kdybych všechno uměl napsat tak, jak to cítím!"

A na každé schůzce sprádali chlapci sny o tom, co všechno budou dělat, až přijde jaro. Jeho příchod očekávali s takovou nedočkavostí, jako snad ještě nikdy předtím. Budou si zakládat herbáriky, odlévat do sádry stopy zvěře. Zmapují si všechna tábořiště, budou si na výpravách vařit.

Po jaru zatím však nebylo ani potuchy. Několikrát zase ještě napadl nový sníh a udržel se vždy po dva či tři dny. A tak uspořádala Stráž Řásnovky pro hochy a děvčata v okolí sáňkové závody. Vyneslo jí to pochvalu od mnoha těch, kdo se závodů účastnili.

To povzbudilo klub tak, že začal na kluzišti učit malé chlapce bruslit. A posypávali pískem a škvárou chodníky, na kterých se k večeru – když přituhoval mrazík – dělalo silné náledí.

Chlapci tím možná zabránili nějakému bolestnému úrazu.

Pověst Stráže Řásnovky se začala zase lepšit. Lidé, kteří před vánocemi odsuzovali celý klub za nepěkný a řečmi ještě zveličený čin Baldy Piskoře, dostali konečně rozum a pochopili, že klub nemůže za chybu svého bývalého člena.

A jen partě Arny Bidmanna od Modrého kamene – a Vildovi, Fintulovi a Lipanovi byl klub pořád trnem v oku a terčem posměšků.

137

42

NOVINY PÍŠÍ O FAN-TANU

Jarní počasí přišlo takřka přes noc. Ještě včera ležely v parcích a u chodníků v ulicích zbytky zčernalého sněhu. A najednou všude bylo slunce, čerstvá hlína zavoněla a v sadech a v zahrádkách se objevila světlezelená stébélka nové trávy.

Pan Humprejz dal za výklad dvě sklenice od okurek plničky žlutých, oranžových, zelených, modrých a červených kuliček.

Byl zase – jako obvykle – první!

Všude bylo plno radosti, jásotu, a pohybu. Děvčata skákala na ulicích jako kůzlata a hrála si na babu. Chlapci proháněli míč, hráli hlavičky a jezdili na kolech. Ulice jich byly plny a všude se rozléhal radostný smích, volání a hovor.

Do ulic byly vyneseny z chodeb domů a z bytů desky Fan-Tanu a všechna obvyklá místa, lavičky a vyhráté zídky u domů byly

Tajemná Řásnovka

obsazeny hráči této báječné hry.

Po ulicích a zákoutích Řásnovky chodil už několik dnů mladý muž v nedbale navlečeném sportovním kabátě s poloohrnutým límcem. Měl fotoaparát a fotografoval kdejakou zábavu mládeže, ať to byly hlavičky, nebo kopaná hadrákem na některém z plácků, či hraní kuliček a mrskání káčí. Největší zájem však projevoval o Fan-Tan.

Stoupal si na římsy přízemních oken nebo na zídky, lezl na vozy stojící u chodníků, jen aby dosáhl co nejlepšího záběru skupiny hráčů. V kapse měl trhačí blok na psaní. Ptal se hochů a děvčat na pravidla Fan-Tanu, jak dlouho se zde v Řásnovce hraje, kde se hře učili, prohlížel jeho desky, zajímala ho o Fan-Tanu každá maličkost!

Někteří chlapi tvrdili, že tento mladý muž je novinářským reportérem a že fotografie, které v ulicích pořizuje, se určitě octnou v některých novinách. A nemýlil se!

Zanedlouho potom nadešel památný den, v němž se začala klubu nová kapitola jeho historie ...

Ráno běžel Míra pro mléko a jako obvykle koupil v tra-

138

fíce pro tatínka Řásnovskou tribunu. Pohlédl zběžně na sportovní stránku, aby se dověděl, s kým bude hrát v neděli Golíáš. A náhle tam zahlédl slovo Fan-Tan. A už také vidí dva trochu nejasné snímky – vždyť je na nich Fan--Tan! – a nápis: Zvláštnost řásnovské mládeže, hra Fan-Tan!

Míra vzrušeně položil na chodbě na okno bandasku s mlékem a četl dychtivě: "Báječnou hru mají naši hoši a děvčata. Jmenuje se Fan-Tan a je nakreslena na veliké desce, do které se píchají podle pravidel hry různobarevné špendlíky."

Pak bylo v článku zhruba popsáno, jak se hra hraje a že hru je možno spatřit v každé ulici Řásnovky.

"Nejzajímavější však je", končil článek, "že tuto krásnou duchaplnou hru vymyslel nedospělý chlapec – a to dokonce chlapec od nás, z Řásnovky! Jmenuje se Jaroslav Hřivnas a není mu ještě ani patnáct let. Je skutečně potěšitelné, že v naší čtvrti je tak vtipná, podnikavá a vynalézavá mládež! K osobě chlapce Hřivnase se ještě vrátíme v některém z příštích čísel. Mládež je nutno podporovat, povzbudit její snaživost – a to je cílem našeho listu!"

it f\ TONDA MENCÍK PROSÍ O POMOC

| ^J Článek o Fan-Tanu vzbudil v Řásnovce velikou pozornost. Do večera nebylo snad hocha a děvčete, kteří by jej nečetli. Většina z nich slyšela Hřivnasovo jméno poprvé. Jiní třeba Hřivnase znali z ulice nebo ze školy, ale nevěděli, že je vynálezcem té slavné báječné hry.

A Hřivnas se jen povýšeně usmíval a ledabyly saluto-val těm, kdo na něj přátelsky volali.

Také Jindra četl při obědě v dílně článek o Fan-Tanu. A pomyslel si přitom, že je to tedy trochu jinak, než jak

139

mu vznik hry vyličili chlapi v klubu. Tak přece jen Hřivnas je asi hlavním vynálezcem, a ne ten chlapec, ten – Tonda Menčík se jmenoval! Tady je to v novinách černé na bílém!

Kamarádi byli asi nějak mylně informováni!

Jindra se měl však brzo přesvědčit o něčem jiném.

Dnes byl den schůzky. Ale když ve tři hodiny odpoledne vynesl hobliny z dílny do beden na dvorku a chystal se k cestě z Řásnovky domů, čekali na něj na protějším chodníku Míra a Ríša s Blankou. Na všech třech bylo vidět napětí.

"Už jsi to četl?" byla první Mírová slova a Ríša zamával číslem Řásnovské tribuny.

Jindra jen přikývl a usmál se.

"Já přicházím od Tondy Menčíka!" řekla pak Blanka. "Prosí vás o pomoc, Jindro. Celý váš klub!"

"Ano – dobrá – ale co se vlastně stalo?" divil se Jindra.

"Chtějí Menčíkovi upřít, že to byl on, kdo Fan-Tan vymyslel!"

hovořila vzrušeně Blanka dále. "Je to něco neslýchaného, podvodného, co se děje! Víím to od jeho sestry, chodím s ní do

školy!"

"Je to tak, jak jsme ti to tenkrát povídali, Jindro!" řekl Míra. "Fan-Tan vymyslel Menčík. Hřivnas mu do toho pletl jen své návrhy, které Menčík vůbec ani nepotřeboval!"

A Říša dodal: "A teď najednou čteme v Tribuně, že Fan-Tan vynalezl Hřivnas a o Menčíkovi tam není ani slovo! Chápete, jak mu asi je?"

Blanka se zase ujala řeči: "Jak tady chodil nedávno ten reportér z Tribuny, hovořil asi náhodou s Hřivnasem nebo s jeho kamarády, a ti už ho zpracovali tak, aby napsal, že Fan-Tan vymyslel Hřivnas. Ale teď si představ ještě tohle: nějaká továrna na stolní hry chce Fan-Tany vyrábět a prodávat-----a Hřivnasovi zaplatit nějaké velké peníze za to, že jí dovolí, aby Fan-Tany vyráběla!"

"Ano, tomu rozumím," přikývl Jindra. "Továrna musí od-
140

koupit od Hřivnase autorské právo, nebo tak nějak se to jmenuje. Když Hřivnas nedovolí, továrna nesmí hry vyrábět a prodávat! Ale továrna má vyjednávat s Menčíkem, a ne s ním! Ty peníze má dostat Menčík!"

"No - a dělej proti tomu něco," bezradně řekl Říša, "když už i v novinách je psáno, že hru vymyslel Hřivnas!"

"Právě proto vás Menčík žádá o pomoc!" začala opět Blanka.

"Sám nezmůže nic. S nikým skoro ani nekomarádí! Je to takový tichý hloubavý chlapec. Jindro, pusťte se do toho! Ukažte, že jste skutečnou Stráží Řásnovky! Pomozte Menčíkovi!"

Došli zvolna k domu u bílých koníčků.

"Podívejte se! Tady je!" usmála se Blanka a kývla na chlapce, který stál před domem. "To je on! Tonda Menčík! Vzkázala jsem mu, že sem váš klub přivedu!"

Tonda Menčík se odlepil od zdi a pokročil jim trochu rozpačitě vstříc.

Blanka jej trochu znala, a tak ho s celým klubem seznámila.

Tonda Menčík byl mírný chlapec, a když teď klubu začal vykládat celou svou historii s Fan-Tanem, jeho měkké hnědé oči střídavě ulpávaly na chlapcích, jako by prosily, aby mu všichni uvěřili.

Z domu vyběhl překvapený koníčkář a zavedl všechny do klubovny. A zde se pak klub dověděl od Tondy Menčíka ještě mnoho zajímavého.

"Když jsem začal vymýšlet Fan-Tan," vykládal Menčík, "Hřivnas se o to zpočátku vůbec nezajímal. Až když jsem přinesl první náčrty a základní pravidla, najednou mě! o vše ohromný zájem. Nikdy ale v těch začátcích nepřinesl žádnou radu. Já ji ostatně od něj ani nechtěl, nepotřeboval jsem ji!"

Všechny poznámky a nové nápady k pravidlům hry jsem si psal do takového velkého sešitu v tvrdých deskách. A Hřivnas vždycky jen sešit prohlížel a pořád se na všechno ptal.

141

Teprve mnohem později, když hra měla už skoro tu podobu, v jaké ji dnes zná Řásnovka, začal Hřivnas přinášet všelijaké své drobné nápady nebo chtěl opravovat některá pravidla, která jsem já stanovil.

Brávil si večer sešit s poznámkami i domů, a když mně jej druhý den přinesl, našel jsem tam vždy nějaký jeho návrh.

Byl hrozně zlostný, když jsem s jeho nápady nesouhlasil.

Abych ho alespoň trochu udobřil, přijal jsem konečně několik jeho návrhů, ale drobných a bezvýznamných! Například to, že piráti mohou ve hře obsadit říční přechody, jen když mají alespoň dvě džunky, místo jedné - jak jsem ustanovil já.

Zkrátka samé takovéhle drobnosti. Hřivnas byl ale jako posedlý a nejraději by byl Fan-Tan dělal sám!

Přestal jsem mu pak sešit s poznámkami půjčovat a řekl jsem

mu, že si Fan-Tan dokončím sám, tak jak jsem si ho sám

vymyslel a sám začal! No - a to byl konec našeho přátelství!"

"A kde máš ten sešit?" zeptal se Jindra. "Vždyť to je, člověče, ten nejlepší důkaz, že jsi vymyslel Fan-Tan ty, a ne Hřivnas!"

"Ten sešit?" opakoval Menčík zamyšleně. "No doma! Doma, v mém stolku!"

"Tak jdeme pro něj!" vykřikl nadšeně Jindra. "V sešitě se už jen podle písma pozná, jaké bezvýznamnosti tam připisoval Hřivnas! Vezmeme sešit a půjdeme s ním do redakce Tribuny a požádáme, aby v Tribuně napsali, že vynálezcem jsi ty, a ne Hřivnas. A pak ještě honem skočíme do továrny, která na článek naletěla a chce vyklopit Hřivnasovi odměnu. To bude, panečku, poprask!"

Jeho dobrá nálada a jistota nakazila všechny ostatní, i Menčíka. Vyšli z klubovny a spěchali k němu do bytu. Bydlel asi čtvrt hodiny odsud. Cestou viděli na ulicích desítky Fan-Tanů s rozehranými partiiemi.

"A takhle to bude brzo vypadat všude, ne jenom v Řás-, novce, až továrna začne jeho výrobu!" usmál se Míra,

142

"Za chvíli jsem zpátky, počkejte tady!" řekl Menčík, když se zastavili před starým činžovním domem, a vběhl do tmavého vchodu.

Netrvalo ani pět minut a byl zase zpět.

Vypadal však zděšeně a hlas se mu trásl rozčilením. "Víte, co se stalo? Někdo byl asi před hodinou u nás – nějaký chlapec – a řekl mé mamince, že prý vzkazují, aby mně po něm sešit poslala ven. Maminka toho chlapce nezná. Neřekl ani, jak se jmenuje! Sešit je pryč!"

JI FL VÝSLECH HŘIVNASE

^||^ všichni na sebe beze slova pohlédli, když Tonda Menčík tu podivnou zprávu ze sebe vychrlil. Jindra se vzpamatoval první a zahrnul Menčíka otázkami:

"A všimla si maminka alespoň, jak ten kluk vypadal? Jak byl oblečen? Kolik je mu asi let? Nesl sešit jen tak v ruce, nebo si ho dal do nějaké tašky? Co měl na hlavě? Člověče, Menčíku, to je přece všechno hrozně důležité! Jediný pádný a přesvědčivý důkaz, že jsi vymyslel Fan-Tan ty, a ne Hřivnas, je pryč! A jen když ho získáme zpět, dá se asi všechno zachránit!"

Menčík roztáhl bezradně a zoufale ruce, pak se ale beze slova rozběhl zpátky domů.

"Tohle začíná pěkně!" povzdechla si Blanka.

Míra přikývl a řekl: "To je jistě Hřivnasova práce! Věděl, že Tonda Menčík má ten sešit doma, a tak se chtěl zabezpečit proti tomu, aby Menčík sešitem někde nemohl dokazovat, že vynálezcem Fan-Tanu je on a ne Hřivnas!"

Tonda se za chvíli vyřítit opět z domu a volal: "Tak měl krátké kalhoty, límeček od bílé košile venku přes kabát a zelenou rádiovku. Bylo mu prý asi třináct nebo čtrnáct let. A sešit strčil pod kabát, říkala maminka!"

"Hřivnas to nebyl?" zeptal se Říša.

143

Menčík zavrtěl hlavou. "Kdepak! Toho maminka zná!"

"Tak to byl nějaký jeho kamarád!" mínila Blanka. "To dá přece rozum, že by Hřivnas nešel pro sešit k vám sám! Hned by se přece vědělo, kde sešit hledat!"

"Ale za Hřivnasem musíme jít nejdřív!" rozhodl Jindra. "Kde bychom ho tak nejrychleji našli, Tondo?"

"Bydlí tady o dvě ulice dál, Na tarásku. Mohu vás tam dovést!"

"To je přece slovo!" oddechl si Jindra.

Hned se všichni vydali na cestu. Potkávali mnoho chlapců, nahlíželi i do sousedních ulic, ale hocha se zelenou rádiovkou neviděli nikde.

Pak došli do ulice Na tarásku. Také zde bylo plno chlapců a děvčat jako všude tady v Řásnovce. Menčík však marně vyhlížel Hřivnase. Nebyl mezi nimi. Říša se zeptal jednoho z chlapců, zda Hřivnase neviděl!

"Teď tu byl!" řekl tázaný chlapec. "Říkal, že půjde pro něco domů!"

"Tak půjdeme k domu, kde bydlí! Počkáme si na něj!" rozhodl Jindra.

Tajemná Řásnovka

Celý hlouček i s Blankou šel za Menčíkem, který zamířil přes ulici k domu, kde Hřivnas bydlil.

Obklopili domovní vrata a Jindra si v duchu připravoval slova, která vmete Hřivnasovi do tváře, až vyjde. Ale pořád nevěděl, jak začít.

Mlčeli. Tonda Menčík byl bledý a vzrušený. Sám by se vůči Hřivnasovi nedovedl ozvat. Ale záštita Stráže Řás-novky mu dodávala odvahy.

"Někdo běží dolů po schodech!" zašeptal varovně Otík, který stal nejbližší vchodu do domu.

Vzápětí potom prudce vyběhl chlapec výbojného vzhledu.

"Tady je! To je Hřivnas!" řekl tiše Menčík.

Hřivnas se zarazil a podezřívavě se rozhlédl po chlapcích, kteří jej obklopili. Pak mezi nimi spatřil Menčíka. Zdálo se, že chce něco říci. Ale Jindra jej předešel.

144

"Ty jsi Hřivnas? Ten vynálezce Fan-Tanu?" promluvil k němu ostře a trochu posměšně.

"To jsem – a co má být?" opáčil Hřivnas nevrle.

"Opravdu jsi vynalezl Fan-Tan? Docela sám?" dotíral Jindra.

Hřivnas trochu zrudl v tváři, ale útočný výraz mu v ní zůstal.

"Co je vám do toho?" vyjel zlobně. "Samozřejmě – a vlastně to je moje věc a tady Tondy Menčíka!"

"Ne, to je taky věc naše!" řekl Jindra pevně a významně.

"Tonda nás požádal, abychom převzali ochranu jeho práv – a my jsme se rozhodli, že to uděláme!"

"Vždyť to dobře víš, Hřivnasi, že jsem vymyslel Fan-Tan já, a ne ty!" vmísil se tichým hlasem do sporu Tonda Menčík.

Jindra opět začal: "Jsou o tom doklady! Černé na bílém! V

Tondově sešitu se přesně pozná podle rukopisu, co z Fan-Tanu vymyslel on a co ty! Tam se to nedá nijak zfalšovat!"

Bylo vidět, jak je Hřivnas po těch slovech nějak zaražen. Ale

pak se zase vzchopil a s předstíranou bezsta-rostností řekl:

"To jsou řečičky! Sešit – nesešit – co je mně do toho. Hlavní je to, co bylo v Tribuně!"

"Přesto však byl pro tebe sešit tak důležitý, že ses ho před hodinou zmocnil!" vykřikl na Hřivnase svou domněnku Jindra a napjatě čekal, jaký účinek to bude na něho mít a zda se nějak prozradí.

Hřivnas se však zdál být spíš udiven a zmaten, než aby vypadal nějak provinile.

"Cože?" vykřikl. "Já že jsem se zmocnil toho sešitu? Kdy? Jak to můžeš tvrdit?" A potom se obrátil k Menčí-kovi a chrлил ze sebe dále:

"Vážně ten sešit zmizel? Ten sešit, jak jsi do něj psal – vlastně jak jsme do něj psali začátky Fan-Tanu? Někdo ti ho vzal?"

Bylo zřejmé, že ho ztráta sešitu spíše rozveseluje

145

a uspokojuje, než aby jí byl zneklidněn. Jindra tím by! takřka přesvědčen, že Hřivnas nemá ve zmizení sešitu prsty. Nedokázal by se tak přetvařovat! A je šťasten, že zmizel hlavní doklad, kterým by Menčík mohl prokázat, že on, a nikoliv Hřivnas je pravým vynálezcem Fan-Tanu.

"A jak sis mohl dovolit dát se v novinách oslavovat jako ten, kdo Fan-Tan vynášel?" začal zase Jindra. "A tady v Řásnovce také nikde ani slůvko neřekneš, že je to nějaký podivný omyl, co v Tribuně bylo napsáno! Přijímáš obdiv a slávu, která ti nepatří. A teď chceš dokonce shrábnout i nějaké peníze od továrny, co chce Fan-Tany vyrábět!"

Hřivnas nebyl však ani trochu zkrušen tím přívalem výčitek. V jeho tváři se znovu rozhostil výraz drzé jistoty. Prohlásil:

"Podívejte se, já se tu s vámi nebudu bavit! Co bylo v Tribuně napsáno, to platí, rozumíte! Fan-Tan jsem vymyslel já a bašta!" Trochu nejistě přitom šlehl okem po Menčíkovi, ale hned zase mlel dále:

"Nikdo jste u toho nebyl, když jsem Fan-Tana začínal! A ty

Tajemná Řásnovka

řeči, že je v Menčíkově sešitě vidět, že Fan-Tan vymyslel on, ty jsou mně k smíchu! A zvláště teď, když se ten sešit ztratili!" A dodal: "Víte, co se mně vždycky tady naotravoval, abych ve Fan-Tanu udělal něco podle jeho rady?" Tato poslední slova byla však již příliš i pro zakřiknutého Tonda Menčíka. Po celou dobu tohoto vzrušeného rozhovoru stál zde mlčky a strnule. Ale teď v něm pocit křivdy vzplanul tak, že se již neovládl a za křečovitého vzlykotu se vrhl na mnohem silnějšího Hřivnase a začal mu bušit do prsou. Hřivnas jej odrazil a uraženě odcházel. Tonda Menčík chtěl za ním běžet, ale Jindra jej jemně zadržel a klidně mu řekl: "Tohle by nám, Tondo, nic nepomohlo!"

146

V REDAKCI TRIBUNY

Během několika dalších dnů byla celá Řásnovka vzhůru! Všichni chlupci a děvčata už věděli o sporu Tondy Menčíka s Hřivnasem. Jména těchto dvou chlapců letěla od úst k ústům. A bylo mnoho těch, kdo byli ochotni bezmyšlenkovitě a podlézavě dosvědčit před kýmkoli, že viděli Hřivnase, jak Fan-Tan vymýšlel – – 1. když jej ve skutečnosti neviděli a ani vidět nemohli! Ale Hřivnas byl hrdina dne, oslavovaný v novinách – A Tonda Menčík nebyl nikdo!

Také ovšem Stráž Řásnovky a Blančín klub Pomněnky nemlčely a pověděly o celém případě kdekomu, kdo jen byl ochoten poslouchat.

V továrně Reduta, kde vyráběli šachy, domina, halmy a různé jiné hry a kde chtěli teď začít i výrobu Fan-Tanů, zastavili prozatím veškeré jednání s Hřivnasem. I tam se už totiž donesla zpráva, že není tak docela jisté, zda je Fan-Tan Hřivnasovým vlastnictvím.

Hřivnasův hněv proti Stráži Řásnovky jen vzrostl. Protože klub to byl, který celou věc rozvířil, zveřejnil a poskytl Tondovi Menčíkovi ochranu! Nebýt Stráže Řásnovky, zakřiknutý Menčík by se asi nikdy do boje proti Hřivna-sovi nepustil! Ještě tentýž den, kdy Stráž Řásnovky mluvila s Hřivnasem a celkem nic se od něj nedověděla, odešel Jindra na Místo šťastných rozhodnutí.

Nevěděl dobře, co v celé té zamotané historii podniknout. A pevně očekával, že zde ho něco dobrého napadne, jak tomu bylo již několikrát předtím.

A toto klidné zákoutí s výhledem na moře střech a stříšek Řásnovky Jindru ani tentokrát nezklamalo!

Napadlo ho tam, aby šli přímo na kořen věci: do redakce Řásnovské tribuny – a tam aby redaktorům celou tu podvodnou historii vypověděli.

Proveden! Nápadu Jindra neodkládal. Bylo nutno jed-

147

nat rychle, škoda každé promarněné hodiny! A tak se hned druhý den odpoledne vypravil do redakce s celým klubem. Šli s nimi samozřejmě i Tonda Menčík a Blanka.

Když vešli do budovy, kde byla tiskárna, redakce a veškeré kanceláře novin, zatajil se jim až dech. Po chodbách přecházelo z místnosti do místnosti mnoho lidí, zvonily všude telefony a kdesi dole v neviditelných prostorách temně duněly rotačky, které chrlily každou minutu celé stohy novin. Vrátný nechtěl klub vpustit dále. Ale Jindra mu ukázal výtisk Tribuny se článkem o Fan-Tanu a řekl mu: "Jdeme kvůli tomuhle! Je tady něco špatně!"

Když vrátný viděl, že Jindra ukazuje na sportovní stránku, poslal je do druhého poschodí, kde byla redakce sportovních zpráv.

Každým schodem, kterým se tam blížili, mizela ve všech odvaha, i v Jindrově. Když ale viděl, jak na něj ostatní hoši i Blanka s důvěrou hledí, nedal na sobě svůj neklid znát.

Ve sportovní redakci byli přijati celkem vlídně. Jindra se divil, jak redaktor, který se jich ujal, vůbec mohl nalézt ve chvatu a shonu čas, aby s nimi promluvil.

Tajemná Řásnovka

Ale nejen to! Redaktor i trpělivě vyslechl Jindrovo vyličení celého případu a Tondovo tvrzení správnosti. A pak začal:

"To, co jste zde pověděli, je ovšem velmi vážné obvinění. Je-li všechno tak, jak tvrdíte, znamená to, že ten Hřivnas je nepoctivý chlapec a že se tobě, Tondo, stala velká křivda! A my bychom ji museli napravit. Museli bychom otisknout nový článek a uvést v něm záležitost na pravou míru. Ale musíte nějak své tvrzení dokázat!"

A věc spěchá! Slíbili jsme čtenářům, že se k osobě vynálezce Fan-Tanu ještě vrátíme! Nemůžeme s tím čekat dlouho, to by všichni dávno zapomněli, oč běží a co jsme psali v prvním článku! Musíte nám proto správnost svého tvrzení nějak přesvědčivě dokázat nejpozději do týdne. Dnes je čtvrtek – tak do čtvrtka večer příštího týdne!"

148

"Do čtvrtka večer příštího týdne!" opakoval mimoděk Jindra zničeně redaktorova slova.

"A musíme to nějak vůbec prokazovat?" pravil trpce Míra. "Vy nám, pane redaktore, nevěříte?"

Redaktor se přátelsky usmál. "To je těžké, chlapci!" řekl.

"Nevíme teď, komu máme věřit, zda vám, nebo Hřivna-sovi! Když náš reportér přinesl první zprávy a fotografie Fan-Tanu, říkal, že celá řada chlapců a děvčat označila jako vynálezce Hřivnase! A teď přicházíte vy – a říkáte, že hru vymyslel tady Tonda Menčík!"

Představte si, že vám nakrásně uvěříme, otiskneme opravný článek a zítra zde budeme mít na krku Hřivnase se spoustou svědků, kteří mu dotvrdí, že vynálezcem je přece jen on! Anebo přijde třeba i někdo třetí, kdo bude tvrdit, že ani Hřivnas, ani Menčík, ale on že Fan-Tan vynášel! Co by řekli čtenáři takovému bláznivému odvolávání předchozích článků? Chtě nechtě tedy musím od vás nějaké doklady žádat, abychom měli záruku, že druhý článek, který o Fan-Tanu otiskneme, bude už skutečně správný!"

Jindra to za všechny rozpačitě uznal. Rozloučili se s redaktorem a stísněně vyšli z redakce.

lift NEČESTNÁ NABÍDKA

Afu Jediným důkazem, že vynálezcem Fan-Tanu je Tonda Menčík, byl opravdu jen Tondův sešit, v němž si zaznamenával pravidla hry a do kterého Hřivnas připisoval jen bezvýznamné návrhy. A tento sešit kdosi neznámý vylákal na Tondově mamince – a po sešitu není ani stopy!

Jindra už ani trošku neuvažoval, že sešit by měl Hřivnas!

Bylo víc než jisté, že sešit je u někoho docela jiného. Proč tomuto neznámému však na sešitu tolik záleží, že se odvážil jít pro něj až k Tondovi do bytu? Co chce s tím

149

sešitem dělat? Na tyto otázky ani Jindra, ani nikdo z ostatních chlapců neuměl dát odpověď.

Redaktor Tribuny stanovil klubu týden času na přinesení sešitu. A hodina za hodinou z této šibeniční lhůty mýjela ... Chlapci se nyní scházeli každé odpoledne v okolí Modrého kamene, k němuž měli nejbliž. A odtud se pak vydávali na cesty po celé Řásnovce a vyptávali se cizích i známých chlapců, zda o sešitu nevědí, zda jej u někoho neviděli nebo o něm neslyšeli někoho mluvit. Byla to práce tak beznadějná jako hledat špendlík v kupě sena.

Cím víc se blížil konec týdenní lhůty, tím bylo hledání horečnější a zoufalejší. Chlapci nemysleli na nic jiného než na Tondův sešit. Ještě štěstí, že ve školách se zatím příliš nezkoušelo na známky!

Ve středu – v předposlední den stanovené lhůty – přihnal se k Modrému kameni Tonda Menčík celý uřícený a rozechvělý.

"Dostal jsem psaní!" šeptal tajemně. "Někdo se mně ptá, jestli sešit chci a co bych za něj dal! Tady si to přečtěte!" vytáhl z kapsy papír a ruce všech chlapců se po něm dychtivě vztáhly.

"Našel jsem to doma v naší schránce na dopisy, teď když jsem odcházel sem k vám!" dodal ještě Tonda. "V poledne ještě ve

Tajemná Řásnovka

schránce nic nebylo! Psaní nebylo v obálce – a písmo neznám!" Jindra vzal lístek do ruky a četl tlumeným hlasem:

"Vím, jak se pachtíš po svém sešitě s poznámkami o Fan-Tanu. Právě tak ho ale shání Hřivnas. Víš jistě, proč! Kdyby dostal sešit do rukou, spálil by ho a ty bys už nikdy v životě nemohl nikomu dokázat, že jsi Fan-Tan vymyslel! Sešit je ale pěkně schovaný a čeká na toho z vás, kdo mně za něj lépe zaplatí! Hřivnas za sešit nabízí dvě stě korun. Když dáš víc, dostaneš ho ty!"

Přijď dnes, ve středu, večer o půl osmé na dvůr domu číslo 12 v Bakalářské ulici a přines si s sebou peníze.

150

Kdybys pomýšlel na nějakou lest, dám sešit Hřivnasovi, i kdybys za něj chtěl potom dávat třeba dvakrát tolik než on!" Touto pohružkou dopis skončil. Lístek šel teď z ruky do ruky a každý kroutil hlavou nad jeho písmem. Nikdo rukopis neznal. "Už tomu rozumím!" pravil pak táhle Jindra. "Někdo pochopil, jakou cenu ten sešit má pro tebe, Tondo, i pro Hřivnase, a chce z toho nepoctivě těžit. A zřejmě musel nějak o existenci sešitu vědět dřív, než jsme my pátráním po něm vzbouřili celou Řásnovku."

"Ať je to, jak je to, já na ten sešit přidám padesát korun!" zvolala Blanka, která nescházela skoro na žádné schůzce klubu v těchto pohnutých dnech. "Vážně! Padesát korun! Složme se, každý dejme něco – a večer ať Tonda Menčík na ten dvůr jde!" Ale Jindra s tím nesouhlasil.

"Taková drzost od toho darebáka!" vybuchl zlostně. "Nic! Ani korunu nesmí dostat! Víte, jak se tohle jmenuje? Tomu se říká vyděračství – a jsou na to dokonce nějaké zákony!"

"Na koho ale žalovat?" povzdechl Míra a mávl beznadějně rukou k lístku bez podpisu. "To je těžká věc!"

Ríša se vytasil s nápadem: "A co říkáte tomu, abychom tam večer šli všichni, někam se v tom dvoře schovali – a tak uvidíme, kdo je ten neznámý vydřiduch!"

"To by šlo!" nadšeně zajásal Míra. "Popadneme panáčka pěkně za límec a nepustíme ho, dokud ho důkladně neprohledáme a nezjistíme, kdo to je a kde bydlí!"

Všech se zmocnilo nadšení. Konečně bude možné něco podniknout! Konečně vybědnu z té zoufalé nucené nečinnosti!

"Pojďme k nám! Do klubovny!" vybízel rozechvěně Ko-níčkář.

"Musíme přece vypracovat podrobný plán!"

Všichni s tím souhlasili. Bylo podmračno a nevlídno.

151

V klubovně bude teplo a útulno. A nikdo je tam nebude moci vyslechnout!

V klubovně, prohráté teplem koní a prosycené jejich zvláštním pachem, koníčkář s otíkem rozsvítili jako vždy dvě petrolejové lampy a pak byl umluven tento plán:

Všichni teď půjdou domů, vezmou si nějaké jídlo do kapsy a připraví se na zítřek do školy. Není totiž jisté, kdy se z výpravy za sešitem vrátí domů.

V sedm hodin se pak sejdou v Bakalářské ulici a jeden po druhém se ukryjí buď přímo na dvoře domu číslo 12, nebo v jeho největší blízkosti.

Musí tu být tak brzo proto, že později by je mohl neznámý chlapík při jejich příchodu upozorovat, ve dvoře by se už ani neukázal a stopa by tak byla ztracena!

Tonda Menčík přijde do dvora sám a veřejně, bez skrývání, asi ve čtvrt na osm a bude zde na neznámého čekat.

"Neboj se, nic se ti přece nemůže stát!" ujišťoval ho Jindra, když uviděl v Tondových očích záblesk strachu.

Bylo vidět, že je poněkud bledý.

"Až do dvora půjdeš, myslí si pořád, že my všichni jsme ti nablízku a že se objevíme ihned, jakmile by ti hrozilo jakékoli nebezpečí!"

"A co mám dělat, až přijde?" zeptal se.

"Řekneš, že jsi Tonda Menčík a že zde čekáš podle té výzvy v dopisu, který jsi dostal!" pokračoval Jindra ve výkladu.

Tajemná Řásnovka

"Neznámý se tě bude asi ptát, kolik chceš za sešit zaplatit. Ty se musíš všelijak vykrucovat, zeptáš se, jestli má sešit u sebe a vůbec se budeš snažit jednání co nejdéle protáhnout. My tím získáme čas, abychom se mohli nenápadně přiblížit a vmísit se do jednání!"
Ještě několik dotazů, nápadů, pochyb a různých možností bylo prodebatováno – a potom byla porada skončena.
Koníčkář zhasl světla a všichni se zvolna vytráceli ke svým domovům, aby se připravili na dobrodružný večer.

152

ŠELMA V PASTI

Jindra po poradě nejel z Řásnovky domů, protože by se sem nestačil včas vrátit. Zůstane zde do večera. Učňovskou školu zítra nemá a na dílnu se nemusí nijak připravovat. Otec není doma, je už od začátku ledna na léčení v lázních, a maminka Jindrovi nebude vyčítat dnešní výjimečně pozdní návrat domů, až jí vše vysvětlí.
Vydal se zvolna směrem, ve kterém má být podle popisu chlapců Bakalářská ulice. Sám tam zatím nikdy nebyl, Řásnovka je čtvrtě hodně rozlehlá.
Do sedmi hodin je dost času, ale tím lépe. Zatím si prohlédne všechny možné úkryty, aby pak jen v rychlosti každého chlapce mohl do nějakého poslat.
Ač slunce nesvítilo a obloha byla zatažena, pořád ještě nebyla tma. Jindra kráčel ulicemi, většinou mu ještě neznámými. Na každé zídce, v každém zákoutí na starých bednách hoši a děvčata hráli Fan-Tan. Stovky a tisíce barevných špendlíků byly v ustavičném pohybu na těch kouzelných deskách, jež vytvořila podnikavá hlava zakřiknutého Tondy Menčíka.
I ti chlapci, kteří ve spleti řásnovských ulic projížděli na kolech nebo hráli kopanou a hlavičky, neodolali a každou chvíli nahlédli přes klubko hráčů do některého rozehraného Fan-Tanu a sledovali boje.
Jindra si opět vzpomněl, jak zde byl loni v září poprvé a jak mu zde bylo tehdy vše záhadné, cizí, neznámé. A dnes je tady zapleten do nejdůležitějších řásnovských zájmů, jeho jméno a jeho klub zná celá Řásnovka. Jaký je to rozdíl mezi dneškem a tím smutným dnem!
Z trafik a prodejen novin i ze stánků na ulicích na Jindru přátelsky pohlížely výtisky Hlasatele.
Pomalou došel Jindra do Bakalářské ulice. Vklouzl nenápadně až do dvora domu číslo 12 a v duchu zajásal, když vnitřek dvora spatřil! Byla zde možnost úkrytu za

153

popelovými nádobami a za poměrně nízkou zídkou, která oddělovala jakousi zahrádku.
Bylo již šero, když se do Bakalářské ulice začali trousit i ostatní chlapci. To byl již Jindra opět před domem a postupně je posílal do úkrytů.
Blanku nečekali. Už při poradě v klubovně říkala, že večer nepřijde, protože má schůzku Pomněnek. A stejně že by Stráži Řásnovky při tomto podniku příliš nepomohla.
Jindra s Mírou do dvora teď nepůjdou. Zůstanou na ulici. Až neznámý vejde do průjezdu a do dvora, vejdou nenápadně za ním a uzavrou mu cestu zpět.
Šero houstlo v tmu a pouliční plynové lampy, jež se náhle rozžehly, tmu za okruhem svého světla ještě utvrdily.
Čekání bylo dlouhé, ale chlapcům v rozechvění utíkala jedna minuta za druhou.
Míra a Jindra se pohybovali na druhé straně ulice, dost daleko od domu, ale tak, aby viděli na jeho vchod.
Dvakrát se hnali k domu zbytečně, když viděli kohosi vcházet! Vždy to však byl jen nějaký dospělý. Ani pohled nevrhl nikdy do polootevřených dveří na tmavý dvůr a zabočil vždy do chodby, jež vedla v polovině průjezdu na schodiště.
Blížilo se k půl osmé.
Tonda Menčík už dobrou čtvrt hodinu rozechvěně přešlapoval na špatném dláždění dvora. Z opatrnosti nevyměnil s ukrytými

Tajemná Řásnovka

hochy ani nejmenší znamení nebo slovo.

Ruch na ulicích zvolna utichal. Povozy zmizely a chodců ubylo. Dunění vagónů elektrické dráhy ze sousední ulice ozývalo se již řidčeji.

Jindra s Mírou si stoupli do tmavého výklenku ke stažené roletě jakéhosi obchodu, aby na ztichlé a skoro liduprázdné ulici nebyli tak nápadní.

A odtud viděli, jak se k domu číslo 12 plouží z opačné strany jakýsi stín. Míra zatahl Jindru za rukáv.

"To je on!" zašeptal téměř neslyšně Jindra.

154

Postava splývala ve tmě skoro neznatelně s tmavou zdí domu a hoši nemohli rozeznat, patří-li dospělému člověku, nebo chlapci.

Neznámý se zastavil před vchodem do domu, rozhlédl se na všechny strany a nahlédl do průjezdu. Znovu učinil několik váhavých kroků a pak zmizel v průjezdu.

Jindra a Míra vyrazili ze svého úkrytu a pádili tiše za ním. V průjezdu těsně u vysokého stropu matně svítila stará slabá žárovka. Bylo zde spíše pološero než světlo.

Když sem Jindra s Mírou doběhli a opatrně do průjezdu nahlédli, nebyl zde již nikdo. Neznámý je tedy pravděpodobně již na dvoře v rozhovoru s Tondou!

Proběhli neslyšně po špičkách průjezdem až k pootevřeným dveřím do dvora. Co to? Ano, tlumený hovor! Jindra a Míra znehybněli, aby lépe slyšeli.

"Tak rychle!" mluvil ve tmě čísi naléhavý hlas. "Tak kolik dáš? Ze se, člověče, můžeš tolik rozmýšlet! Uvědom si přece, co pro tebe ten sešit znamená! A z fabriky dostaneš desetkrát a snad stokrát tolik! A ta sláva v novinách! A Hřivnas bude mít ostudu a odtáhne s dlouhým nosem! Tak honem - kolik?" Tondův hlas skoro nepoznali, když rozechvěně odpovídal: "Já sám dobře nevím, kolik bych tak asi měl dát -já - já totiž, víš, abych řek upřímně - já moc peněz nemám - a-----"

Bylo vidět, že Tonda je s vymyšlením vytáček už v koncích. Také ale nebylo třeba déle čekat a Tonda ponechávat v úzkých. Jindra vklouzl, aniž by musel dveře nějak více pootevírat, do dvora. Míra jej následoval jako stín.

Uvnitř dvora, několik kroků od dveří, zády k nim obrácen stál kdośi proti Tondovi. Tonda jistě musel upozorovat proti osvětlené mezeře pootevřených dveří Jindrův a Mířův příchod, ale nedal to nijak najevo.

Neznámý začal zase naléhat: "No, dvě stovky dává

155

Hřivnas. To jsem ti přece napsal! Musíš tady mít tedy o něco víc, abys ho přeplatil!"

Jindra a Míra se zatím neslyšně přiblížili až na dosah ruky k neznámému. Nyní již poznali - i když byla tma -že je to dospělejší chlapec - ale velký tak asi jako Jindra. Jejich jistota tímto objevem jen vzrostla.

Jindra uchopil náhle a pevně neznámého zezadu za límec kabátu a tlumeně vykřikl: "Tonda nebude nikoho přeplácet! To by tak hrálo, aby si musel kupovat to, co mu bylo ukradeno!"

Neznámý se tak lekl, že až ze sebe vydal polohlasitý výkřik.

Vzápětí sebou škubl s takovou prudkostí, že se vytrhl z Jindrova sevření a učinil pohyb, jako by se chtěl dát do běhu kamsi do hlubin dvora.

Ale to již se obětavý Míra vrhl neznámému zezadu na nohy a sevřel mu je nad koleny rukama jako do svěráku.

Neznámý klesl k zemi a strhl Míru s sebou. Ale Jindra byl již opět u něho a spolu s Tondou jej přidržovali, aby nemohl utéci.

Z úkrytu sem přibíhal Říša, Otík a Koníčkář.

Neznámý se rval s takovou úporností, že nebylo skoro možné nějak jej bezpečně uchopit. Vymršťoval se a zase se choulil do klubka jako ježek, cloumal se všemi s prudkostí, která až překvapovala.

"Kdo je to?" volal polohlasně Jindra na Tonda. Až dosud se

Tajemná Řásnovka

totiž ani jemu, ani kterémukoli z ostatních hochů nepodařilo pohlédnout neznámému do tváře. Tonda však jen pokrčil rameny. Chvilíkem se neznámému podařilo na několik vteřin 1 povstat a znovu se pokoušel o útěk. Jindra s ostatními chlapci si někdy spíše překáželi, místo aby jim jejich značná přesila byla co platná ... Klubko zápasících se zvolna posunovalo pořád dále a dále od dveří ze dvora, do hloubi dvora k zídce. Neznámý se pořád snažil skrývat svůj obličej. Podařilo se mu, že ani jednou za celých těch několik minut urput-

156

ného zápasu nemusel obrátit svou tvář ke dveřím ze dvora, kudy sem vnikala přece jen troška slabé záře elektrického světla. Jeho výpady však byly chabější a chabější. Nemohl již dlouho odolávat takové převaze. Nakonec zůstal poloklečet a pololežet v pevném sevření všech šesti chlapců, s hlavou zavrtanou do kabátu a ještě přitištěnou k rukám na zemi. Nastal ještě znovu krátký zápas, když jej zvedali a pokoušeli se strhnout mu ruce z obličeje. Konečně se jim to však podařilo. Neznámý byl přes svůj zoufalý odpor zdvižen ze země!

A tu spatřili všichni tvář zrůzněnou hněvem, námahou, bolestí, zahanbením i strachem, ale přece zase ne tak změněnou, aby ji nepoznali! Tonda Menčík ji nikdy předtím neviděl. Stráž Řásnovky ji však znala velmi dobře!

"Podívejme se!" vydechl s úžasem Jindra. "Kdo by to řekl? Arna Bidmann!"

KDO ZTRATIL KLÍČ?

Bidmann ještě dvě nebo tři vteřiny hleděl na chlapce v bezmezném vzteku i rozpacích jako šelma objevená v pasti. Ale hned zase v sobě našel svou panovitost, hochům tak známou z mnohých setkání s ním u Modrého kamene.

"Ano, já!" vybuchl zlobně. "Já, Arna Bidmann, osobně! A co vy tady děláte se svým povedeným klubem? A co se mícháte do věcí, do kterých vám nic není?"

Jindra mu odpověděl za všechny: "Jak víš, jmenuje se náš klub Stráž Řásnovky. Vzali jsme si za úkol střežit pořádek mezi kluky v Řásnovce a potírat špatnost. A tady jsme k tomu měli jedinečnou příležitost. A byli jsme dokonce o to Tondou požádáni!"

Bidmann se obrátil rozzuřeně na Tonda: "Tak abys vě-

157

děl, sešit je pro tebe ztracený! Nikdy se ti nedostane do rukou, ani kdybys mně za něj dával milión! A nikdy nedokážeš Hřivnasovi, že jsi vymyslel Fan-Tan ty! Dám mu ten sešit třeba zadarmo, to je jedno, ale ty ho nedostaneš! Zradil jsi naši úmluvu a musíš být za to potrestán!"

Tonda Menčík stál až dosud v ochranném kruhu ostatních chlapců. Teď však postoupil o dva kroky k Bidmannovi a pravil:

"Ty budeš něco povídat o zradě a o potrestání, člověče! Ty, který jsi mně ukradl mou věc, můj sešit - a pak mně ji chceš zpátky prodávat - a k tomu ještě za tak nestoudnou cenu? Nic jsem si s tebou neumluvil! Co jsem měl tedy zradit?"

"A bude-li někdo potrestaný, bude to ten, kdo spáchal nepoctivost - a ne ten, kdo byl okraden!" dodal chladně Koníčkář.

"S vámi se tu nebudu přece bavit!" usykl opovržlivě Bidmann a učinil několik kroků k východu ze dvora.

"Ale ten sešit! Chceme ten sešit!" zvolal Jindra a zastoupil mu cestu. Věděl sice, že jej Bidmann u sebe nemá, protože podle slov Tondy Menčíka byl sešit velký, ve tvrdých deskách, a ten by Bidmann nemohl skrýt v žádné kapse ani nikde pod oblekem. Ostatně při zápasu by mu již dávno zpod kabátu vypadl! Přesto však nemínil Arnu Bidmanna jen tak propustit. "Tak ty chceš ten sešit, co?" ušklíbl se Bidmann zlověstně, rozmáchl se proti Jindrovi a v očích mu výhrůžně zablesklo.

Tajemná Řásnovka

"Tak si ho hledej, chlapečku! Můžeš si ho vzít, když ho najdeš – Od čeho si hrajete na řásnov-skou policii?"

Zdálo se, že tahačka znovu vzplane. "Co je to tam dole?" ozvalo se však náhle v prvním patře. "Abych vás odtamtud nevyprovodil?" Z okna se nahnul do dvora rozložitý muž a začal hrozit pěstí.

Také v přízemku kdosi už otvíral okno a za jinými se objevovaly postavy nájemníků. Bidmann i hoši ze Stráže

158

Řásnovky v prudké slovní potyčce úplně zapomněli, že jsou v cizím domě a jejich hlasy tak zesílily, že upoutaly pozornost nájemníků.

"Ven! Už at' jste všichni venku!" Správce domu se přihnul do dvora s tenkou holí a začal rozdávat rány.

Bidmann využil zmatku a jako první proklouzl kolem muže a zběsilým úprkem zmizel v průjezdu a pak kdesi ve tmě ulice. Když ze dvorku vybíhali chlapci z klubu, kopl Jindra do čehosi, co slabě zazvonilo. Byl to menší klíč na kovovém kroužku. Jindra se pro něj v běhu shýbl, byl to zřejmě klíček někoho z hochů, asi mu vypadl z kapsy při bitce s Bidmannem. Prolétli kolem rozzlobeného muže s holí a zmizeli za Arnou Bidmannem do ulic Řásnovky... Zastavili se až u železničních závor, kudy ulicemi projížděla jedna z tratí. Arnu už neviděli.

"Tak teď víme, u koho je sešit," začal Míra, "ale jak ho od něj dostat?"

"Uvidíte, že ten je všeho schopen a že sešit radši zahodí, než aby ho tadyhle Tondovi dal!" tvrdil Říša.

Ale Koničkář řekl: "Proč by ho zahazoval? To ho může vždycky ještě prodat Hřivnasovi! Tak se mně zdá, že teď budeme muset vyjednávat s Hřivnasem místo s Bidmannem!"

Jindra jen vrtěl starostlivě hlavou. "Nemyslete si," řekl "že by nám Hřivnas sešit přenechal, dostane-li jej sám do rukou! My mu nikdy za sešit nemůžeme dát tolik, kolik on dostane od Reduty za povolení výroby Fan-Tanů! Kromě toho by vyšlo najevo, že se neoprávněně dal oslavovat v novipách jako vynálezce!"

"Je to ale pořádně zašmodrchaná situace!" vzdychl Otík. "Co v téhle motanici podniknout?"

"Dnes už nic!" řekl Jindra. "Snad nás něco napadne do zítřka. Já teď alespoň zatím vůbec nic nevím, co bychom měli udělat! Je také už velmi pozdě, skoro čtvrt na devět

159

- a musíme domů! V devět se zamykají domy a jistě nikdo z vás nemáte od domu klíč – víďte?"

V tom okamžiku mu vlastní slova připomněla klíč nalezený na dvoře v Bakalářské ulici. "Kdo jste ho ztratil?" zeptal se chlapců.

Hoši klíč prohlíželi, ale nikdo se k němu nehlásil. Otík jen prohlásil, že při tahačce s Bidmannem několikrát slyšel jakési cinknutí na dlažbě dvorku.

"Tak je to asi někoho z domu!" usoudil Jindra a dal klíč do kapsy. "Dnes tam s ním zpátky už nepůjdu! Zítřa ho vrátím tam, kde ležel!"

Chlapci doprovodili Jindru na stanici električky a tam se rozloučili.

"Tak zítřa u Modrého kamene jako vždycky!" zvolal ještě na hochy stísněně Jindra, když mizeli ve tmě. "Zítřa je poslední den, kdy můžeme něco zachránit!"

Kf\ JEŠTĚ NENÍ KONEC VEČERA

TTV Tma pohltila odcházející hochy a Jindra osaměl na staničním chodníčku uprostřed liduprázdné ulice. Električka právě před chvílí odjela a on teď bude čekat skoro čtvrt hodinu na další.

Ale Jindrovi to ani nevadilo. V hlavě se mu vířivě mihaly představy událostí poslední hodiny od jejich cesty do dvora v Bakalářské ulici až do té vzrušující chvíle, kdy v záhadném pisateli dopisu poznali Arnu Bidmanna.

Tajemná Řásnovka

vědomí, že zítra je poslední den, kdy mohou donést do Tribuny doklady o tom, že Fan-Tan je dílo jen a jen Tondy Menčíka, Jindru začíná přímo drtit. Sejde se sice zítra odpoledne s hochy, to je pravda, ale co mohou za těch několik hodin, jež budou mít, podniknout?

Jakou to provedli dnes hloupost, že nechali Bidmanna beze všeho utéci! Vždyť teď je sešit Tondy Menčíka ještě
160

ve větším nebezpečí než dříve. Arna Bidmann je nyní varován a jistě sešit zašantročí tak, že jej nikdo nenajde!

Ale co jen honem podniknout? Do zítřka bude třeba už pozdě!

Kdoví, co Arna Bidmann se sešitem do rána provede! Třeba ho také ze strachu spálí! Ano, něco se musí stát ještě dnes! Do zítřka nelze čekat!

Jindra pohlédl na své náramkové hodinky a rozhodl se, že domů zatím nepojede. Vrátil se k Modrému kameni, půjde přímo za Arnou Bidmannem, až třeba k nim do bytu! To je jedno! Promluví třeba i s jeho rodiči, řekne jim vše, co a jak!

Náměstíčko s Modrým kamenem a přilehlé ulice byly odtud vzdáleny tři stanice električky. Jindy by je Jindra proběhl za čtvrt hodiny. Ale teď šetřil každou minutu. Z opačné strany sem právě přijíždí vůz elektrické dráhy. Jindra do něho nastoupil. Bude tak u Modrého kamene asi za šest či za sedm minut.

Míra, Otík a Ríša za dřívějších schůzek u Modrého kamene

častokrát Jindrovi ukazovali dům, kde Arna Bidmann bydlí.

Jindra je tomu teď rád, nemusí se na ulici nikoho vyptávat na jeho adresu!

Dunění odjíždějící električky se doposud ozývalo tmou, když Jindra s tlukoucím srdcem probíhal náměstíčkem kolem Modrého kamene. Ještě nikdy nebyl v těchto místech tak pozdě večer!

Teď ve tmě, jen plynovými lampami ozářené a tak smutné liduprázdné, působily ty ulice, zákoutí a náměstíčka na Jindru tísnivým dojmem. A zdály se mu být docela jiné než za denního světla.

Ale nebylo možno poddávat se nějakým náladám nebo dokonce snad všeho nechat...

V několika dalších minutách stanul Jindra u domu, v němž Arna bydlil. Dveře do domu, průchod, schody – – vše mu připadalo cizí, nepřátelské.

Jindra by byl nejraději, kdyby potkal Arnu někde tady před domem. Ale ulice je jako vymetená, tichá a jen tu
161

a tam spěchá ojedinelý pozdní chodec. Večerní pouliční ruch už dávno ustal. Arna už je jistě doma! Nemá smyslu čekat na něj venku!

Jindra odhodlaně začal stoupat po schodech a číst jména nájemníků na jednotlivých dveřích bytů.

Ve třetím patře našel konečně tabulku se jménem Bid-mann.

Krátce nesměle zazvonil, ale když po chvílce uslyšel, jak kdesi v bytě bouchly jakési dveře a těžké kroky se blížily ke dveřím, za nimiž stál, nejraději by byl utekl. Ale už se nedalo nic dělat!

Dveře se zprudka otevřely a v nich se objevil nepříjemně vypadající muž. Zřejmě to byl Arnův otec.

"Dobrý večer! Prosím vás, pane, je doma Arna?" vydechl

Jindra, jak nejpokorněji dovedl. Měl podivný strach z toho muže.

Ten se zamračil a zabouřil: "Není! Kdoví, kde se toulá. Ale já mu to kamarádění a večerní běhání po ulicích vytluču z hlavy!

Mně se zdá, že ty jsi zrovna takový!"

"Ne, ne! Já nejsem Arnův kamarád!" řekl Jindra již trochu pevněji. "Mluvili jsme spolu jen dvakrát v životě! Ale já od něho potřebuju takový velký černý sešit v tvrdých deskách – víte – drží jej u sebe neprávem, vzal ho Tondovi Menčfkovi!"

Arnův otec zrudl. "Cože to říkáš? Můj syn že je zloděj? Ze někomu něco vzal? Ven odtud, darebo, ven, nebo se zapomenu a..."

Tajemná Řásnovka

Ale Jindra se nedal zastrašit. "Tak se alespoň podívejte," pravil klidně. "Podívejte se mu do jeho věci a uvidíte, že tam ten černý sešit najdete!"

"Nikam se nebudu dívat!" křičel Arnův otec dál. "Co je mně do vašich partyk! Jestli takový sešit má, tak ho má ve svých krámech na dvoře! V kůlně na kolo! Tady doma má jen učení. A teď už jdi, nebo – – –" Nedokončil pohružku a přibouchl před Jindrou dveře tak prudce, že Jindra leknutím až uskočil. Celkově však jednání Arnova otce Jindru spíše popudilo než polekalo! Pěkný táta! Místo aby se přesvědčil, zda mu Jindra říká pravdu, rozzuří se!

Ve zmatených úvahách sbíhal Jindra po schodech. Dole se ještě podívá do dvora! Třeba je Arna právě teď v té kůlně a trhá nebo pálí tam Tondův sešit!

Dvůr byl dosti rozlehlý, s mnohými přízemními stavbami. V některých byly jakési řemeslnické dílny. Ale všude tady bylo teď ticho a prázdno.

Když se Jindra vracel z obhlídky dvora směrem k východu do domu, povšiml si u zdi veliké podlouhlé bedny. Na své horní straně měla stříšku z dehtového papíru. Není snad tohle Arnova kůlna?

Jindra přiskočil blíž. Pravda, člověk by se do ní sotva vešel – ale kolo je možno do ní uložit bez obtíží! V domě, kde bydlí Jindra, jsou na dvoře dvě takové podobné bedny! Nájemníci v nich mají schovány dětské kočárky, aby je nemuseli vynášet do horních pater domu.

A na bedně je visací zámek – vida! Jindra zkouší pohnout celou bednou, ta se ale ani nezachvěje. Zámek je důkladný, nezrezivělý, tedy stále používaný.

A jak se Jindra v rozechvělém zamyšlení sklání nad zámkem a očima zůstává stát u klíčového otvoru, jako bleskem ho napadá myšlenka: klíč! Ten klíč, co dnes večer našli na dvoře v Bakalářské ulici a ke kterému se nikdo nehlásil. Možná, že jej tam ztratil Arna Bidmann! Třeba mu vypadl z kapsy!

Jindra rozčileně loví v kabátě a je tak zmatený, že si nemůže ani vzpomenout, do které kapsy klíček dal! Ale tu je! Pod kapesníkem byl, a ještě zaklíněn mezi listy starého notýsku.

162

163

M JINDRA JE ZASKOČEN Vstrčit klíček do zámku bylo dílem dvou či tří vteřin a Jindra myslel, že ho raní mrtvice, když se zámek s tichým cvaknutím sám rozevřel! Třesoucí se rukou sundal Jindra petlici z očka a otevřel dvířka. Nepříjemně zaskřípala a Jindrovi projel až mráz po zádech.

Ano – je tady schováno kolo. Dobrá, do toho Jindrovi nic není, to je Arnovo. Ale těsně nad řídky je přihrádka táhnoucí se snad po celé délce bedny – a Jindrový oči, zvyklá už tmě, vidí v ní nějaké knížky, papíry, malé krabičky a náradí.

Vjel horečně oběma rukama mezi papíry. Svítílnu neměl ani zápalky, ale neodvážil by se jich použít, ani kdyby je měl.

Teď vypadla z přihrádky nějaká vázaná knížka a s temným buchnutím se ocitla na betonové zemi. Jindra se pro ni bleskurychle shýbl a vrátil ji zpět do tmavých hlubin přihrádky. Potom několik vteřin bez hnutí a se zatajeným dechem naslouchal-----

Ticho. Nic se neozvalo. Nikde se neotevřelo okno ani nevrzly dveře! Nikdo nic neslyšel!

Jindra se dal znovu do vzrušeného prohrabování přihrádky. A náhle narazil na roh čehosi, tvrdého. Desky! Tvrdé desky!

Desky vázaného sešitu!

Sešit v tvrdých černých deskách!

Chvatně jej rozevřel a chtěl prohlédnout jeho stránky. Byla však tma a nedalo se číst!

Jindra proto položil sešit na stříšku bedny a pak bednu zavřel a zamkl. Však ji může znovu otevřít, když sešit nebude pravý!

Několika tichými skoky octl se pak se sešitem u zasklených dveří, jež vedly ze dvora do průjezdu domu. Z průjezdu sem pronikalo trochu elektrického světla a v něm Jindra mohl

rozeznat písmo v sešitu. Rozevřel namátkou jeho stránky a četl:

164

"...piráti mohou opanovat říční přechody tehdy, když mají pro obsazení každého z nich alespoň po dvou mužích... Obyvatelstvo se brání hradbami, utvořenými z trojic, jež obsadí hlásky na okrajích města... Cesty se pokládají za zatarasené, když je pět mužů (špendlíků) za sebou na jejich jednotlivých kolečkách..."

Ano! Pravidla Fan-Tanu! Návrhy, škrtání, změny, doplňky, stránka za stránkou; tu inkoustem psané, jinde zase tužkou i barevnými pastelkami! Není pochyby! Je to sešit Tondy Menčíka! Jindra ve vířivé radosti sklapl prudce sešit a začal jej soukat do nacpané aktovky.

Vtom se však stalo něco, co Jindra očekával od té chvíle, kdy odemkl bednu! Protějščí dveře, vedoucí z ulice do průjezdu, se otevřely a jimi se vrhnul dovnitř Arna Bidmann s částí své party!

Jindra uskočil jako bleskem zasažený od skleněných dveří do tmavého dvora.

Co teď? Kam utéci? Kde se schovat? A co udělat se sešitem? Najdou-li jej u něj, bude zle! Za prvé by viděli, že vnikl do bedny, za druhé by se jistě Jindrovi nepodařilo sešit pro Tonda Menčíka zachránit!

Jediným prudkým pohybem vytáhl sešit z aktovky, rozhlédl se po dvoře a jeho zrak padl znovu na bednu. Dovnitř sešit nemůže vrátit, na to není čas! Arna se svou partou projde na dvůr průjezdem v domě nejpozději za deset-patnáct vteřin! Kromě toho třeba má ještě jeden klíč od zámku a mohl by si sešit klidně odnést někam do většího bezpečí - zvláště tehdy, upozoroval-li už ztrátu klíčku po tahačce v Bakalářské ulici! Bedna je těsně u zdi, ale mezi bednou a zdí se černá skulina několikacentimetrového prostoru. Do toho Jindra v bezhlavém zmatku sešit vhodil a rozběhl se do hlubin dvora mezi ztichlé kůlny a přístavky.

Vzápětí se potom rozletěly zasklené dveře a parta byla zde.

165

Jindra byl chvíli tak rozrušen, že se ani nesnažil naslouchat jejímu hovoru, a jeho jediným přáním bylo, aby byl od Arny a jeho kumpánů co nejdále - měl skutečně strach!

V nejhlubším stínu tlačil se do rohu jakési dřevěné stavby a snažil se ani nedýchat. Chvílemi se mu zdálo, že hovor party je silnější a že se snad jednotlivci z ní rozcházejí po dvoře. Snad ho dokonce zahlédli za dveřmi, když se vrhnuli do domu! Možná také, že Arna už otevřel druhým klíčem bednu a zjistil, že z ní sešit zmizel!

Jindra si v duchu vymýšlel nějakou výmluvu pro případ, že by ho zde objevili. Jistě ho prohledají. Sešit u něj ovšem nenajdou - ale klíček! Co s ním? Klíček musí zmizet. Ale kam? Jindra jej křečovitě svírá v ruce a připadá mu, že klíček přímo pálí!

Několik kroků od Jindry se při zdi běhaly prázdné plechovky od laků. Jindra opatrně vložil klíček do jedné z nich. Hned mu bylo trochu lehčeji! Dokonce se odvážil

- stále pritištěný ke stěně v nejhlubším stínu - opustit své stanoviště a zvolna se blížil trochu kupředu.

Bezpečně zahalen tmou konečně popatřil ze vzdálenosti asi dvacetí kroků do dvora k bedně. Arna Bidmann byl o ni opřený a čísi hlas tlumeně k Arnovi promlouval: "Zítra odpoledne přinesu pilku na železo - a zámek pře-pilujeme! To je hračka!"

Arna tedy zřejmě nemá zásobní klíč, když je nutno přerazit zámek, pomyslel si Jindra. Ale více než ten objev ohromilo Jindru něco jiného! Ten hlas! Ten známý hlas!

- vždyť to mluví - vždyť je to Lipan, Fintulův povedený kamarád - a Jindra teď poznává i široká záda Fintuly samotného! Všichni v tom mají tedy prsty! To je asi seznámil vilda! Snad i on tu je někde v tom shluku! Ale je příliš tma na to, aby Jindra mohl bezpečně určit všechny postavy u bedny.

Tajemná Řásnovka

Pohlédl teď zase na své svítící hodinky. Za chvíli bude devět hodin. To je hodina, kdy se po celém městě zamy-

166

kají domy. Arnova parta tedy bude muset odejít. On ale také! Jak by se jinak dostal z domu na ulici? Musel by zde pobíhat po dvoře celou noc, aby nezmrzl. Už aby všichni odešli! Jindra by vystrachoval ze skuliny za bednou sešit a odešel by klidně za nimi!

Ale parta se nemá k odchodu! Zřejmě čeká, až uvidí správce domu, jak jde zamykat vrata na ulici! Pak se teprve hne!

Ale to bude pro Jirku příliš pozdě!

Představa být zamčen ve dvoře přes noc je přímo nesnesitelná. A co by řekla doma ustrašená maminka, kdyby nepřišel? Nedá se nic dělat, musí tu sešit ponechat do zítřka – Arnu jistě nenapadne sešit za bednou hledat – a zmizet ze dvora před odchodem party!

Jindra si narazil rádiovku hluboko do čela, tak jak ji nikdy nenosil, jen aby jej Arna, Fintula a ostatní ihned nepoznali, pak si ještě ohrnul límec u kabátu a změněným krokem loudavě vyšel z tmavého úkrytu do prázdné prostory dvora.

Mířil rovnou ke skleněným dveřím, vedoucím ze dvora do průjezdu. Jak jich dostihne, bude vše vyhráno! Tam se už může dát i do běhu, kdyby hrozilo nebezpečí. Bude mít před partou náskok několika kroků.

Pohupoval si – jak nejhlostejněji dovedl – aktovkou v ruce a předstíral, kiid i bezstarostným pohvizdováním!

Když došel na několik kroků k partě a ke dveřím mu chyběly jen asi čtyři metry, parta ho postřehla. Všichni se k němu obrátili a Jindra spatřil kradmým pohledem, jak se Arna odlepil od bedny a naklonil se zkoumavě kupředu.

Jindra byl až zpocen vzrušením. Přestal teď i pohvizdovat, nedostávalo se mu prostě dechu. Cítil také, jak se mu chvějí rty.

Parta sledovala jeho kroky zcela mlčky. Jindra s největším sebeovládáním dokázal dojít zdánlivě klidně až ke skleněným dveřím. Kdyby tak šel i dále, průjezdem, možná, že by se nic nebylo stalo! Ale ve dveřích Jindrovi

167

selhaly nervy. Už prostě nedokázal kráčet pomalu dále do průjezdu – a nevidět při tom ani dozadu na partu.

Bezhlavá touha skončit napětí a nebezpečí co nejdříve, jej ovládla. Dal se do šíleného běhu. Průjezd se rozduňel ohlasem jeho kročejů, ale vzápětí se ozval i křik a dupot celé party. Jindra svým náhlým úprkem potvrdil její podezření, že s ním není něco v pořádku, a teď se hnala za ním.

Jindra proběhl průjezdem k otevřeným dveřím do ulice a podařilo se mu ve zlomku vteřiny uchopit jejich okraj a prudce jej před pronásledovateli přirazit. Zabouchly se s ohlušující ranou, která se nesla ozvěnou do ztichlých ulic.

Parta ztratila tři nebo čtyři vteřiny, než je otevřela a než se na ulici rozhlédla, na kterou stranu Jindra zmizel.

Běžel nejkratším směrem ke stanici električky. Strach dodával jeho nohám nezvyklé rychlosti. Ve stanici stála právě električka. Nebyla to jeho trať, ale to je teď zcela vedlejší! Jen aby ji chytil!

Řidič právě rozjížděl vůz. Když spatřil pádícího Jindru, počkal na něj. Jindra vskočil do vozu s posledním vypětím sil. Ale byl zachráněn!

Když byl vůz asi deset metrů ze stanice, objevila se v okruhu matného světla staničních lamp bezmocná Ar-nova tlupa ...

|-*| POSLEDNÍ DEN LHŮTY

\f § Jindra dojel po dvojím přesezení šťastně domů, ale v noci byl velmi neklidný. Všechny podrobnosti vzrušeného večera mu znovu a znovu vyvstávaly v mysli a do toho horečného přemítání se mísily úvahy, co se bude dít dále.

Podaří se odnést do zítřka do večera sešit ze dvora? Nebude tam Arrja či někdo z jeho party stále hlídat?

168

Tajemná Řásnovka

A nenašel snad dokonce Arna sešit ještě večer po Jindrově odchodu?

A zítra, zítra je poslední den ...

Nejlépe by bylo jít pro sešit dopoledne, kdy je Arna i jeho parta ve škole. To na dvoře a před domem nebude zaručeně žádná hlídka! Ale jak by se mohl Jindra dostat z dílny? Mistr ho nepustí! A Jindra se ani dovolovat nechce! Fintůla by hned něco čmúchal a nějakou záminku by si už našel, aby se mohl z dílny vydat po jeho stopách. Vyzná se v takových všelijakých kličkách a výmluvách!

Nejbáječnější by bylo, kdyby Jindru mistr nebo některý z dělníků poslal zítra dopoledne pro nákup klihu, hřebíků nebo s opravou nějakého náradí a podobně. Zaskočil by cestou do Arnova dvora, běžel by jako vítr!

Teprve když Jindra skoro už usínal, napadla ho spásná myšlenka. Ráno se domy odemykají v šest hodin. Práce v dílně začíná od sedmi. Arna a jeho parta dřív jak v sedm hodin jistě nevstávají! Jindra si přivstane, přijde na dvůr už někdy v půl sedmé, sešit za bednou vystrachá a klidně vyjde z domu a ještě přijde včas do dílny! Ano, to bude nejlepší řešení! Redaktor v Řásnovské tribuně bude zítra překvapen, až mu Tonda Menčík předloží nezvratný doklad o tom, kdo je pravý vynálezce Fan-Tanu! A stane se tak v poslední chvíli určené lhůty! Bude to opravdu jako v nějakém vzrušeném dobrodružném filmu, kde také záchrana přichází zpravidla v poslední minutě! S těmito blaženými představami Jindra usnul...

Stalo se však něco, co jeho plán zmařilo!

Jindra, vyčerpaný námahou a vzrušením večera, ráno prostě zaspal!

Maminka jej nebudila. Probouzel se jindy také vždycky sám. Domnívala se, že ve svém pokojíku jako obvykle cvičí a pak že půjde do koupelny.

Na cvičení teď ovšem nebylo ani pomyšlení. Zděšený Jindra se sotva stačil umýt, obléknout a odbýt snídani.

Zdrceně se pak řítí dolů po schodech a běžel na elek-

169

triku. Jako z učarování dlouho nejela. Každá vteřina čekání byla Jindrovi utrpením.

Běžet v Řásnovce ještě do Arnova dvora pro sešit je zcela vyloučeno. I tak Jindra asi včas nestihne otevření dílny.

Přijde-li pozdě, bude to poprvé, kdy se někdo z učňů opozdil!

To by měl Fintůla zase báječnou záminku štvát na něj u mistra a u dělníků!

Na štěstí alespoň tohle dobře dopadlo! Elektrika konečně přijela a teď ujížděla s Jindrou do Řásnovky neobvyklou rychlostí, aby dohnala zpoždění.

Jindra vpadl do dílny, zrovna když se dělníci převlékali do pracovních šatů a zástěr.

Fintůla už pracoval u ponku podmračeně a mlčenlivě. Arna mu jistě včera večer řekl, jak Stráž Řásnovky přerušila jeho jednání s Tondou Menčíkem v Bakalářské ulici. Ale na dvoře Arnova domu asi parta ve tmě utíkajícího Jindru nepoznala, protože Fintůla mlčel, i když byli chvílemi v dílně sami.

Minuta za minutou ubíhaly z drahocenného dopoledne a Jindrovi se pořád nenaskýtal ani ta nejmenší možnost dostat se z dílny ven a utíkat pro sešit do Arnova domu.

Žádné náradí se nepolámalo, aby bylo nutno poslat některého učně je opravit! Žádný kus nábytku nebyl hotov, aby se mohl Jindra nabídnout, že s ním pojede k zákazníkovi!

Čím více se blížila dvanáctá, tím byl Jindra zoufalejší. Po obědě byl už se všemi nadějemi konec! Teď už je Arnova parta většinou ze školy doma-----a jít do dvora pro sešit, to bude takřka nemožné!

A v redakci Tribuny čekají jen do večera! Pak budou psát o Fan-Tanu znovu – a o Hřivnasovi jako jeho vynálezci – snad dokonce napíšou, že se vyskytli hoši, kteří Hřivnasovi chtěli upřít právo vynálezu a slibovali doklady, ale nepřinesli je – asi nemohli – protože doklady asi neexistovaly!

Na Jindru šlo rozčilením až horko. Proč jen ráno za-
170

spal? Proč právě dnes není ani jediná cesta z dílny někam
ven?

Jindra pohlíží úkradkem na Fintulu a zdá se mu, že se Fintula
tváří spokojeně, posměšně, vítězně.

Co asi ví Fintula? Našli snad večer sešit za bednou? Nebo
ještě neví, že sešit z bedny zmizel, a domnívá se, že dnes
odpoledne přepilují zámek a sešit z bedny klidně vyndají a
uklidí na bezpečnější místo?

Ve tři hodiny Jindra jako ve snách zametl dílnu a vynesl
hoblíny na dvorek pod stříšku, kde se vlastně začal kdysi
uplétat řetěz příhod jeho nového života.

A pak - jako poslední - odešel z dílny a oklikami utíkal
směrem k Arnovu domu. Cestou opatrně pozoroval, není-li
stopován Fintulou nebo někým jiným z Arnových spřeženců.
Neviděl však nic nápadného.

Ačkoli očekával, že u Arnova domu bude hlídka, srdce se mu až
zastavilo leknutím, když tam už z dálky zpozoroval celou
partu v plném počtu. Cesta do dvora je tedy zatarasena!

Jindra čekal v úkrytu téměř hodinu - a po celou tu dobu bylo
před domem živo. Chvilími od zde postávající party někdo kamsi
odběhl za jakýmsi záhadným cílem - a zase přicházeli jiní. I
Fintula zde již byl - a vildu tam Jindra také zahlédl.

Krátce před čtvrtou se Jindra zdrceně vydal k Modrému kameni,
kde má sraz část klubu. Odtud pak půjdou do klubovny u bílého
konička.

p f| JAK SE DOSTAT DO DVORA

^ ?^ Ve čtvrt na pět shromáždila se celá Stráž Řásnovky i
Tonda Menčík a Blanka v klubovně. Venku bylo pod mrakem, ale
již jarně teplo a voňavo. Zde v klubovně však dnes nikdo neměl
chuť jít někam ven na toulky.

171

Jindra všem rozechvělým hlasem chvatně vylíčil, co se seběhlo
včera večer potom, když ho chlapci opustili na stanici
elektriky. Jak se vrátil znovu do řásnovských ulic, jak mluvil
s otcem Arny, jak nalezl sešit a jak jej musel schovat do
škvíry za bednou na dvoře.

"A teď si představte," končil Jindra svou řeč, "sešit je snad
pořád ještě v tom úkrytu, do večera má být v redakci Tribuny
- a celý Arnův dům je doslova obležen jeho partou!"

Údiv a vzrušení všech byly nevylicitelné. Chlapci se vyptávali
na podrobnosti celého dobrodružství, Tonda Menčík potvrdil, že
sešit - tak jak jej Jindra tady teď vypodobnil - je skutečně
ten, do kterého pravidla Fan--Tanu sepisoval, ale Blanka
řekla:

"Prosím vás, to všechno teď nechme! Není na to čas! Je přece
škoda každé vteřiny! Za dvě hodiny je konec se vším, když do
té doby sešit nevyneseme ze dvora!"

Tato řeč vrátila ostatní zpět do střízlivé přítomnosti.

Koničkář odběhl telefonovat do redakce Tribuny, aby zjistil,
do kolika hodin je dnes v redakci pan redaktor Sova, který s
Jindrou o Fan-Tanu před týdnem jednal. Ostatní zatím vymýšleli
nejrůznější plány, jak se do dvora pro sešit dostat.

"Vnikneme do vnitřku bloku domů některým domem z jiné ulice!"
navrhoval Ríša. "Přelezeme zdi a ploty všech dvorků a zahrad,
vzájemně se na zdi budeme vysazovat a vytahovat, když budou
moc vysoké. A tou cestou se vrátíme zase zpátky, ovšem že se
sešitem!"

Jindra byl pobledlý vzrušením. Oči měl stále upřeny na své
hodinky, které sundal se zápěstí a položil na stůl.

K Ríšově nápadu jen pochybovačně zakýval hlavou:

"To sotva půjde! Ve dne vás lidi na dvorcích hned uvidí a
vyženou. Budou si myslet, že máte nějaké nepoctivé úmysly,
když přelézáte jeden plot za druhým a ze zdi na zeď! A pak -
co horšího - když se nakonec přes všechny překážky dostanete
až ke dvoru s bednou a najdete třeba

172

Tajemná Řásnovka

o ni opřeného Arnu s celou partou! No ale - lepší návrh zatím nemáme, tak ho musíme vyzkoušet! Ovšem - nemůžeme jít všichni! Na ten pokus docela stačí dva z nás. Kdo se k němu hlásí?"

"Já! Já! Já! Jindro, já!" volali všichni chlapci jako o překot.

"Já umím lézt na všechny zdi!" nabízel se Říša. A to byla celkem pravda, Říša byl pružný a mrštný jako málokdo!

"Tak Říšo a Miro, zkuste to!" rozhodl Jindra.

Oba chlapci se nadšeně zvedli, a když si ještě dali od Jindry dopodrobna vylíčit, kde bedna na dvoře je, vyrazili z klubovny. "Arnova parta třeba zatím už ani před domem nehlídá!" řekla pak Blanka. "Půjdu tam na výzvědy. Přijďte mě za chvíli někdo vystrídat! Budu v okolí Arnova domu v blízkosti kina Alkado. Tam je hodně lidí, parta mě tam neuvidí a já budu mít odtamtud na dům dobrý výhled!"

Sotva odešla, přihnal se koničkář. Vypadal znepokojeně.

"Do půl sedmé! A déle prý už nebude čekat ani minutu! vykřikl, sotva zavřel dveře za sebou. "Do půl sedmé je v redakci!"

Myslil samozřejmě redaktora Sovu. "A říkal, že už nevěří, že nějaký doklad o Tondovi jako vynálezci Fan-Tanu přineseme! Vůbec prý se mu to celé naše tvrzení zdá být nějak podezřelé, říkal! Tak jsem mu pověděl, že doklad máme, ale že je v obleženém domě. Dokonce jsem ho prosil, aby šel s námi a sešit tam sám z úkrytu za bednou vyndal. Ale on mi řekl, že prý se do takových klukovských dobrodružství nemůže plést - a že má také spoustu práce - a vůbec že prý by redaktori přišli o rozum, kdyby kvůli každému článku měli mít v novinách takový poprask, jako měl už on s článkem o Fan--Tanu!"

Tím koničkář skončil. Jindra se díval jen zničeně na hodinky a opakoval: "Do půl sedmé! Do půl sedmé! A teď

173

je půl páté! Zbývají nám skoro přesně pouhé dvě hodiny času!"

Obrátil se k Tondovi Menčíkovi: "A co tvoje maminka, Tondo? Nešla by tam do toho dvora sama? Nebo vůbec k Arnovým rodičům? Vždyť se jedná, člověče, o tebe - a o velké peníze!" Ale Tonda jen smutně zavrtěl hlavou. "To nejde! Kdepak!" řekl. "Maminka je nemocná, už čtvrtý den leží! A tatínka nemám - to snad víte..."

"Jindro, já půjdu vystrídat Blanku na hlídce!" ozval se po chvílce otík. "Třeba má nějakou zprávu!"

Jindra bez zájmu souhlasil. Bylo téměř tři čtvrti na pět. Těsně před pátou přišli Míra a Říša. Jindra a koničkář, jediní dva zbylí chlapci v klubovně, se na ně dychtivě podívali, ale hned z výrazu jejich tváří poznali, že se plán nepovedl.

"Nejde to!" prohlásil těžce Míra. "Lidi na nás křičeli, honili nás dokonce a mysleli si opravdu, že snad jdeme někam něco krást! Ale přece jsme se dostali až skoro k Arnovu dvoru. Leželi jsme na střeše nějakého nízkého domku, dostali jsme se na ni po bednách a sudech, které byly nastaveny u něj. A viděli jsme dokonce do Arnova dvora. Byl úplně opuštěný. Ale nemohli jsme se tam dostat. Dvůr je o mnoho níže položený a je obehnán vysokými zdmi. Z naší strany ta zídka byla snad jen metr vysoká, ale Arnův dvorek se pod námi za zídkou rozprostíral skoro jako v propasti. Tak dlouhé lano ani neseženeme - a jak bychom se pak ještě se sešitem dostali zpátky nahoru?"

"Žádné strachy!" vykřikl oživle Jindra a staré nadšení se mu opět ozvalo v hlase. "Musíme někde takové lano sehnat! Uděláme to trochu jinak! Říša se spustí po laně dolů do dvora, tam vyzvedne sešit, přiváže ho na lano a Míra, který zůstane nahoře, lano se sešitem vytáhne a bude s ním upalovat k nám. Říša zůstane klidně ve dvoře, schová se někde v jeho zákoutích, až Arnova parta

174

přece jen od vchodu do domu odejde. Anebo - nemusí vlastně vůbec čekat, může klidně vyjít, i když parta bude venku čekat! Hlavu ti přece neutrhnou, člověče. Na ulici je přece plno

Tajemná Řásnovka

lidí!

Plán vypadal celkem slibně, ale otázka byla, kde vzít tak dlouhé a pevné lano, aby se na něm Říša mohl bezpečně dostat z takové výšky.

Za šíleně ubíhajícími minut byly horečně probírány všechny možnosti.

Bylo již čtvrt na šest pryč.

Do těchto úvah vpadl do klubovny Otík, který prve běžel vystřídat Blanku. Vypadal rozjařeně a křičel:

"Lidičky, to je báječné! Blanka je tam ještě pořád na stráži a vzkazuje tohle: odvážíla se vmísit se mezi lidi a jít s odvrácenou tváří až před Arnův dům. Tam si stoupla k výkladu nějakého krámu a poslouchala, co si parta povídá. Moc se toho dověděla! Tak za prvé: parta nesmí za Arnou na dvůr, správcová domu to nedovolí. Jak jsi včera, Jindro, bouchl dveřmi partě před nosem, tak ta rána a dupání celé party paní domovnickovou tak rozčilila, že partě přístup do dvora zakázala. Arna proto stojí pořád s partou před domem na ulici - a dvůr je tedy prázdný!"

A čekají všichni na toho Lipana, až přijde s pilkou na železo, aby přepilovali zámek u bedny a Arna aby mohl odnést sešit na bezpečné místo. Nevědí ještě, že sešit v bedně není! Lipan ale musel někam odvádět opravený motocykl a ještě se pořád nevrátil zpátky do dílny, odkud má pilku přinést!"

"No to je ohromné!" jásal Jindra. "Tak dvůr je prázdný! Z toho jsem měl největší strach. Teď jenom nějaká ta lana - Otíku, nevíš, kde bychom mohli vypůjčit nějaké silné provazy?" Zhruba a překotně vykládali všichni současně Otíkovi, k čemu lana potřebují. Bylo půl šesté a pět minut.

"My máme jen několik šňůr na prádlo!" řekl lítostivě

175

Otík. "Na nich by se nikdo neudržel, spálil by si a rozřízl ruce - a šňůry by ho snad ani neunesly..."

"Kdyby nám takhle půjčili z Goliáše to lano na přetahování!" řekl Říša. "Pepík Štajnu by to mohl zařídit. Ale na to všechno je teď už moc pozdě!"

Podíval se na Jindrovu hodinky. Za pět minut bylo tři čtvrti na šest.

Jindra opět zmalomyslněl. Držel si hlavu v obou dlaních a říkal sám pro sebe: "Ano, je pozdě! Už je pozdě! Za padesát minut bude po všem! A váhy se přikloní na stranu nepoctivosti..."

Najednou však vyskočil, a to tak rázně, že ostatní chlapci sebou až trhli.

"Váhy!" vykřikl s nadšením. "To slovo mně něco připomnělo. A dalo mně nápad!"

Rozesmál se a začal dokonce radostně poskakovat.

ri\ REDAKTOR SOVA JE PŘEKVAPENÝ

O W Chlapci si mysleli, že se Jindra snad pomátl na rozumu či co, že začal tak vyvádět. Ale Jindra za několik vteřin zanechal křepčení, usedl znovu za stůl a volal:

"Podívejte se! Jak jsem byl včera večer v Arnově dvoře, viděl jsem v něm dílnu s nápisem, že tam vyrábějí a opravují váhy. Někdo, koho Arnova parta nezná, nejlépe nějaké děvče z Blančina klubu, si doma vypůjčí váhy a ponese je jako do té dílny k opravě!"

Arnově partě to nebude podezřelé, protože ví, že ve dvoře se váhy opravdu opravují. Proto si děvčete ani nepovšimne. Ta dívka z Pomněnek bude mít ovšem v ruce ještě tašku - na dvoře vyndá sešit ze škvíry za bednou - a vyjde zase klidně ven, i s váhami - co tomu říkáte?"

Za jásotu a radostných výkřiků vylétl jako šíp z klubovny Otík vyřídit Blance nový plán. A hned ať Blanka

176

sežene některou z členek klubu, ta ať si vezme doma váhy - ale vše jen rychle, rychle, za sedm minut je šest hodin!

"A my zatím půjdeme všichni do ulice, kde je Arnův dům,"

Tajemná Řásnovka

rozvíjel oživený Jindra dále svůj plán, "a budeme tam upoutávat pozornost party, aby si tím spíše nepovšimla děvčete s váhami. A pokusíme se i nějak zakročit - třebaže má parta přesilu - kdyby se něco stalo!"

"A co bude dál?" ptal se Říša. "Až ta dívka vyjde z domu?"

"Budeme ji nenápadně sledovat za nejbližší roh ulice, tam od ní sešit převezmeme - a hajdy s ním do redakce!" zhasli petrolejové lampy a vyběhli z klubovny. Bylo právě šest hodin.

Čerstvý jarní vzduch je ovanul, když se ocitli na ulici. Byl podivně těžký, vlhký, jaký je jenom za jarních podvečerů. Na ulicích panoval večerní ruch. Spousty lidí se vracely z práce. Jakmile došli k ulici, ve které byl Arnův dům, zpomalili svou chůzi. Jindra držel křečovitě v ruce své hodinky a byl celý zkrušený úzkostí.

Pak jim přišla naproti Blanka. Usmívala se, ale i na její tváři byly znát stopy napětí.

"Už je to zařízeno!" volala tlumeně. "Dáša za chvíli půjde do Arnova dvora. Zůstává zde v ulici. Tak je na štěstí všechno blízko! Pojďte teď se mnou blíž k Arnovu domu. Dáša tam určitě půjde, ale má hrozný strach. Musí vás tady někde vidět, aby byla klidnější! Řekla jsem jí také, aby si vzala s sebou nůžky!"

"Nůžky? Na co?" opáčil udiveně Míra za všechny. "Sešit třeba do šterbiny za bednou zapadl - a nikdo nevíme, zda je ta skulina tak veliká, aby se tam vešla ruka," řekla prozíravá Blanka. Jak ji v tu chvíli Jindra i všichni ostatní chlapci obdivovali!

Bylo šest hodin a osm minut, když Blanka zešeptala: "Podívejte se! Tamhle jde! Ta v té zelené rádiovce! Vidíte

177

ji? A váhy! Má váhy! To je báječné! Její maminka jí je přece půjčila!"

Dáša šla po druhé straně chodníku a zpozorovala stráž Řásnovky. Neznatelně se usmála, ale neprozradila, že se zná s Blankou.

A zde už je Arnův dům. Parta stojí pořád ještě venku a Arna s ní. Vilda tu teď není. Fintula se právě odpojuje a jde kamsi směrem, kde je autodílna, ve které se Lipan učí. Ten tedy zřejmě ještě s pilkou nepřišel! Vše jde zatím dobře. Je šest hodin a deset minut.

Teď Dáša vchází do domu. Jeden z členů party na ni vykřikl, že už v opravně vah asi nebudou, ale Dáša máchlá ledabyle rukou a pokračuje v cestě do průjezdu.

Nyní spatřil Arna na druhé straně chodníku stráž Řásnovky a zle si ji měří. Říká přitom něco partě, co není přes ulici slyšet.

"Snad půjdou na nás!" šeptá trochu poplašeně Tonda Menčík.

"Nepůjdou," uklidňuje ho Jindra. "Tady si parta nezačne pračku! Na přeplněné ulici! To je naše štěstí! Nemohli bychom takové zdržení teď potřebovat. Ale rozejděme se raději nenápadně od sebe a každý si jako prohlízejme výklady!"

Hoši se zařídili podle jeho pokynu.

Jindra stojí přímo naproti vchodu do Arnova domu a ve skle výkladní skříně pozoruje, co se na druhé straně ulice děje. Vtom vidí, že se z průchodu vynořila Dášina zelená rádiovka. Ano - ano, je to Dáša! Nese okázale svoje váhy - a v pravé ruce pevně třímá nákupní tašku, ve které je jistě sešit Tondy Menčíka!

Čtvrt na sedm ...

Dáša zašla do vedlejší ulice a Jindra jde za ní jako stín. Ani nesleduje, jdou-li ostatní. Je jako přitahován Dášinou taškou. A jen tolik ví, že Arnova obelstěná parta zůstává pořád stát u vchodu do domu.

178

"Máš?!" tlumeně volá na Dášu Jindra.

Tajemná Řásnovka

Přikývla a blaženě se usmála. Jindra vzal z její ruky tašku a opatrně do ní nahlédl.

"Ano – to je on!" vykřikl nadšeně Tonda, který se sem zatím také už přiblížil.

"Děkujeme ti, Dášo!" řekl chvatně Jindra. "A teď hurá do Tribuny!"

Snad ještě nikdy v životě tak rychle nikam neběželi!

Sportovní redaktor Sova pohlédl na nástěnné hodiny ve své redakční místnosti a pomyslí si, že je právě čas k odchodu na hřiště Goljáše, kde začíná večerní trénink hráčů. Do půl sedmé scházely tři minuty.

Oblékl si kabát a právě si chtěl nasadit klobouk, když se za dveřmi ozval hluk a kdosi bouřlivě zaklepal.

A vzápětí prohlížel užaslý redaktor na svém redakčním stole sešit Tondy Menčíka a naslouchal zmatenému a překotnému vyprávění Stráže Řásnovky o tom, jaké nesnáze byly spojeny s jeho získáním.

54

PRAVDA VÍTĚZÍ

Zpráva o vítězném tažení Stráže Řásnovky proti Hřivnasovi i proti příživnické partě Arna-Fintula--Vilda se rychle rozlétla po celé Řásnovce!

Nebylo chlapce ani děvčete, aby o tom nemluvili – a hovořili o celé věci i lidé dospělí, neboť v této čtvrti nezůstalo nikdy nic dlouho utajeno.

Řásnovská tribuna přinesla znovu obsáhlý článek o Fan--Tanu a hlavně o jeho pravém vynálezci Tondovi Menčí-kovi. V článku bylo otevřeně doznáno, že se redakce původně dala ošálit klamnými zprávami a že označila jako vynálezce chlapce Hřivnase. A Hřivnas že tehdy redakci v této mylné domněnce ponechal!

"Naštěstí," bylo v článku doslova napsáno, "se našli odvážní a čestní chlapci z klubu Stráž Řásnovky, kteří se

179

zastali pravého vynálezce Antonína Menčíka, rovněž hochy z naší Řásnovky, a s bezpříkladnou energií a statečností mu dopomohli k jeho právu!"

Hřivnas měl takovou ostudu, že se neodvážil vyjít na ulici. To byl trest za jeho nepoctivý čin vůči Tondovi Men-číkovi! Když šel do školy nebo když se z ní vracel domů, upaloval ulicemi, jako by mu hlava hořela, a nepodíval se ani napravo, ani nalevo.

O Arnovi Bidmannovi článek Řásnovské tribuny nemluvil, ale ani Arna neušel hanbě a tím zaslouženému trestu. I o něm se proslechlo, co provedl!

A protože Řásnovka byla plná těchto zpráv, donesly se i ke sluchu rodičů těch chlapců, kteří tvořili Arnovu partu. A někteří rodiče svým hochům přísně zakázali další přátelení s Arnou, a tak se parta – kdysi tak četná a mocná – scvrkla na pouhé čtyři hochy. To byli ti, kteří se Arnovi podobali, a tak v jeho činu viděli jen nezdařený tah, ale žádnou špatnost... Klub Stráž Řásnovky se stal ještě známější a psal o něm i Hlasatel!

Pan Humprejz, v jehož výkladní skříní se už blyštěly po několik týdnů sklenice s prvními kuličkami, jen zářil nad úspěchem klubu. Nejraději by byl z výkladů všechno vyházel a dal tam jen klubovní vývěsky.

Do klubu se hlásilo mnoho nových chlapců, ale Jindra po dohodě s ostatními nepřijímal hned tak kdekoho. A chlapec, který má být přece jen přijat, bude muset napřed projít tříměsíční přijímací zkouškou. V té musí prokázat své slušné chování, věrnost ke klubu, přesnost v docházce na klubovní podniky – a mnoho jiných věcí.

Bez zkoušky byl přijat jen Tonda Menčík, který se samozřejmě rovněž do klubu nadšeně hlásil. Klub za těch několik dnů, kdy zápasil o Tondovo právo, poznal Tonda tak dokonale, že mu mohl plně důvěřovat.

"Neznali jste mě, a přece jste mi tolik pomohli! Jak bych to

mohl někdy zapomenout? A jak bych se za to

180

mohl někdy ke klubu nějak špatně zachovat?" řekl Tonda, když mu Jindra oznámil, že je přijat za člena bez přijímací zkoušky.

A ještě jeden chlapec byl přijat okamžitě, bez rozmyšlení a bez zkoušky! Stalo se tak při jedné z klubovních schůzek v domě u bílých koníčků.

Klub se právě radil, kde a jak by získal nějakou vzdušnější klubovnu. Dosavadní klubovnička byla sice teplá a útulná v zimě, ale nyní, když venku krásně hrálo a jásavě svítilo jarní sluníčko, toužili chlapci po místnosti s denním světlem, s otevřenými okny a s čistým vzduchem. Tepla ze sousední koňské stáje už si nevážili.

Když debata byla nejčilejší, kdosi zaklepal a otevřel dveře.

"Alex!" vykřikl Otík a vrhl se k příchozímu.

"Nazdar, Alexi!" pravil radostně Jindra. A bývalý člen klubu Alex dostal už postoupil dovnitř a zahleděl se na všechny čistým přímým pohledem.

"Nazdar, chlapci!" řekl a usmál se. "Prosím vás, ještě přijímáte nové členy? Rád bych k vám zase vstoupil.

Přesvědčil jsem konečně naše, že klub byl vždycky vzorný!"

Zatvářil se trochu pokorně a všem hochům se mihla hlavou vzpomínka na trapnou událost s budíkem.

"Jestli přijímáme!" spráskl ruce nad hlavou Míra. "To víš, že

přijímáme! Jak jsme tenkrát litovali, že jsi musel odejít!

Pojď, posaď se ke stolu. Jsi přece pořád jedním z nás!"

To byla jedna z nejradostnějších schůzek Stráže Řásnovky v poslední době.

Jarní doba jako by chtěla Jindru odškodnit za všechna ta utrpení, jež mu přinesl podzim a zima.

Po všech trampotách přicházela teď jedna dobrá věc za druhou.

Vítězství nad Hřivnasem. Rozpad party Arny Bidmanna.

Znovudobyť! dobré pověsti klubu. Návrat Alexe Dostála. Vzrůst

celého klubu. A ještě jedna neuvěřitelná báječná událost

další: týkala se Jindrova otce.

181

Vrátil se z ozdravovny klidnější. A když mu Jindra řekl, jaké pokroky dělá v mimoškolním studiu a že ve zkouškách zcela určitě obstojí, snad i s vyznamenáním, dokonce se usmál a Jindru pochválil...

Nezapomenutelné jaro!

PP TONDŮV ŮŽASNÝ PLÁN

^ ^ v řásnovských ulicích bylo všude už zase plno Fan-Tanů. Na každé zídce, na každém schůdku u domovních vrat, v parku na lavičkách, všude stály i posedávaly hloučky chlapců a děvčat nad těmi kouzelnými deskami se záplavami barevných špendlíků.

Ale nebylo tomu tak jenom v Řásnovce! I v jiných čtvrtích

města a vůbec i v mnohých jiných městech se Fan--Tan objevil!

A nebyly to už jen ručně kreslené a vyráběné desky, ale krásné, pestrobarevné tištěné a strojně vyráběné Fan-Tany, vyšlé z Reduty, továrny na stolní hry!

O Fan-Tanu bylo pak ještě mnohokrát psáno v různých novinách i obrázkových týdenících a začali jej hrát i dospělí!

Továrna si pozvala Tonda a jeho maminku do kanceláře, kde s

Tondou byla sepsána smlouva. Tonda obdrží za to, že dovolí

továrně vyrábět a prodávat Fan-Tany, velmi značnou částku. Byl

to tak velký peníz, že při jeho vyřčení Tonda až celý zkoprněl

a jeho maminka myslela, že se přeslechla – a tak se znovu zeptala, kolik že Tonda dostane?

"Co budeš, člověče, dělat s tolika penězi?" ptali se ve škole i na ulici Tondovi kamarádi. "Za to by mohly být dvě motorky!

Koupíš si – víš?"

Ale Tonda se jen blaženě smál a říkal: "Jen nemějte strach, však já už ty koruny nějak rozumně utratím! Já mám lepší plán, než si myslíte!"

Někteří chlapci a děvčata Tondovi jeho štěstí i slávu

přáli, jiní – jak už to bývá – mu záviděli. A když teď byl

Tajemná Řásnovka

věčně jen pohromadě se stráží Řásnovky a o ničem jiném než o klubu nemluvil, tvrdili, že se stal pyšným a že se nad své staré kamarády z ulice naparuje! Ale nebyla to pravda! Bylo to jen tím, že Tonda měl v hlavě ohromný plán, báječnou myšlenku, která mu nedala spát!

Do týdne po podepsání smlouvy v továrně přinesla pošta Tondovi peníze. Tonda už věděl, kolik peněz má očekávat - a přece - když přišel ze školy domů a maminka mu tu hromádku papírových peněz ukázala na víku od krabice na boty, až mu srdce poskočilo hrdostí nad tím, že si dokázal vydělat tolik peněz. A v ten den také přikročil k uskutečnění svého plánu.

Se slavnostní náladou spěchal rozjásanými jarně vyhlížejícími ulicemi na schůzku do dušné klubovny v domě u bílých koníčků. Cestou byl pozdravován těmi hráči Fan-Tanu, kteří ho poznali. Rozpačité jim odpovídal, zrudlý a skromný.

Byl krásný slunný den a záplavy světla zalévaly celé město.

Koníčkář vytáhl na dvorek z temné a těsné klubovny stůl a lavice. Stůl nestačil, protože klub vzrostl o několik nových chlapců, a tak koníčkář přistavil ještě dvě velké bedny.

Jindra zahájil schůzku a začal bohatý program. Míra přečetl z kroniky zápis o odpolední výpravě z minulé neděle, hlasovalo se o přijetí dalšího nového chlapce, kterého by chtěl do klubu přivést Alex Dostál, byly hrány drobné hry. Říša podal zprávu o sportovních událostech posledního týdne a ohlásil, s jakou sestavou bude v neděli hrát Goliáš proti S. K. Matadoru. S jásotem byla přijata Jindrova otázka, zda by se klub chtěl v neděli vydat na celodenní výpravu.

"Samozřejmě!" bouřili chlapci radostně. "Vždyť jsme se na to těšili celou zimu!" - "Jistě bude tak hezky, jako je dnes!" -

182

183

Když se pak Jindra zeptal, kdo má nějaký volný návrh, nadešla Tondovi Menčíkovi jeho chvíle-----

Zvolna a slavnostně povstal. Všichni na něj udiveně pohlédli. Toník si byl vědom toho, co řekne a jak to asi zapůsobí, a proto byl velmi rozechvělý.

"Kamarádi z našeho klubu," začal nejistým hlasem svou řeč, "jak víte, Reduta mně slíbila odměnu za to, že svolím, aby vyráběla Fan-Tany. Dnes mně ty peníze přišly. Nikdy by se tak nestalo a já bych se svého práva asi nikde nedovolal, kdyby nebylo vás, původních členů klubu. A tak jsem se rozhodl, že ty peníze, co jsem dostal, věnuji na postavení krásné, dřevěné klubovny pro náš klub!"

Snad chtěl ještě něco říci, ale už se k tomu nedostal! Chlapci úžasem a radostí zapomněli, že jsou na dvoře, a spustili takový povyk a nadšený křik, že v tomto hluku zanikla nejen každá další Tondova slova, ale i nevrle napomínání lidí, kteří vyhlédli okny domů na dvůr.

"Opravdu? Vlastní klubovnu?" křičel Říša.

"Tužku! Papír! A pravítko!" volal vzrušeně Míra. "Nakreslíme plány!"

Koníčkář, Otík a ostatní hoši zatím nadšeně nosili Tondou na ramenou kolem stolu a beden.

Jindra se poprvé za celou dobu, co vedl klub, marně snažil zjednat ticho a klid. A dalo mu samotnému velkou práci, aby alespoň on zůstal klidný.

56

NOVÝ LIST

DO HISTORIE MODRÉHO KAMENE

Alexovi rodiče se dohodli s majitelem domu, aby klubovní domek byl postaven v zahradě za domem.

Říšův tatínek se nabídl, že vyjedná stavbu na úřadech i u tesařské firmy. Bylo plno dohadování. Každý den kreslili chlapci nové plány, aby je příští den zavrhlí a dělali lepší.

184

Na prostranství v zahradě, kde srub měl stát, vykolíkovali jeho půdorys a kolíky spojili bílými provázky. A tento půdorys pak přetínali provázky jinými, kterými plochu rozdělovali na

Tajemná Řásnovka

hlavní klubovnu, na šatnu, na předsínku, na skladiště atd.
Jak to bylo všechno vzrušující!

Pak ale Říšův tatínek opatřil bohatě ilustrovaný seznam hotových skládacích domků ze dřeva. U každého vyobrazeného domku byly samozřejmě nejen rozměry, ale i plány vnitřního uspořádání a cena. Domků, krásných a praktických, tam bylo takové množství, že se chlapci nemohli ani rozhodnout, který z nich by měli chtít!

Vybrali si nakonec jeden s větší místností pro klubovnu a s několika vedlejšími komůrkami. V každé stěně bylo plno skříněk a zásuvek, před vchodem měl domek malou verandičku a všechna okna domku byla opatřena dřevěnými zavíracími okenicemi. Pod vedením starého zedníka na odpočinku, kterého obstaral pan Humprejz, vykopali chlapci v zahradě mělké základy a ze starých cihel a kamenů vystavěli podezdívku.

Říšův otec objednal vybraný domek u dřevařského závodu a druhý den po dostavění podezdívky obrovské nákladní auto osmituna přivezlo součásti chaty do zahrady.

Zástupy hochů a děvčat z okolních ulic přihlížely této události. S autem přijeli též čtyři dělníci, kteří měli domek sestavit. Když ale spatřili – teď už desetičlenný – klub Stráže Řásnovky, který zde rozdychtěně stál a mermomocí chtěl při stavbě chaty pomáhat, dva z dělníků se vrátili s autem zpět.

A teď začala montáž. Podle tištěných plánů dělníci sestavovali kus po kuse – a už byla položena v dolních trámech krásná hoblovaná podlaha, rovná a bez štěrbin – stěny začaly růst – už se ukazují otvory oken, kladiva buší, dělníci ani nestačí řídit chlapce, kam která součást má přijít!

Pak už je i střecha – a tu vnitřek dostává teprve nále-

185

žitě útulný ráz. A vše zde voní vyschlým dřevem napuštěným fermeží.

Byla už skoro tma, když po čtyřhodinové práci byla < montáž chaty dokončena. Chlapci byli tak unaveni, jako snad ještě nikdy v životě! Ani tehdy na podzim, když vyklízeli u Mírový tety sklepní místnost, kterou měli slíbenou jako klubovnu!

Přes tuto únavu se však rozhodli uspořádat ještě tentýž večer v nové klubovně první schůzku! Alex přinesl z domova několik židlí a malý kulatý stůl. Také petrolejovou lampu. Připojení elektrického proudu bude hotovo až za několik dnů.

A na té schůzce Jindra jménem celého klubu Tondovi za klubovnu poděkoval.

Druhý den k večeru se chlapci vydali do Šeborova truh-lářství, kde se Jindra učí. Je tam připraveno dříví na klubovní stůl a na lavice. Výroba těchto věcí dá velkou práci, ale chlapci se jí neleknu! Naopak, těší se na ni.

Když spěchali – plní plánů – kolem Modrého kamene, našli tam Arnu s troskami jeho povedené party. Byl to jen ubohý hlouček chlapců proti tomu, čím byla parta dříve. Arna však přesto seděl na kameni jako za starých dob, kdy zde parta neomezeně vládla, a posupně se rozhlížel.

Když viděl blížících se deset chlapců Stráže Řásnovky, jeho tvář se zakabonila ještě víc.

Jindra mlčky s celým klubem došel až k Modrému kameni. Arna na něm pořád ještě nehybně seděl.

"Dolů!" pokynul mu Jindra klidně, ale s podivným důrazem v hlase.

"Co dolů?" odsekl Arna.

"Dolů s kamene! A hezky rychle!" stejným hlasem opakoval Jindra.

Arna zrudl a jeho oči přelétly zlobně přesilu Stráže Řásnovky. Nedalo se nic dělat! Vláda Arnovy party nad Modrým kamenem skončila!

Arna se zdánlivě lhostejně ušklíbl, aby naznačil, že mu

186

na tom ani trochu nezáleží, a sesunul se s kamene. Obrátil se

Tajemná Řásnovka

i se zbytkem své party k Jindrovi zády a s předstíraným klidem odcházel. V historii tohoto památného kamene tím byl dopsán a obrácen jeden další list.

Jindra si na kámen nesedl, ač to hoši z klubu očekávali. Jen na něj položil ruku a s úsměvem řekl:

"Je náš, chlapci!"

Pak přešli přes náměstíčko do krámu pana Humprejze, vyměnili tam klubovní vývěsku, nakoupili kartáče a pískové mýdlo na drhnutí klubovní podlahy a pokračovali v cestě do Jindrovy dílny. Pan Šebor bydlí za dílnou a je v dílně i po pracovních hodinách.

Ještě tentýž den se začala krásná bílá prkna, zhruba už připravená v dílně, měnit v klubovně na lavice a stůl úctyhodných rozměrů.

Každý hoch si přinesl z domova kladivo, kleště, pilu a Jindra jen s metrem v ruce jako starý zkušený mistr řídil výrobu.

A při práci si pořád jen povídali o klubu, o jeho těžkých začátcích ještě za Vildova vedení, o Dušanovi No-žírí, o Baldovi - a zase o posledních napínavých událostech se sešitem Tondy Menčíka a o všech těch úkladech, které jim odpůrci nastrojili do cesty.

"Vidíte - a všechny jsou překonány!" řekl Jindra.

"Zkrátka jsme našli tenkrát ve Skalních roklích těch dvanáct šišek!" zvolal Otík se samozřejmostí v hlase. "A já přece tehdy říkal, že když jich dvanáct najdeme, že s naším klubem všechno šťastně dopadne! Vzpomínáte si - vidíte? Tak co - měl jsem tenkrát pravdu?"

"Měl!" řekl Jindra. Zasmál se blaženě a všichni se zahleděli na dvanáct borových šišek, které zde Otík už včera jako první ozdobu nad dveřmi zavěsil.

Někde na seřadovacím nádraží zahoukala nákladní lokomotiva. A nová, mladá tráva zavoněla do vzrušujícího pachu jejího kouře, vítr hnal po nebi jemné stíny mraků a všude bylo jaro.

187

OBSAH

Útek z domova

7

Jindra hledá nocleh

10

Proč Jindra utekl z domova?

13

Chyťte vyzvědače!

18

Poprvé u Modrého kamene

21

Zrádný rozhlas

23

Noční dobrodružství

26

Místo šťastného rozhodnutí

32

Rozmluva s profesorem Holasem

35

Tváří v tvář otci

38

Jindra hledá zaměstnání

40

Klubovna - touha každého klubu

44

První roztržka

46

Nepříjemné setkání

51

Každý klub má mít své tajemství
v těžkém podezření

54

58

Vildova hádka s Mírovou tetou

62

Ríšova sestra

66

Zachraň se, kdo můžeš!

69

Příběh opuštěného srubu

73

Vilda odchází

76

Dvanáct borových šišek

80

	Tajemná Řásnovka	
Klub konečně začíná		81
Klubovna U půdy		
83		
Jak se hraje Fan-Tan		86
Výkřik o pomoc		
90		
Dušan Nožíř		
94		
Dva šťastné nápady		98
Přípravy k závodům		102
Střetnutí s partou Arny Bidmanna	104	
Závody začínají		
106		
Překážka na trati		
110		
Železnice v bytě		
112		
Alex - vzor chlapce		115
Pomluva má křídla		116
Naposledy u Alexe		
118		
Dny před vánocemi	121	
Bouře v domě	125	
Dům U bílých koníčků	128	
Podivný chlapec	132	
V nové klubovně	136	
Noviny píší o Fan-Tanu	138	
Tonda Menčík prosí o pomoc	139	
Výslech Hřivnase	143	
V redakci Tribuny	147	
Nečestná nabídka	149	
Šelma v pasti	153	
Kdo ztratil klíč?	157	
Ještě není konec večera	160	
Jindra je zaskočen	164	
Poslední den lhůty	168	
Jak se dostat do dvora?	171	
Redaktor Sova je překvapený	176	
Pravda vítězí	179	
Tondův úžasný plán	182	
Nový list do historie Modrého kamene	184	
TAJEMNÁ ŘASNOVKA		
JAROSLAV FOGLAR		
Graficky upravil a obálku s použitím kresby		
Milana Zezuly		
navrhl Viktor Šafář.		
Vydalo nakladatelství Blok v Brně		
roku 1970 jako svou 408. publikaci.		
Odpovědný redaktor Jaroslav Novák.		
Vytiskl Tisk, n. p., Brno,		
závod 3, Český Těšín.		
AA 10.23, VA 10.83.	Stran 192.	
Tematická skupina 14/64.		
Vydání druhé. 47-017-70	Kčs 19,-	305/22,8.6